

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL
DU
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1933
APRILL

SISU:

Ühingud vaimse kultuuri alal.
Tartu Ülikool 1932 a.
Nakkusehaigused 1932 a.
Mootorsõidukid 1. I 1933 a.
Pensionid 1. I 1933.
Tulekahjud 1932 a.
Alalised tabelid.

Nr. 137(4)

TALLINN

Nr. 137(4)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Ühingud vaimse kultuuri alal 1930 a. —		<i>Sociétés de culture intellectuelle</i>	189—198
H. Reiman	189—198		
Tartu Ülikool 1932 a. — A. Lepp	198—209	<i>Université de Tartu en 1932</i>	198—209
Nakrusehaigused 1932 a. — E. Lasberg	209—211	<i>Maladies contagieuses en 1932</i>	209—211
Mootorsõidukid 1. I 1933 — P. Semper	212—214	<i>Véhicules à moteur le 1. I 1933</i>	212—214
Pensionid 1. I 1933 — A. Tuisk	214—219	<i>Pensions le 1. I 1933</i>	214—219
Tulekahjud 1932 a. — V. Feldmann	220—225	<i>Incendies en 1932</i>	220—225

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard- numerat- sioon)		(Numérotation permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus veebruaris	226	Tab. 1. Commerce extérieur en février	226
„ 2. Väliskaubandus muude riikidega veebruaris	228	„ 2. Commerce extér. avec les autr. pays en février	228
„ 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris	228	„ 3. Commerce extér. des princip. artiel. en février	228
„ 4. Tolliametite läbikäik veebruaris	230	„ 4. Activités des bureaux douaniers en février	230
„ 6. Riiigrandteed jaanuaris	231	„ 6. Chemins de fer en janvier	231
„ 7. Tallinna sadama tegevus märtsis	232	„ 7. Mouvement du port de Tallinn en mars	232
„ 8. Eesti Panga ärisels 31. III 33	232	„ 8. Bilans de la Banque d'Estonie 31. III 33	232
„ 10. Erapankade ärisels 1. XII 32	58*	„ 10. Situat. financ. des banq. privées au 1. XII 32	58*
„ 11. Tähtsamate ühispankade ärisels 1. XII 32	58*	„ 11. Bilans des princip. banques coopér. au 1. XII 32	58*
„ 12. Riigi sisetulekud veebruaris	233	„ 12. Recettes de l'État en février	233
„ 13. Valjutsa hinnad Tallinna börsil märtsis	233	„ 13. Cours du change à Tallinn en mars	233
„ 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud märtsis	234	„ 14. Nombre de personnes ayant passé les confins de la République en mars	234
„ 15. Linnade rahvastik märtsis	234	„ 16. Mouv. de la populat. dans les villes en mars	234
Liikvel olev raha	128*	Billets en circulation	128*
Pankadevahelise arvekoja tegevus	„	Mouvement de la chambre de compensation	„
Protestitud vekslid	„	Effets protestés	„
Kapitaal emissioonid	„	Emissions des capitaux	„
Tööstustoodang	„	Production de quelques industries	„
Loomstaudid	„	Épizooties	„
Tapamajade tegevus	„	Fonctionnement des abattoirs	„
„ 24. Suurmüüginnaad märtsis	235	„ 24. Prix de gros en mars	235
„ 25. Toltsainete maksumus kalorsilise sisalduse järgi 1926—33	237	„ 25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—33	237
„ 26. Turuhinnad märtsis	236	„ 26. Prix de détail en mars	236
„ 27. Elumaksumusindeksid	237	„ 27. Nombres-indices du coût de la vie	237
„ 28. Suurmüügindeksid	237	„ 28. Nombre-indices des prix de gros	237
„ 29. Töösturg veebruaris	238	„ 29. Marché du travail en février	238
„ 30. Tööstusettevõtted ja töölohu 1. märtsiks	239	„ 30. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 mars	239
„ 31. Tööstusettevõtteid tööstusettevõtteis veebruaris	240	„ 31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en février	240
„ 32. Tööstusettevõtte arvu liikumise indekseid	240	„ 32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main-d'oeuvre dans les entrepr. industr.	240
„ 33. Nakrusehaigused veebruaris	240	„ 33. Maladies contagieuses en février	240

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

ÜHINGUD VAIMSE KULTUURI ALAL 1930 a. SOCIÉTÉS de CULTURE INTELLECTUELLE.

Sisu: 1. Ühingute arv, lhk. 130. 2. Ühingute asutamisaeg, lhk. 190. 3. Ühingute liikmete arv, lhk. 191. 4. Ühingute korratus ja tegevusalaad, lhk. 192. 5. Ühingute tegevus, lhk. 194. 6. Ühingute juhtivad tegelased, lhk. 195. 7. Ühingute majanduslik seisukord, lhk. 196.

1. Ühingute arv. Riigi statistika keskbüroo on avaldamud korduvalt ülevaadeid Eestis tegutsevatest ühingutest¹⁾. Nende ülevaadete järgi peaks seltsielu Eestis olema väga intensiivne, sest näit. 1. jaan. 1931 a. seisis ühingute registris 6 330 mitmesugust ühingut, ühes 4 657 ühistegelise ühinguga koguni 10 987 ühingut; nendest vaimse kultuuri alal tegutsevaid seltsi oli 1 710. See moodustas vastavalt ühe ühingu iga 176, 102 või 654 elaniku kohta, ühes arvatud lapsed. Arvestamata aga viimaseid ja oletades ka mitte vähe selliseid kodanikke, kes pole liikmeks üheski ühingus, peaks aktiivsem osa rahvastikust olema tegev korraga mitmes ühingus. Eriti kui peame silmas, et peale toodud registreeritute võib tegutseda veel paljud muid ühinguid, mis Ühingu- ja nende liitude seaduse alusel pole ametlikult registreeritud, s.t. ei oma juriidilise isiku õigusi.

Kuid, vaatamata sellele, seni avaldatud arvud ei paku tõelikkude ülevaadet tegutsevate registreeritud ühingute arvust, veel vähem nende tegevusest. Sest on teada, et palju ühinguid seisab registris ilma tegevust avaldamata. Ühistegeliste ühingute seas on selliseid „varjusurmas“ seisvaid küll

võrdlemisi vähe, seda rohkem aga muudel aladel. Maksev Ühingute ja nende liitude seadus (RT 37 — 1926) aga ei kohusta ühinguid nende tegevuse seismajäämisel likvideeruma; samuti pole ühingu- ja peale poliitilisi sihte taotlevate, kohustatud ametasutistele teatama juhatuse täpsat asukohta (aadressi), nii et pole võimalik nende poole pöörata ka järeleparimisega. Ühingute ja nende liitude seaduse harutamisel Riigikogus Riigi statistika keskbüroo esines küll ettepanekuga, teha kõigile registreeritud ühingutele kohustuseks nende tegevusest iga aasta statistiliste teadete andmine, kuid see ettepanek ei leidnud pooldamist. Kõige selle tagajärjel on võimata saavutada täielikku ülevaadet kõigist tegevatest ühingutest.

Ent vaatamata sellele, on Riigi statistika keskbüroo siiski püüdnud koguda andmeid vaimse kultuuri alal tegutsevate ühingute tegevusest sel määral, kui ühingu- ja nende liitude seaduse alusel vastu Keskbüroo soovidele.

Üldist vaimse kultuuri alal registreeritud seltside arvu 1. jaan. 1931 a. ja neist 1930 a. kohta teateid annud ühingute % näitab tab. 1.

Ühingud vaimse kultuuri alal Eestis 1. I 1931 — Sociétés de culture intellectuelle le 1. I. 1931.

1.	Linnad — Villes				Maad — Arrondissements												Üldse Gr. total	Teateid saanud seltside % N. des sociétés ay. fourni d. données
	Tallinn	Tartu	Teised linnad — Autres	Kokku Total	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Võlga	Võru	Petseri	Kokku Total		
Hariduseltsid — Sociétés d'instruction	23	6	35	64	58	31	71	27	20	31	23	56	10	28	30	385	440	35,2
sellest rahvatähtsusega — dont s. d'universités populaires	2	1	6	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	60,0
Raamatukoguseltsid — Sociétés de bibliothèques	—	2	4	6	32	32	15	0	10	30	32	53	17	42	—	260	275	40,7
Kirjanduse- ja kunstis. — Sociétés de littérature et des beaux-arts	52	27	45	124	32	5	22	5	3	11	10	30	9	10	1	144	268	21,3
Karskusseltsid — Soc. de tempérance	6	15	19	40	7	2	6	3	1	7	5	13	4	14	1	63	103	18,4
Kasvatuse- ja noortes. — Sociétés d'éducation et de jeunesse	35	10	33	87	25	6	24	13	1	13	11	28	3	0	—	138	225	24,9
Naisseltsid — Sociétés de femmes	7	4	16	27	34	33	10	14	1	23	18	33	2	16	2	195	222	40,5
Koolide villitaskogud — Unions des anciens élèves des écoles	21	11	23	55	3	2	1	—	—	2	—	2	—	1	—	11	66	22,7
Õppeasutisi ülalpid. s. — Sociétés pour l'entretien des écoles	7	0	3	16	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	4	20	25,0
Teaduste arendamise s. — Sociétés scientifiques	19	30	10	59	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	60	13,3
Keelteseltsid — Sociétés de langues	8	4	8	20	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	22	22,7
Üldse — Total	178	124	196	498	192	111	159	68	36	124	100	216	45	127	34	1 212	1 710	31,9
10 000 elaniku kohta — Par 10 000 hab.	13	18	15	15	17	23	18	10	7	17	18	18	16	17	6	15	15	—
Hariduseltsid	2	1	3	2	5	6	4	4	4	4	3	6	4	4	—	4	4	—
Raamatukoguseltsid	—	0	0	0	3	7	2	1	2	4	5	6	6	6	—	3	3	—
Kirjanduse- ja keeltes.	4	4	4	4	3	0	2	1	1	2	2	3	2	2	—	2	2	—
Karskusseltsid	0	2	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	2	0	1	1	—
Kasvatuse- ja noortes.	3	3	3	3	2	7	3	2	0	2	2	3	1	1	—	2	2	—
Naisseltsid	0	1	1	1	3	0	2	2	0	3	3	3	1	2	0	2	2	—

¹⁾ E. Stat. nr. 61, 1926 a. — 1921—26 a. registreeritud ühingute ja seltside kohta, E. Stat. nr. 91 — 1920—28 a. kohta ja E. Stat. nr. 113 — 1929—30 a. kohta.

Selles ühingud on jaotatud 10 liiki — vastavalt oma nime kohaselt peamiselt taoteldavale eesmärgele. Kuid sisuliselt näitels nelja esimese liigi tegevuses suuri erinevusi pole, nii kui selgub allpool. Naiseltsides esinevad suurimal arvul maaperenaisteseltsid, milliste tegevust, kuigi see eriti rõhutab kodumajapidamist, võib vaadelda siiski ka vaimse kultuuri harrastusena. Koolide (välja arvatud ülikooli) vilistlaskogud omavad laialdast vaimset kultuuri taotleva põhikirja, kuigi harrastavad peamiselt liikmete omavaheliste sidemete pidamist. Õppeasutiste ülalpidamise seltside liigis esinevad vaid tegelikult koole, laste-aedu j.n.e. ülalpidavad ühingud, ilma muid eesmärke taotlemata. Teaduste arendamise seltside koostis on väga mitmekesine — osalt otse teaduse harrastajad, osalt vaid kaudselt teaduste arenemisele kaasa aitavad ühingud, nagu muuseumiseltsid. Keelte seltsidena esinevad nii võõrkeelte, peamiselt esperanto, õppimise kui ka emakeele arendamise ühingud. Üliõpilasteühingud, arvuelt 131, tab. 1 ei esine; kuid akadeemilised ühingud on asetatud sinna oma eesmärkide kohaselt vastavasse liikidesse.

Riigiosade järgi ühingute leviku selgitamiseks on toodud ühingute arvud 10 000 elaniku kohta üldse ja eraldi suuremaarvulistest liikidest. Neist selgub, et ühingute tihedus üldiselt on võrdne nii linnas kui maal. Linnadest aga seisab esikohal Tartu, ülikoolilinnana teaduse arendamise (peamiselt akadeemiliste) ühingutega. Teisel kohal on väiksemad linnad kokku, kuna Tallinn esineb alla keskmise arvuga.

Maadest esineb teisi tunduvalt ületava arvuga Järvamaa ja väiksematega — Petseri-, Saare- ja Läänemaa, kuna muud maad ühingute tiheduselt erinevad vähe.

Aruandeid saatnud ühingute arv pole olnud miljalgi suur; siiski suurimal arvul saabus selliseid 1930 a., mispärast neid ongi järgnevalt kasutatud vaimse kultuuri alal tegutsevate ühingute tegevuse selgitamiseks. Kuigi saavutatud teadete arv ulatub vaevalt kolmandikule reg. üh. arvust, peaksid toodud andmed siiski olema küllalt iseloomustavad eeldusel, et korralikult teateid saadavad ikkagi vaid korrapäraselt tegutsevad ühingud. Ainult teaduse arendamise seltside rühmas puuduvad aruanded just aktiivsemalt — akadeemilistelt ühingutelt (nendelt pole seni aruandeid nõutud).

Peale 1930 a. läbilõike on toodud võrdluseks veel mõningad andmed 1927 ja 1929 a. ühede ja samade ühingute aruandel, — loomulikult piiratud arvul, kes on saatnud aruandeid järjekindlalt nimetatud kolme aasta jooksul.

2. Ühingute asutamisaeg. Temps de fondation des sociétés.

Andmed ühingute asutamisaajast ei anna pilti sellest, mil määral ühel või teisel eesti ühiskonnaelu kujunemisperioodil on asutatud uusi ühinguid, küll aga näitavad seda, mis ajast on pärit praegu tegevad ühingud. Eeldusel, et Keskbüroole teateid on saatnud peamiselt elujõulisemad 535 vaimse kultuuri alal tegevad ühingud, võiksid tab. 2 toodud andmed olla küllalt kujukad.

Ühingute asutamisaeg % — Temps de fondation des sociétés.

	Teadete arv)	Kuni								Kokku Total
		1890	1900—04	1905—09	1910—14	1915—19	1920—24	1925—29	1930	
Hariduseltsid — Sociétés d'instruction	145	0,7	—	13,1	4,1	11,7	29,7	35,2	5,5	100
Raamatukoguseltsid — Sociétés de bibliothéq.	111	1,8	—	3,6	6,3	12,6	62,2	12,6	0,9	100
Kirjanduse- ja kunstiseltsid — Sociétés de littérature et des beaux-arts	56	10,7	17,9	5,4	1,8	—	21,4	35,7	7,1	100
Karskusseltsid — Sociétés de tempérance	19	31,6	10,5	5,2	—	5,3	10,5	31,6	5,3	100
Kasvatuse- ja noortiseltsid — Sociétés d'éducation et de jeunesse	55	—	—	5,5	1,8	12,7	34,5	38,2	7,3	100
Naiseltsid — Sociétés de femmes	110	—	—	—	—	4,0	2,7	50,0	42,7	100
Koolide vilistlaskogud — Unions des anciens élèves des écoles	15	—	—	—	—	—	—	66,7	33,3	100
Õppeasutisi ülalpidajad s. — Sociétés pour l'entretien des écoles	5	—	—	—	—	20,0	40,0	40,0	—	100
Rahvaülikoolide s. — Sociétés d'universités populaires	6	—	—	—	—	50,0	33,3	10,7	—	100
Teaduste arendamise seltsid — Sociétés scientifiques	8	25,0	—	25,0	—	12,5	12,5	25,0	—	100
Keelteseltsid — Sociétés de langues	5	—	—	—	20,0	—	40,0	20,0	20,0	100
Kokku — Total	535	3,2	2,2	6,0	3,0	9,2	29,0	34,2	13,2	100

Kuigi praegusel ajal pole olulist erinevust haridus-, kirjandus- ja kunsti, raamatukogu- ja karskusühingute tegevuses, pälvib siiski tähelepanu vanemate kuni 1900 a. asutatud ühingute suurem % kirjanduse ja kunsti ning karskusühingute alal. See on muidugi tingitud möödunud sajandi poliitilistest oludest, mis võimaldasid eestlastel tegutseda vaid kitsastel enesekasvatuse aladel.

Kuni 1900 a. on asutatud: haridusühingutest — Pärnu-

Jakobi h.-s. 1883 a.; raamatukogu üh. — Ahja-Peraküla rnkü 1880 a. ja Öisu lugemisking 1889 a.; kirjandus- ja kunstühingust — „Vanemuine“ 1805 a., Kanepi laulu s. 1869 a., Vana Laulu- ja mängu s. 1879 a., Rannu Muusika ja laulu s. 1879 a., Atsalama Muusika s. 1883 a. ja Haapsalu Laulu ja Muusika s. „Heli“ 1893 a.; karskusühingust — Tori karskusselts „Täht“ 1889 a., E. Karskusselts „Edasi“ (Tartus) 1890 a., Pärnu Karskusselts „Valgus“ 1890 a., Valga karskusselts 1890 a., Kuusalu Karskusselts „Seeme“ 1890 a. ja Narva-Jõesuu Karskusselts „Kalju“ 1890 a.; teaduste arendamise ühingust — Õpetatud Eesti selts 1838 a. ja Eesti-maa Kirjanduse Ühing 1842 a.

¹⁾ Siin ja järgneval tabelis on esimeses lahtris igal pool toodud vaid küsimusele vastanud ühingute arvud. 1930 a. tegevuse kohta aruandeid esitanud ühingute üldarv oli 546; selliste % registreeritud seltsidest on antud tab. 1, absoluutarvud tab. 5.

Ka 1900—04 a. vahemikust on pärit vaid kunsti- ja karskusühinguid. Pilt muutub alles peale 1905 a., mil tekkis suuremal arvul laiemate kultuuriliste ülesannetega haridusühinguid ja ka noorteühinguid. 1910—14 a. asutatud ühingute laad on samane kui eelmisel viisaastal, kuid arv on poole võrra väiksem.

1915—19 a. vahemikust pärit ühingute protsent (9,2) on üldiselt küll võrdlemisi suur, kuid suurim arv neist on siiski pärit 1917 (4,1%) ja 1919 a. (2,8%); eriti väike on 1915—16 a. asutatud ühingute arv (0,4%).

Valdav osa teateid annud ühinguist on asutatud, loomulikult, peale 1920 a., eriti 1925—29 a. vahemikus.

Scejuures võib panna tähele, et mõningad ühingute liigid esinevad peamiselt viimasaja nähtusena, nagu koolide vilistlaskogud ja naiseltsid; samuti näib karskuseseltside arv vahepealse seisaku järele olevat uuesti hakanud kasvama.

3. Ühingute liikmete arv.

Nombre des membres des sociétés.

Eelpool konstateerisime Eestis vaimse kultuuri alal registreeritud ühingute võrdlemisi suurt

arvu. Ent sellest ei saa veel järeldada rahvas seas eriliselt tungi vaimse kultuuri harrastuseks. Pigemini on ühingute suur arv tingitud tegelaste ebasobivusest laiemaks koostöötamiseks — kas n.n. lokaalpatriotismi või erihuvide taotlemise tõttu; ka pole harvad samal alal paralleelühingute asutamise juhud. Et see tõttu tegutsevad ühingud ei saa olla suured, on mõistetav.

Seda näitavad ka tab. 3 arvud ühingute suurusest, — seda enam, et sellekohaseid teateid annud ühingud on elujõulisemaid ja kahtlemata ka aktiivsemad. Nimelt liikmete arvu kohta teateid annud 532 ühinguist on üle poole — 60,7% alla 50 liikmega. Ja ka ülejänuist on enamik 50—99 liikmega, nii et üle 100 liikmega ühinguid on vaid 10,7%.

Ühingute jagumine liikmete arvult — *Sociétés d'après le nombre des membres en %.*

3.	Ühingute arv — <i>Nombre des sociétés</i>	Ühingute liikmete arv — <i>Nombre des membres</i>							Kokku <i>Total</i>	
		0—9	10—24	25—49	50—99	100—149	150—199	200—		
Kokku — Total		532	1,1	15,6	44,0	28,6	6,6	2,4	1,7	100
a) Üldse — Ensemble										
Hariduseseltsid	140	0,7	15,4	40,3	32,0	8,1	1,3	1,3	100	
Raamatukogueseltsid	108	—	19,4	40,1	27,8	3,7	—	—	100	
Kirjanduse- ja kunstiseltsid	56	1,8	19,6	39,3	30,3	5,4	1,8	1,8	100	
Karskuseseltsid	10	5,3	21,0	42,1	31,6	—	—	—	100	
Kasvatuse- ja noorteseltsid	55	1,8	14,5	34,6	25,5	9,1	10,9	3,0	100	
Naiseltsid	107	0,9	10,3	54,2	27,1	6,6	0,9	—	100	
Koolide vilistlaskogud	15	—	6,7	46,6	26,7	13,3	—	6,7	100	
Õppeasutusi ülalpidajad seltsid	5	—	20,0	20,0	20,0	20,0	—	—	100	
Rahvaühikoolide seltsid	6	—	16,7	33,3	16,7	—	16,7	16,6	100	
Teaduste arendamise seltsid	8	—	12,5	25,0	12,5	12,5	—	25,0	100	
Koosteseltsid	4	25,0	25,0	50,0	—	—	—	—	100	
b) Hariduse-, raamatukogu-, kirjanduse-, kunsti-, karskuse- ja noortes. — Sociétés d'instruction, de bibliothèques, littérature, beaux-arts, tempérance et jeunesse.										
Üldse — Total		387	1,0	17,3	41,9	30,0	6,2	2,3	1,3	100
Linnad — <i>Villes</i>	49	2,0	8,2	26,5	20,4	20,4	14,3	8,2	100	
Tallinn	12	—	—	16,7	25,0	41,6	—	16,7	100	
Tartu	11	—	9,1	18,2	36,3	18,2	9,1	9,1	100	
Maad — <i>Arrondissements</i>	338	0,0	18,6	44,1	31,4	4,1	0,6	0,3	100	
Viru	47	—	10,1	44,7	34,1	—	2,1	—	100	
Järva	33	3,0	18,2	48,5	24,2	6,1	—	—	100	
Harju	55	—	21,8	50,9	21,8	3,7	1,8	—	100	
Lääne	10	—	10,0	20,0	60,0	—	—	10,0	100	
Saare	18	—	16,7	38,0	38,0	5,5	—	—	100	
Pärnu	41	—	19,5	43,9	31,7	4,9	—	—	100	
Viljandi	26	3,8	7,7	38,5	46,2	3,8	—	—	100	
Tartu	50	2,0	13,0	38,0	38,0	4,0	—	—	100	
Valga	15	—	33,3	46,7	20,0	—	—	—	100	
Võru	31	—	12,9	48,4	20,0	9,7	—	—	100	
Petseri	12	—	33,4	50,0	8,3	8,3	—	—	100	

Selline on olukord mitte üksnes üldiselt, vaid ka pea igas eriliigis. Ainult noorteühingutest ja rahvaühikoolide seltsidest on üle 100 liikmega ühingute arv suhteliselt kõrgem.

Kuivõrt osutunud ühingute väiksus võib olla tingitud asutamisoludest, eeskätt rahvatiheduse väiksusest, näitavad sarr. a tab. b osa andmed. Täpsamaks võrdluseks selles on toodud oma tegevuselt enamvähem ühelaadilised — haridus-, raamatukogu-, kirjanduse- ja kunsti-, karskus- ja noorteühingud — kokku 387 üh. Neist selgub, et raauühinguist on väiksemaid küll rohkem — kuni 50 liikmega 63,6% linnade 36,7% vastu, kuid ka linnades pole need just suured: 200 ja

enam liikmega, s. t. suuremaid ühinguid on ka linnades vähe — 49 ühinguist vaid 4, nendest 2 Tallinnas, 1 Pärnus ja 1 Tartus.

Maades leiame väikesi — kuni 50 liikmega ühinguid kõige rohkem Petseri- ja Valgamaal, kõige vähem Viljandi- ja Läänemaal. Suurima ühingute arvuga Järvanmaal on väikeste, kuni 50 liikmega ühingute % suurem — 69,7%, kui maade keskmiselt — 63,6%.

Liikmete arvu juures meie oludes aga nähtavasti ei saa mööda liikmemaksu suuruse küsimusest. Tavaliselt suurimaks raskuseks ühingule on liikmemaksu kättesaamine; ja selle tasumatajätmine on ka liikmete ühinguist lahkumise peapõhjuseks. Scejuures

mida suurem liikmemaks, seda sagedamini jäetakse see tasumata. Sellepärast ka ühingud püüavad ajada läbi võimalikult väikeste liikmemaksudega.

Liikmemaksu suurus % — Montant de cotisation en %.

4.	Liikmemaksu suurus % — Montant de cotisation en %.					Kokku Total
	> Kr. 1.	Kr. 2.	Kr. 3.	Vabatahtlik Libre	Ei ole — Sis- kotisation	
Hariduseltsid — Sociétés d'inst- ruction	97,4	1,3	—	1,3	—	100
Raamatuk.-seitsid — Sociétés de bibliothèques	97,3	0,0	—	1,8	—	100
Kirjanduse- ja kunstiseltsid — So- ciétés de littérature et des beaux-arts	89,5	1,7	3,5	—	5,3	100
Kasvatuse- ja noorteseltsid — So- ciétés de jeunesse	91,1	3,6	1,8	3,5	—	100
Kokku	95,2	1,6	0,8	1,6	0,8	100

Ja tõesti, tab. 4 järgi 377 suuremal arvu esinevalt ühingult saadud andmeil ei ole liikmemaks üldiselt suur. Nimelt valdavas osas — 95,2% ühinguist on liikmemaksu suurus vaid kuni 1 kr. Vähestel ühingutel on see kuni 2 kr, 3 kr ja enam ainult üksikul. Samuti vähestes ühingutes on liikmemaksu suurus vabatahtlik; kirjandus-kunsti ühingutest mõnes see koguni puudub.

Kuid siiski ka selline madal liikmemaks näib paljudelegi olevat põhjuseks ühinguist eemale jäämiseks. Seda võime järeltada viimasel ajal üh. liikmete arvu langusest. Nii oli keskmiselt ühe üh. kohta liikmeid:

	1930	1929	1927
Hariduseltsides	59	62	70
Raamatukoguseltsides	44	50	54
Kirjand.- ja kunstiseltsides	80	75	90
Noorteseltsides	68	69	62
Kokku	57	60	64
Sellest: mehi	34	35	37
naisi	23	25	27

Seltsi tööjaotus (osakonnad) osavõtjate liikmete % jaotuse järgi.

	Teadete arv	Osavõtjate liikmete % jaotuse järgi										
		Näite- seitsk.	Muusika- koor	Lauluko- oor	Spor- di osak.	Õppeting	Inglise- keelne ring	Karskuse osak.	Kirjand. osak.	Põllum. ring.	Muud	Kokku
Hariduseltsid	123	19,0	6,5	25,1	3,7	1,0	25,1	—	1,0	—	—	100
Raamatukoguseltsid	74	20,4	6,8	31,4	4,0	4,1	32,5	—	0,8	—	—	100
Kirjanduse- ja kunstiseltsid	48	20,0	16,8	47,9	2,9	0,5	8,2	1,7	—	1,0	0,4	100
Karskuseeltsid	11	15,4	11,3	52,2	11,5	2,7	2,5	3,2	1,2	—	—	100
Kasvatuse- ja noorteseltsid	45	19,1	8,2	22,5	23,4	2,2	7,8	7,9	4,5	0,9	3,5	100
Naiseltsid	31	24,9	1,5	60,7	3,1	5,2	3,7	—	—	0,9	—	100
Koolide viistlaskogud	1	62,5	37,5	—	—	—	—	—	—	—	—	100
Õppeasutist ülalpidajad s.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rahvatükkoolide seltsid	2	—	20,0	—	—	—	—	—	—	—	70,4	100
Teaduste arendamise seltsid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keeletseltsid	1	—	—	100,0	—	—	—	—	—	—	—	100
Kokku	336	20,0	8,1	30,7	9,2	2,2	20,1	2,0	1,6	0,8	5,3	100

Suure osa — 38,5% — ühingute aruanded osakondade olemasolu kohta andmeid ei sisalda, millest peab järeldama, et nendes töö eristamist pole teostatud. Erandita näib see olevat maksev koolide ülalpidamise ja teadusl. harrast. ühingute, ning vähestes eranditega koolide viistlaskogude, rahvatükkooliseltside ja keelte ühingute kohta. 61,5%, peamiselt üld-

Seega ainult noorteüh. võiks vast olla kõnet liikmete arvu kasvamisest; haridusüh. aga näib kahanemine olevat väga suur. Üldse toodud nelja üh. liigi kohta saame järjekindla liikmete arvu kahanemise. Seejuures pole tähtsusetu, et kahanemine on pea ühtlane mõlema soo juures.

Muide eeltoodud arvudest võime järeldada ka mõlema soo suhtelist osavõttu vaimse kultuuri alal tegutsevatest ühingutest. Silmas pidades naiste arvulist ülekaalu Eestis — 1922 a. rahvalug. andmeil 1 000 mehe kohta 1 128 naist — tõuseb toodud arvude vahetõde veelgi naiste kahjuks.

4. Ühingute korras- tus ja tegevusalaad. Organisation des sociétés.

Liikmete arvult peale mõne erandi väikesed vaimse kultuuri alal tegutsevad ühingud on ka korrastuselt lihtsad —

juriidilise isikuna registreeritud üksikühingud. Suurema arvu liikmete ja laiemate tegevusalaaduse juures on edukaks tegevuseks vajalised alluvad haruühingud. Aruandeid esitanud 546 ühingul alluvaid haruorganisatsioonide on vaid kokku 4,9%, pealegi enamikus ühe alluva organisatsiooniga — 3,5%.

Eriti tähtis on aga ühingute tegevuse süvendamiseks siiski koondumine keskkorralduste ümber. Seda on teostanud 60,5% ühinguist, olles ühe või teise kodumaise keskkorralduse, peamiselt Haridusliidu, Lauljate liidu, Ülemaalse noorsoo ühenduse ja Pernaiste keskseltsi liikmed. Kuid siiski, ligi 40% ühinguiste seismine väljaspool liituseid ei räägi nende tegevuse aktiivsuse kasuks.

Välismaa keskkorraldustega on teateid annud ühingutel vähe sidemeid, arvatud välja üksikud juhud — noorte-, nais- ja teadusearendamisühinguist.

Ühingute sisemisest ehitusest või õigem nende tööjaotusest pakuvad ülevaadet järgn. tab. andmed. Need on koostatud sektsioonidesse kuuluvate liikmete arvudest, kusjuures osa liikmeid võib esineda korduvalt.

kultuuri harrast. ühingutes aga on moodustatud üks, kaks või mitu eriosakonda (sektsiooni). Nendest osavõtjate liikmete arv peaks osutama neid kultuurharrastusi, mille vastu tuntakse kõige rohkem huvi. Üldiselt näib laulukooridest osavõtt olevat kõige elavam, eriti nais- ja karskuseeltsides; teisel kohal seisab näitekunsti harrastajate arv — eriti jällegi

naisseltsides; näitekunstiga võrdset määral leidub osavõtjaid lugemisringidest, eeskätt haridus- ja raamatukoguhingutes. Edasi järgnevad muusikakooridest osavõtjad, suurimal arvil kirjanduse-kunstiühingutes; spordiharrastajaid leidub suurimal määral noorte- ja karskusiühinguis, õpperinge — nais- ja raamatukoguhinguis. Karskuse osakonnast osavõtjaid — noorte- ja karskusiühinguis, kirjanduse harrastajaid — noorteühinguis ja lõpuks põllumajanduse ringidest osavõtjaid — kirjandus-kunsti ühinguis.

Vaadeldes viie suuremal arvil esinevate ühingute liigi tööjaotust riigiosade järgi esinevad tähtsamate huvialadena: linnahinguis laulukoorid — 25,2%, spordiringid — 14,8% ja lugemisringid — 12,1%, maaühinguis aga laulukoorid — 30,5%, lugemisringid — 23,0% ja näiterühmad — 22,0%. Üksikutes maades leiame suurima osavõtjate arvu: laulukooridest — Viljandi 41,0%, Valga 40,6% ja Pärnumaal 36,0%; muusikakooridest — Pärnu 14,1%, Järva 14,2%, Tartu 11,0%, Valga 10,7% ja Virumaal 10,1%; näiterühmadest — Järva 27,8%, Viru 27,4%, Lääne-26,2% ja Pärnumaal 25,0%; lugemisringidest — Saare-

44,7%, Petseri 38,0%, Tartu 27,2% ja Harjumaal 24,4%; karskuseosak. — Lääne- 8,5% ja Võrumaal 7,0%; põllumaj. ringidest — Saare- 2,4% ja Pärnumaal 3,1%.

Kui eeltoodud andmed poleks puudulikud, võiks neist lugeda mõningaid huvierinevusi maades, näiteks suuremat teatrihuvi Põhja-Eestis ja lauluhuvi Lõuna-Eestis. Kuid Dr.-studio rändtrupi etendustest osavõtt, samuti aruannete andmed ühingute tegevusest ei osuta, näit. Lääne- ja Järvamaal, suurt huvi teatri vastu.

Peale korrastuseandmete iseloomustavad ühingu tegevuselaadi või suuna veel ülalpeetavad asutised; moodustavad ju nende kulud tavaliselt kaaluva osa ühingute büdžetis ja on seega peatählepanu ja hoolitsuse aluseks. Samuti osutab ülalpeetava asutise laad ühingu tegevuse kaalu või ulatust, seega ühingu sotsiaalset tähtsust. Tab. 5 kohaselt, mis koostatud kõigi aruannud üh. andmeil, 25,1% ühinguil puuduvad ülalpeetavad asutised täielikult; mõnes üh. liigis tõuseb selliste üh. arv kogumi üle 50%, nagu kirjandus- ja kunstüh. ja naisüh.; koolide vilistlas-

Seltsi ülalpeetavad asutised — *Établissements organisés par les sociétés.*

5.	Teadete arv Nombre d. sociétés	On: — <i>Établissements organisés:</i>										Kokku Total
		Ei ole Sans étab. spéc.	Koolid Écoles	Lastekodud Maisons d'enfants	Raamatu- kogud Bibliothèques	Lugemis- laud — Salles de lecture	Spordiplats. Terrains de sport	Mänguplats. Places de jeu	Lasteaiad Jardins d'enfants	Muid Autres	Kokku Total	
Hariduseltsid — <i>Sociétés d'instruction</i>	152	7,7	1,3	—	53,6	11,6	9,9	12,9	1,7	1,3	100	
Raamatukoguseltsid — <i>Sociétés de bibliothèques</i>	113	2,2	—	—	80,0	3,7	5,1	7,4	—	0,7	100	
Kirjanduse ja kunstiseltsid — <i>Sociétés de littérature et des beaux-arts</i>	57	53,9	—	—	33,8	4,6	3,1	3,1	—	1,5	100	
Karskuseeltsid — <i>Sociétés de tempérance</i>	19	17,8	—	—	35,7	14,3	17,9	10,7	3,6	—	100	
Kasvatuse ja noorteseltsid — <i>Sociétés d'éducation et de jeunesse</i>	50	0,2	1,1	—	40,2	13,8	13,8	17,3	2,3	2,3	100	
Naiseltsid — <i>Sociétés de femmes</i>	110	81,0	0,9	0,9	4,3	2,6	0,9	0,8	1,7	6,0	100	
Koolide vilistaskogud — <i>Unions des anciens élèves des écoles</i>	15	100	—	—	—	—	—	—	—	—	100	
Õppeasutisi ülalpidajad s. — <i>Sociétés pour l'entretien des écoles</i>	5	—	37,5	—	25,0	—	—	12,5	12,5	12,5	100	
Rahvaühikoolide s. — <i>Sociétés d'universités populaires</i>	6	—	46,1	—	38,5	15,4	—	—	—	—	100	
Teaduste arendamise seltsid — <i>Sociétés scientifiques</i>	8	7,1	7,1	—	42,0	14,3	—	—	—	23,6	100	
Keelteseltsid — <i>Sociétés de langues</i>	5	16,7	—	—	66,6	16,7	—	—	—	—	100	
Kokku — Total	546	25,1	2,1	0,1	45,0	8,2	6,9	8,6	1,4	2,6	100	

kogudel sellised üldse puuduvad. Arvestatud 546 ühinguist 365 on ülalpidamisel mitmesuguseid asutisi kokku 540, seega läbib iga kahe üh. kohta kolm asutist. Järelikult osal ühinguist on ülalpidamisel ka mitu asutist.

Ülalpeetavate asutiste arv jaguneb järgmiselt. Sagedamini esinevad raamatukogud: neid leidub üldse 45% ühinguil. Üh. liikidest seisavad raamatukogude poolest esikohal loomulikult raamatukoguüh. — 80,9%, selle järele keelteüh. — 66,6% ja haridusüh. — 53,6%; vähe on raamatukogusid koolide ülalpid. üh., väga vähe aga naisühingutes. Viimast nähtust võib seletada vast sellega, et suurema osa naisühingutest moodustavad hiljuti asutatud perenaisteseltsid maal.

Raamatukogude kõrval leidub osal ühinguist ka lugemislaua — üldse 8,2% üh. Suuremarvuliselt tab. 5 esitatud ühinguist omavad lugemislaua karskus-, noorte- ja haridusühingud; raamatukoguüh. on selliseid võrdlemisi vähe.

Vaimsete huvide kõrval kehakultuurile on suuremat tählepanu kinkinud spordi- ja mänguplatside soetamise kujul peamiselt küll noorte- ja karskusiühingud; natuke väiksemal määral ka haridusüh. Väga vähe on selliseid naisseltsidel.

Edasi järgnevad, kuigi mitte suures sageduses, kuid tähtsuselt suure kaaluga, õppeasutised — koolid ja lasteaiad — kokku 3,5% ühingutest. Esikohal seisavad siin loomulikult väikearvulised koolide ülalpidamis- ja rahvaühik. seltsid.

Lastekodusid on vaid naisseltside rühmas. Muude asutiste alla on arvatud peale teadusi harrast. üh. muuseumid, naisüh. kanala, einelaud, käsitöökool j.n.e. praktilise iseloomuga asutised; hariduseltsidel — puhkekodu, võimla ja mängulaud.

Toodust võib järeldada, et osa teateid annud ühinguil tegutseb üsna intensiivselt, kuigi üldiselt selliste arv ei näi olevat suur. Maa ja linna seltside vahel ülalpeetavate asutiste suhtes esineb esi-

mesto kasuks 89,1% : 76,4% vastu. Maadest seisavad esikohal Järva-, Harju-, Lääne- ja Saaremaa ja viimasel — Petseri-, Valga-, Viru- ja Tartumaa ühingud.

5. Ühingute tegevus. Erinevalt ühingute tegevuse *Activité des sociétés.* laadist ühingute tegevusena on siin võetud ühingute kollek-

tiivsed üritused — olgu ühingute valitsusorganite, liikmeskonna või avalikkuse osavõtu kujul.

Andmeid esitanud 536 ühingut on 1930 a. korraldanud üldse 12 485 kollektiivset üritust, mis teeb tab. 6 kohaselt ühe ühingu kohta 23 ehk 100 üh. kohta 2329 üritust.

Ühingute tegevus (arv 100 ühingu kohta) — *Manifestations de l'activité des sociétés (nombre par 100 sociétés).*

6.	Teadete arv — Nombre des sociétés		Üldkoosolek — Assem- blées plénières		Inimisekoosolek. Comités de attraction	Kongressipeevad Congrès etc.	Perek-ühitud Sœurs de famille	Peod — Fêtes	Rahva- või kõnekoos- olekud — Conférences	Kirjand-ühitud Soc. littér.	Müüstud-ühitud Soc. de commém.	Kontserdid Concerts	Teatriteatrid Représ. théâtr.	Kinoetend. — Cinéma	Kursused — Cours	Näitused Expositions	Ekskursioonid Excursions	Muud — Autres	Kokku — Total
	152	111	156	145															
Hariduseltsid — Sociétés d'instruction . . .	152	156	1 062	28	125	449	86	144	18	16	16	54	101	45	5	17	2	2 308	
Raamatukogus. — Sociétés de bibliothèques . . .	111	145	739	7	38	313	39	31	16	11	4	—	—	20	1	6	1	1 371	
Kirjandus- ja kunstiseltsid — Sociétés de litté- rature et des beaux-arts	54	150	1 008	15	50	333	15	41	13	283	937	—	15	—	—	—	—	2 081	
Karskuseseltsid — Sociétés de tempérance . . .	19	253	1 416	80	100	331	1 379	216	21	32	63	89	32	—	—	26	—	4 047	
Kasvatuse- ja noorteseltsid — Sociétés d'éduca- tion et de jeunesse	55	264	1 385	36	224	365	102	487	38	27	13	—	—	95	11	69	33	3 149	
Naiseltsid — Sociétés de femmes	108	188	918	62	171	106	259	24	6	2	15	—	—	581	16	46	—	2 194	
Koolide vilistlaskogud — Unions des anciens élèves des écoles	15	167	907	—	73	40	33	93	7	—	—	—	—	93	—	10	—	1 453	
Õppeasutist ühild. s. — Sociétés pour l'entre- tien des écoles	5	140	1 060	—	—	20	—	20	—	40	—	—	—	—	—	420	20	1 720	
Rahvaülik. s. — Sociétés d'universités popul.	6	117	717	—	17	33	650	—	33	—	—	—	—	517	33	50	—	8 467	
Teaduste arend. s. — Sociétés scientifiques . . .	8	337	512	13	—	75	225	13	—	—	—	—	—	—	13	—	—	1 188	
Keelteseltsid — Sociétés de langues	3	100	934	—	200	—	107	333	33	—	—	—	—	267	33	133	—	2 200	
Kokku — Total	536	176	998	30	113	298	236	122	17	40	117	32	116	7	33	4	3	2329	

Suurimal arvul esinevad loomulikult üh. juha- tuse koosolekud — aastas keskmiselt 10 koosolekut ühingu kohta. Teadusi edend. ühinguis näib juh. koos- olekuid olnud teistest vähem, samuti rahvaülik.-selt- sides. Noorte- ja karskustingutes aga on juh. koos- olekuid peetud läbistikkui enam kui kord kuus.

Üldkoosolekute sagedus — läbistikkui vähem kui 2 korda aastas — on samuti suurim noorte, karskusüh. ja teadusi edend. ühinguis, väiksem — rahvaülikoolide seltsides.

Kongresse ja eripäevi on harrastanud peamiselt karskus-, noorte- ja naisühingud.

Laiema rahva osavõetuga üritustest paistavad silma esijooned peod ja rahvakoosolekud. Suurima- teks pidude korraldajaks osutuvad haridus- ja noorte-, kirjand- ja kunsti-, karskus- ning raamatukogu- ühingud. Teistel on pidude arv väike, teadusi arend. ja keelteühingutel aga need puuduvad täiesti.

Pidude liiki tuleb arvata ka perekonnaõhtud, milliste korraldajaina esinevad peamiselt noorte-, nais- ja haridusühingud; kuid ka keelteüh. esinevad need silmapaistvas sageduses.

Rahva kõnekoosolekuid on korraldanud peamiselt rahvaülikooliseltsid — avalikkude loengute näol ja karskuseseltsid; teistest rühmadest võib veel mainida naisühinguid.

Kirjandusõhtute korraldamises on erilist aktiiv- sust avaldanud noorte-, karskus-, teadusearend. ja keelteühingud; rahvaülik.-seltsidel puuduvad seda- laadi harrastused täiesti.

Kontserdid ja teatrietendused on loomulikult, kunstühingute eriala; teised on seda harrastanud võrdlemisi vähe.

Süsteemaatiliselt õppetööd kursuste näol on korral- danud eeskätt rahvaülik., nais-, keelte- ja ka noorte- ühingud; teistel on selliseid olnud vähe. Ekskursioone on korraldanud peale tead. arend. ühingute kõik ühingute liigid, peamiselt aga siiski väikearvulised koolide ühildamis- ja keelteüh.; kuid ka noorteühin- gutes esinevad ekskursioonid küllalt silmapaistva ar- vuga. Muud üritused, nagu näitused, kinoetendused ja muud esinevad juhuslikena ega oma suurt kaalu ühingute tegevuses.

Kokkuvõttes võime väita, et peale eelpool kirjol- datud alaliselt töötavate asutiste ühildamisega, ühin- gute tegevus on avaldunud kahes suunas — haridus- kunstilises ja lõbustuste korraldamises. Kahtlemata viimaste korraldamisel on peetud silmas ka majandus- like kaalutlusi, nii kui näitavad allpool toodud andmed.

Eritledes linna ja maa ühinguid, leiame esimeste aktiivsuse hästi suurema — keskmiselt ühe üh. kohta 56 üritust: maaüh. 19 vastu. Ja seda kõigil aladel, arvatud välja peod, mis esinevad ühe üh. kohta maal 3,9 : 2,4 vastu linnas.

Maadest paistavad pidude sageduselt criti silma Viru- 5,2, Lääne- 4,8, Tartu- 4,5 ja Pärnumaa seltsid 4,3. Kõige tagasihoidlikumad ses suhtes on Valga- 1,9, Petseri- 2,5 ja Viljandimaa seltsid 2,7. Samuti on pere- konnaõhtutega: ka siin seisavad esikohal Viru-, Lääne- ja Tartumaa ühingud. Teistelt üritustelt pais-

tavad eriti silma kirjanuse ja kunsti alal — Viru, Võru- ja Petserimaa üh.; kontsertide alal — Viru, Valga-, Tartu- ja Petserimaa üh.; teatrietenduste alal — Viru, Viljandi- ja Petserimaa üh.; kõnekoosolekute alal — Võru-, Tartu- ja Virumaa üh.; kursuste alal — Lääne- ja Järvamaa üh.; kongresside ja päevade alal — Lääne-, Viru-, Petseri- ja Võrumaa üh. Nii leiame üldse aktiivsema peaa kõigil aladel Virumaa; kuid ka Lääne-, Tartu- ja Petserimaa ühingud esinevad korduvalt esikohal. Arvatud ühes ka juhatuse- ja peakoosolekuid, esinevad aktiivselt esireas — Viru-, Harju-, Lääne- ja Tartumaa üh., viimasel aga — Valga-, Viljandi-, Saare- ja Võrumaa üh. Nii paistab nagu oleks Põhja-Eesti ühingud aktiivsemad Lõuna-Eesti ühingutest.

Võrreldes ühingu tegevust 1930 a. eelmise 1929 a. tegevusega, leiame selle üldiselt langenud, võrreldes 1927 a. aga siiski kõrgema. Juhat. ja üldkoosolekute sagedus on kasvanud järjest, kultuurisel alal aga 1930 a. on taga eelmisest 1929 a., ent ületab 1927 a. arvatult 1 000 liikme kohta 111 : 100 vastu.

Kuigi ühingute tegevus on suurel määral liikmete aktiivsusest, etendavad selle juures meie kitsad olud siiski suurt osa. Nii kui aruanded näitavad, loevad ühingud nende tegevust takistavate peapõhjustena ruumide ja raha puudust. Kuid nende kõrval ei

puudu ka kaebused haritud tegelaste puuduse, liikmete loiduse ja organisatsioonide rohkuse üle. Viimast tuleb mõista nii, et rahva suurema osa täielise passiivsuse juures erksam osa tegeleb korruga paljudes organisatsioones, mis on koormaks tegelastele.

Tegelaste puuduse üle kaebavad rohkem linna kui maa üh.; liikmete loiduse, samuti organisatsioonide rohkuse üle aga kaebavad peamiselt maa üh. Kõike seda muudugi suhteliselt teiste tegevust takistavate põhjustega.

Tegelaste puuduse üle kaebavad kõige rohkem — Harju-, Järva-, Saare- ja Petserimaa üh., kõige vähem — Valga-, Tartu-, Viljandimaa üh. Liikmete loiduse leiame sagedama kaebusena Petseri-, Järva-, Harju-, Tartu- ja Läänemaal. Kui seda võrdleme tegevuse intensiivsuse erinevustega, siis näib, et kohati ühingute juhtivad tegelased, vaatamata võrdlemisi parematele tagajärgedele, siiski pole senisega rahul ja tahaksid näha oma ühinguid veel enam aktiivseina.

6. Ühingute juhtivad tegelased. Kes on meie vaimse kultuuri *Membres dirigeants des sociétés.* alal tegutsevate ühingute juhtivad tegelased, näitavad järgnevad andmed. Vaatlusele on võetud 479 üh. andmed. Neist selgub, et protsendiliselt valdav enamus (47,8%) tegelasi on põllupidajad, mis ka peamiselt maaihingutes

Ühingute juhtiv personal elukitse järgi % 1931 a.

	Tendete arv	Põllupidajad	Tööstuse-ettevõtjad	Kaupmehed	Töölised (küsüt.)	Ametnikud	Vabakutselised	Õpetajad (prof.)	Õpilased	Muid	Kokku	Tasu	
												Tasuta	Saab-tasu
Hariduseltsid	142	40,8	1,1	2,0	12,4	13,7	2,3	19,6	1,0	0,5	100	98,5	1,5
Raamatukoguseltsid	105	50,6	0,2	1,1	10,7	6,2	1,3	10,8	0,0	0,2	100	95,8	4,2
Kirjanuse- ja kunstiseltsid	48	36,1	0,4	5,9	16,8	24,8	1,7	10,1	1,7	2,5	100	98,7	1,3
Karskusseltsid	14	23,2	2,0	2,9	30,4	20,3	2,9	7,3	1,4	8,7	100	100	—
Kasvatuse- ja noorteseltsid	52	34,6	0,4	2,2	25,7	15,8	0,7	10,5	3,7	0,4	100	98,9	1,1
Naisseltsid	86	72,7	—	0,5	6,7	7,2	1,0	11,9	—	—	100	99,5	0,5
Koolide viiõitlaskogud	13	10,2	—	1,7	13,5	30,5	10,2	27,1	3,4	3,4	100	100	—
Õppeasutisil ülalpidajad seltsid	5	14,8	—	18,5	7,4	18,5	11,1	22,3	—	7,4	100	100	—
Rahvaliidkoolide seltsid	0	2,0	—	3,0	—	55,9	8,8	20,4	—	—	100	97,1	2,9
Tendiste arendamise seltsid	5	—	—	—	—	59,1	22,7	13,6	—	3,6	100	100	—
Keelteseltsid	3	—	—	—	18,2	63,6	—	18,2	—	—	100	100	—
Kokku	479	47,8	0,6	2,3	14,5	14,1	2,2	16,4	1,2	0,9	100	98,2	1,8

loomulik. Teisel kohal esinevad peaa võrdselt töölised, arvatud ühes ka käsitöölised — 14,5 ja õpetajad — 16,4%. Kolmandaks suuremaks tegelasrühmaks on ametnikud — 14,1%. Teiste ühiskondlike kihtide osa on võrdlemisi väike.

Kuid teissugused vahekorrad saame, kui vaatleme üh. tegelaste ühiskondlikku kuuluvust suhteliselt aktiivsele elanikkude arvule vastavais ühisk. kihtides. Kuigi sellisteks arvutusteks puuduvad uuemad rahvalugemise andmed, võime ligikaudseks hinnanguks kasutada ka 1922 a. andmeid. Ja nende järgi saame üh. juhtivate tegelaste indeksid: põllupidajail — 3, tööstureil — 4, kaupmeestel — 5, töölistel — 1, ametnikel — 10, vabakutselistel — 14, õpetajail — 6. Seega seisavad seltskondlikus tegevuses esikohal ametnikud ja vabakutselised, ning neile järgnevad juba teised, alates õpetajatega. Viimaste koef. aluseks aga on tegelik õpetajate arv 1930/31 õ.a.;

teiste koef. aga peab võtma eelõeldu kohaselt suure reservatsiooniga. Samuti peab pidama silmas aruannud ühingu piiratud arvu.

Vaadeldes üh. juhtivate tegelaste ametid, leiame mõnegi huvitava erinevuse. Kõigepealt paistab silma põllupidajate ja töösturite suurim osatähtsus laekureina; kaupmehed ja töölised leiavad suurima osatähtsuse laekurite abidena ja ametita juhatuselike meina; vabakutselised — varahoidjaina; ametnikud — varahoidjaina, kirjatoimetajaina ja ametita liikmeina; õpetajad aga — kirjatoimetajaina, esimeestena ja raamatukoguhoidjaina.

Samuti mitte vähem huvitavaid erinevusi leiame juhtivate tegelaste koostises ühingute liikide järgi. Nii, suurima % põllupidajaid leiame naistühinguis (perenaised), raamatukogu- ja haridusüh.; tööstureid karskus- ja haridusüh.; kaupmehi — koolide ülalpidamis- ja karskusüh.; töölisi — karskus- ja keelteüh.;

ametnikke keelte-, teadusl. ja rahvaülik.-üh.; vabakutselisi — tead., koolide ülalpidam.-üh. ja vilistlaskogudes; õpetajaid — rahvaülik.-s., vilistlaskogudes ja koolide ülalpid.-üh. ning õpilasi loomulikult noortehinguis ja vilistlaskogudes.

Nii võiksime toodud arvudes leida teataval määral kutsealalise huvi mõju ühisk. tegevuse valikul.

Lõpuks vastava tab. andmeil näeme ka, et peale väheste erandite ühingute juhtivad tegelased töötavad tasuta. Vähesel arvul tasulisi leidub vaid kirjatoimetajate, laekurite ja peamiselt raamatukoguhoidjate seas. Selle tõttu leiame ka suurima % tasulisi tegelasi raamatukoguühingutes ja rahvaülikooliseltsides, kus tegevus suurem ja seep. tööd rohkem. Tasulised tegelased puuduvad täielikult aga karskusüh., vilistlaskogudes, koolide ülalpid.-üh., tead. üh. ja keeltest.

7. Ühingute majand. seisukord. *Recettes et dépenses des sociétés.* Vaimse kultuuri alal tegutsevate ühingute majandusliku seisukorra üle toome andmeid vaid suuremal arvul esinevalt, nimelt haridus-, raamatukogude-, kirjand., kunsti- ja noortehingutelt — kokku 369 ühingult, milliste aruanded selles küsimuses osutusid kasutatavaiks.

Kõigepealt märgime, et nimetatud 369 ühingust 1930 a. töötas puudujääkidega 60, ülejääkidega 283 ja tasakaalus bilansiga 23, teadmata 3. Ühingute liikide järgi jagunevad need arvad järgmiselt %:

	Haridus- üh.	Raamatuk.- üh.	Kunsti- üh.	Noorte- üh.
Puudujääkidega	18,5	20,4	21,8	16,0
Ülejääkidega	80,4	73,4	74,6	80,0
Tasakaalus bilansiga	8,1	6,2	3,6	4,0

Kõigi nimetatud seltside tulude-kulude suurust ja iseloomu selgitab tab. 7.

Selle järgi kõigi ühingute peamiseks sissetulekuallikaks on peod, kontserdid ja teatrietendused; nendele järgnevad suurema osatähtsusega veel korjandused ja toetused. Need kaks tuluallikat kõigil arvestatud seltsidel kokku esinevad bilansis 62,2%; otsekoheste rahaliste tulude summa aga (s. o. bilansis arvates maha saldod, laenud, ehituselaenud, kaitsjonid ja puudujäägid) koguni 83,6%.

Teised sissetulekud etendavad väikest osa; kuid oleme need siiski toonud tabelis võrdlemise üksikasjaliselt, kui ainsad saada olevad, mis lubavad heita pilku ühingute majand. tegevusse. Nendest näeme, et peale eelmainitud peamiste tuluallikate etendavad suuremat osa haridustüh., näitemüügid ja loteriid, kursused ja loengud, kinoetendused ja kinnisvara kasutamine ühes einelauaga (arvestamata mitmesuguste tulude alla mahutatud sissetulekuid). Harid.-üh. bilansis etendavad veel suurt osa laenud, nimelt rahvamajade ehituseks hangitud laenud. Raamatukogutüh. väiksematest tuluallikatest peab mainima vaid näitemüüke ja loteriisid, liikmemaksu — ka üldiselt on raamatukogutüh. nõrgemad, esinedes bilansis vaid 0,4 tuh krooniga ühe üh. kohta.

Kõige jõukamatena osinevad kirjand.- ja kunstiühingud — peamiselt küll kokkuvõtteis Vanemuise, Ugala ja Draamastudio esinemise tõttu. Viimaste mõjul etendavad selles liigis ka toetused teistest suuremat osa; samuti ruumide tüür. Muud sissetulekuallikad aga siin suurt osa ei etenda.

Sellevastu noortehinguis leiame, peale pidude ja toetuste, mainimisväärse osatähtsusega veel tulud

Ühingute bilans 1. I 1931. — Bilans des sociétés le 1. I 1931.

7.	TULUD — RECETTES									
	1 000 kr					%				
	Haridus-	Raamatu- kogud.	Näite- muusikas.	Noortes.	Kokku	Sociétés d'instruction	Sociétés de bibliothèques	Sociétés des beaux-arts	Sociétés de jeunesse	Total
Saldo 1. I 30 — Solde le 1. I 30	25,4	5,0	6,5	1,2	37,1	13,6	12,4	1,8	4,2	0,7
Sisseastumise- ja liikmem. — Entrées et cotisations	3,0	1,8	2,9	1,4	9,7	1,9	4,5	1,0	4,0	1,7
Peod, kontserdid, teatrietend. — Fêtes, concerts etc.	48,0	17,2	127,7	13,6	207,1	25,0	42,8	42,3	47,7	37,1
Näitemüük ja loterii — Bazaars et loteries	3,2	2,5	4,6	1,5	16,8	4,4	6,2	1,5	5,3	3,0
Kirjanduse müük — Vente de littérature	0,3	0,1	0,0	0,1	0,5	0,2	0,3	0,0	0,4	0,1
Toetusud ja korjandused — Subsidés et collectes	35,4	7,6	91,9	5,3	140,2	18,0	18,9	30,5	18,6	25,1
Laenud — Emprunte	3,9	0,4	1,1	0,3	5,7	2,1	1,0	0,4	1,0	1,0
Osakonnad ja ettevõtted — Sections, entreprises	—	—	—	1,6	1,6	—	—	—	5,6	0,3
Kursused ja loengud — Cours et conférences	5,0	0,1	0,8	0,3	7,1	3,2	0,3	0,3	1,0	1,3
Raamatukogud — Bibliothèques	0,6	0,1	0,0	0,1	0,8	0,3	0,2	0,0	0,4	0,2
Kinoetendused — Représ. cinématogr.	3,8	—	0,6	—	4,4	2,0	—	0,2	—	0,8
Hoiusummade % — % de dépôts	0,4	0,3	0,1	0,0	0,8	0,2	0,7	0,0	0,0	0,1
Üür ja rent — Loyer	4,4	0,8	27,9	0,4	33,5	2,3	2,0	9,3	1,4	6,0
Einelaud — Buffet	2,4	0,0	—	—	2,4	1,3	0,0	—	—	0,4
Ehituseks laenatud — Emprunte pour bdt.	24,8	—	—	—	24,8	13,2	—	—	—	4,5
Mitmesugused tulud — Divers	19,5	2,8	28,2	2,3	49,8	8,8	7,0	9,3	8,1	8,9
Puudujääk — Déficit	3,1	1,5	10,4	0,4	15,4	1,7	3,7	3,4	1,4	2,8
Kokku — Total	187,3	40,2	301,7	28,5¹⁾	557,7¹⁾	100	100	100	100	100
Keskmiselt 1 seltsi kohta — Par sociétés	1,3	0,4	5,5	1,7	1,7	—	—	—	—	—
Puudujääk keskm. 1 puudujäägiga üh. kohta — Déficit	0,182	0,065	0,307	0,06	0,257	—	—	—	—	—

¹⁾ Keskmise leidmisel arvesse võetud ka Tallinna, Tartu, Pärnu K. N. N. Ü. majandusl. aruannete ja Paldre „Ere“ ühingu aruande kokkuvõtted Kr 59 100.— suuruses, millise summa alajaotused tabeli arvestuses oma erinevuse tõttu puuduvad.

	K U L J U D — DÉPENSES									
	1 000 kr					%				
	Harituses.	Raamatu- kogus.	Näite- muusikas.	Noortes.	Kokku	Sociétés d'instruction	Sociétés de bibliothèques	Sociétés de beaux-arts	Sociétés de jeunesse	Total
Palgad — <i>Salaires</i>	16,0	1,6	50,1	2,8	70,0	8,6	4,0	16,6	7,8	12,5
Kantsleikulud — <i>Frais de bureau</i>	1,9	0,3	2,5	0,7	5,6	0,9	1,3	0,8	2,4	1,0
Ruumide üür, kütte ja valgustus — <i>Loyer, chauff., ecl.</i>	4,0	1,0	17,2	1,7	23,9	2,1	2,5	6,7	5,7	4,3
Remont ja kindlustus — <i>Réparat. et assur.</i>	10,3	1,3	13,0	0,4	25,0	5,5	3,2	4,3	1,3	4,5
Inventar — <i>Mobilier</i>	9,2	2,0	5,6	2,3	20,0	4,9	7,2	1,9	7,8	3,6
Pidude kulud — <i>Organis. de fêtes</i>	24,6	8,2	73,6	8,0	115,0	13,1	20,4	24,4	20,0	20,6
Näitemüük ja loterii — <i>Bazars et loteries</i>	6,3	0,6	1,3	0,7	8,0	3,4	1,5	0,4	2,4	1,6
Kõnekoosol., loengud ja kursused — <i>Conférences, cours etc.</i>	3,2	0,8	0,2	0,6	4,8	1,7	2,0	0,1	2,0	0,8
Laulu- ja muusikakoor — <i>Choeurs et orch.</i>	3,0	1,5	21,6	0,8	26,0	1,6	3,7	7,2	2,7	4,8
Näiteseltskonnale — <i>Acteurs</i>	1,4	0,5	59,9	0,2	62,0	0,8	1,2	19,8	0,7	11,1
Raamatukogule — <i>Bibliothèque</i>	10,7	9,5	2,0	1,0	24,1	5,7	23,6	0,7	0,4	4,3
Lugamislaud — <i>Salle de lecture</i>	0,5	0,1	0,1	0,2	0,9	0,3	0,3	0,0	0,7	0,2
Liikmemaksud keskorg. — <i>Cotisations des assoc. centr.</i>	0,6	0,2	2,3	0,4	3,5	0,3	0,5	0,8	1,3	0,6
Laeu ja võlg %-ga — <i>Amort. d. dettes et %</i>	5,0	1,7	14,4	0,7	21,8	2,7	4,2	4,8	2,4	3,0
Õhnelaud — <i>Buffet</i>	2,2	—	—	—	2,2	1,2	—	—	—	0,4
Kinoetendused — <i>Représ. cinémat.</i>	2,8	—	0,4	—	3,2	1,5	—	0,1	—	0,6
Õppeasutuste ülalpid. — <i>Entretien des écoles</i>	11,3	—	—	—	11,3	0,6	—	—	—	2,0
Toetused — <i>Subsidés</i>	0,2	—	—	1,0	2,1	0,1	—	—	6,4	0,4
Ehituse arvel ja maja ost. — <i>Construct. et acq. d. immeuble</i>	38,4	—	—	0,8	39,2	20,5	—	—	—	7,0
Mitmesugused kulud — <i>Divers</i>	13,3	—	32,7	2,3	52,0	7,1	9,2	10,8	—	9,3
Saldo 1. I 31 — <i>Solde le 1. I 31</i>	22,4	6,1	4,8	3,1	36,4	12,0	15,2	1,6	10,5	6,5
Kokku — Total	187,3	46,2	301,7	29,6	558,8¹⁾	100	100	100	100	100
Keskmiselt 1 seltsi kohta — <i>Par société</i>	1,3	0,4	5,5	1,7	1,7	—	—	—	—	—
Ülejääk keskm. 1 ülejäägiga üh. kohta — <i>Surplus moy. par société</i>	0,188	0,073	0,735	0,078	0,182	—	—	—	—	—

sissastumis- ja liikmemaksudest, osakondadest ja ettevõtetest ning türist ja rendist. Ka on neil ühinguil kõige väiksemad puudujäägid, kus neid on, ja keskmine bilansisumma ühe ühingu kohta jääb taha vaid kirjand.- ja kunstiseltsidest. Nii võib noortehinguid lugeda kõige paremini töötanuiks.

Kulude osas esinevad osatähtsusest esikohal kõigil ühinguil kulud pidude j.n.e. korraldamiseks, palgad ja loomulikult ruumide kulud (p. 3,4) ja võlgade tasumine ühes prots. Teistest kuludest peab mainima suuremana: harid.-ühinguil — ehituse, inventari soetamise, näitemüükide korraldamise ja raamatukogude kulusid. Raamatukogüh. esinevad peale eelmaintute suurima kuluna loomulikult raamatu-

gude ja sellega ühenduses inventari kulud; muudest kuludest võiks- ja mainida laulu- ja muusikakoore kulusid. Kirj.- ja kunstühingute kuludes leiame erikulduna näiteseltskonna, laulu- ja muusikakoore ülalpidamise kulud. Noortehinguis aga esinevad peale üldiste kululiikide suurema osatähtsusega inventari, kantslelei, raamatukogu kulud ja toetused.

Nii näeme, et igas liigis kulud jagunevad vastavalt ühingute tegevuselaadile. Üldised kulud, nagu ruumide ja kantsleikukulud, on samuti tingitud tegevusest. Palkade kulu aga läheb tehniliste jõudude ja ettevõtte personaali ülalpidamiseks, sest nii kui eespool nägime, ühingute juhtivad tegelased ise töötavad peale väheste erandite tasuta.

V aranduslik seis 1. I 1931 — Situation financière des sociétés au 1. I 1931.

	1 000 kr					%				
	Harituse- seltsid	Raamatu- kogus.	Näite- muusikas.	Noortes.	Kokku	Sociétés d'instruction	Sociétés de bibliothèques	Sociétés des beaux-arts	Sociétés de jeunesse	Total
	Seltsi kassa (sularaha ja hoiu) — <i>Caisse</i>	30,5	8,3	14,3	7,4	60,5	5,1	5,1	1,8	8,1
Väärtpaberid — <i>Effets</i>	4,1	0,5	2,2	0,7	7,5	0,7	0,3	0,3	0,8	0,5
Kinnisvara — <i>Immeubles</i>	337,4	46,9	611,5	20,8	1016,6	56,3	28,0	77,4	22,8	61,9
Mööbel ja mitmesugune inventar — <i>Mobilier</i>	61,4	11,8	49,4	20,9	152,5	10,3	7,3	6,2	32,9	9,3
Raamatukogu — <i>Bibliothèques</i>	103,6	76,1	12,3	18,9	210,9	17,3	47,1	1,5	20,8	12,9
Muusikariistad — <i>Instruments musicaux</i>	27,2	9,0	22,5	3,7	62,4	4,5	5,6	2,9	4,1	3,8
Näitelava sissesead. — <i>Accessoires scéniques</i>	20,0	5,4	53,4	2,7	81,5	3,3	3,3	6,8	3,0	5,0
Seltsi võlgnikud — <i>Débiteurs</i>	12,4	0,5	22,6	4,7	40,2	2,1	2,3	2,9	5,2	2,4
Muud — <i>Autres</i>	2,3	3,2	1,2	2,1	8,8	0,4	2,0	0,2	2,3	0,5
Kokku — Total	598,9	161,7²⁾	789,4	90,9³⁾	1640,9	100	100	100	100	100
Keskmiselt 1 seltsi kohta — <i>Par société</i>	4,10	1,54	14,35	1,70	4,55	—	—	—	—	—
Seltsi võlad ja kohustused — <i>Créditeurs</i>	123,0	7,9	227,9	7,6	368,4	—	—	—	—	—
Keskmiselt 1 seltsi kohta — <i>Par société</i>	0,84	0,07	4,14	0,15	1,01	—	—	—	—	—
Seltsi päris 1. I 31 — <i>Fortune nette</i>	475,9	157,1	561,5	87,2	1281,7	—	—	—	—	—
Keskmiselt 1 seltsi kohta — <i>Par société</i>	8,26	1,47	10,21	1,61	3,54	—	—	—	—	—

¹⁾ Keskmise arvestamisele arvesse võetud ka Tallinna, Tartu ja Pärnu K. N. N. Ü. majand. aruannete summa Kr 58 100.—

²⁾ Keskliste arvestamisele arvesse võetud raamatukoguseltsidel Kr 3 300.— ja noorte seltsidel Kr 3 900.—, sest 5 seltsi aruandes on antud vallasvara väärtus ühises summas ja sellep. alajaotusist tabelis jäetud välja.

Ühingute varanduslikku seisu näitab tab. 8. Selle järgi valdava osa varandustest, eriti haridus- ja kirj.-kunstühtingutel moodustab kinnisvara, kuigi ka nende üh. seas on selliseid, kellel puudub kinnisvara. Teiseks suuremaks ühingute varanduseks on raamatukogud ja selle järele mõõbel ja inventar, muusikariistad ja näitelava sisseeaded. Üldiselt aga varanduse poolest rikkamaiks osutuvad kirj.-kunsti- ja haridusühingud. Kuid kirj.-kunstiseltsidel on kanda ka suuri

võlakohustusi. Arvates neid maha, saame seltside puhta varanduse siiski kõige suurema kirj.-kunstüüh., selle järele haridusüh. ja kõige väiksema noorteühinguil.

Kokkuvõttena saab mulje, et kuigi ühingute majanduslik seisukord pole kerge, siiski sellepolest ei peaks seltsielus olema takistusi, kui aga oleks rahva poolt suuremat osavõttu. See tõstaks ka ühingute majanduslikke võimeid.

Ühingute kohta varem Keskbüroo väljaandets avaldatud andmed vt. lhk. 180 märkus.

A. Lepp.

TARTU ÜLIKOOL 1932 a. UNIVERSITÉ de TARTU en 1932.

Sisu: 1. Ülikoolis õppijate koostis: arv ja sugu, lhk. 198; rahvus lhk. 199; rikkondsus, lhk. 200; vanus, lhk. 201; perekonnaseis, lhk. 201; ühiskondlik kihitus, lhk. 201; võrdlusi Läti ja Leeduga, lhk. 201. 2. Üliõpilaskonna arvulise liikumise ja edastjõudmine, lhk. 202; keeltooskus, lhk. 204; õppeaja kestus lhk. 204. 3. Ülikooli õppejõud: üldarv, lhk. 205; rahvus, rikkondsus ja vanus, lhk. 206. 4. Ülikooli majandus, lhk. 207. 5. Eesti üliõpilased välismaal, lhk. 208.

1. Ülikoolis õppijate koostis. Composition des étudiants.

Kõigis järgnevais kokkuvõttes, arvatud välja tab. 1, vaatleme ainult üliõpilasi, vabakuulajaid arvestamata. Vabakuulajaid oli 1932 a. lõpul vaid

10 ehk 0,3% üldarvust, neist õppis 0 roluteaduse osakonnas. Mehi vabakuulajate hulgas 7, vanuses 30—40 a.; naisi 3, vanuses 20—45 a.; kõik Eesti kodanikud, neist eestlasi 8, sakslasi 2.

Tartu ülikoolis õppijate arv 1926—32 a. — Nombre des étudiants de l'Université de Tartu 1926—32.

1.	Üliõpilased Étudiants			Rohuteaduse kuulajad Étudiants en pharmacie			Vabakuulajad Auditeurs libres			Üldse — Grand total		
	M.	N.	K.	H.	P.	T.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
1. XII 1932	2 097	951	3 048	7	2	9	—	1	1	2 104	954	3 058
1. „ 1931	2 234	1 058	3 292	10	3	13	—	2	2	2 246	1 061	3 307
1. „ 1930	2 322	1 152	3 474	16	5	21	3	—	3	2 341	1 157	3 498
1. „ 1929	2 489	1 197	3 686	21	6	27	10	1	11	2 520	1 204	3 724
1. „ 1928	2 786	1 222	4 008	27	8	35	4	1	5	2 817	1 231	4 048
1. „ 1927	3 037	1 171	4 208	40	10	50	2	1	3	3 079	1 182	4 261
1. „ 1926	3 942	1 300	4 651	50	16	66	6	3	9	3 398	1 328	4 726
							%					
1. XII 1932	68,8	31,2	99,7	77,8	22,2	0,3	—	100,0	0,0	68,8	31,2	100
1. „ 1931	67,0	32,1	99,5	76,9	23,1	0,4	100,0	—	0,1	67,0	32,1	100
1. „ 1930	66,8	33,2	99,3	76,2	23,8	0,6	100,0	—	0,1	66,9	33,1	100
1. „ 1929	67,5	32,5	99,0	77,8	22,2	0,7	90,9	9,1	0,3	67,7	32,3	100
1. „ 1928	69,5	30,5	99,0	77,1	22,9	0,9	80,0	20,0	0,1	69,6	30,4	100
1. „ 1927	72,2	27,8	98,7	80,0	20,0	1,2	66,7	33,3	0,1	72,3	27,7	100
1. „ 1926	71,9	28,1	98,4	75,8	24,2	1,4	66,7	33,3	0,2	71,0	28,1	100

Üliõpilaste arv ja sugu. Ülikooli loomispäevilt (1919 a.) kuni praeguse ajani on üliõpilaskonna arvulises liikumises olnud kaks ajajärku: tõusu periood, mis kestis 1919 kuni 1926 a. ja sealt peale langus, mis kestab ka praegu. Üliõpilaste üldarv on vähenenud 1926 a. alates ümmarguselt $\frac{1}{3}$ võrra jälle ülikooli algaastate tasemele:

1/XII:	Üliõpil. arv	1926 a. = 100
1932	3 048	65,5
1931	3 292	70,8
1930	3 474	74,7
1929	3 686	79,3
1928	4 008	86,2
1927	4 208	90,5
1926	4 651	100
1922	3 115	67,0

Üliõpilaste arvult on olnud ja on ka praegu kõige suurem õiguseteaduskond, mahutades ligi poole (42,8%) üliõpilaskonnast. Järgmine suuruselt oli 1932 a. arsti- (17,5%), siis filosoofiateaduskond (13,0%):

	Üliõpil.	arv	%
Teaduskonnad:			
Õiguse	1 306	42,8	
Arsti	533	17,5	
Filosoofia	397	13,0	
Põllumajanduse	322	10,6	
Matemaatika-looduse	246	8,1	
Loomaarsti	139	4,6	
Usu	105	3,4	

Mehi on üliõpilaskonna koostises ümmarguselt $\frac{2}{3}$:

	Mehed	Naised
1932	68,8%	31,2%
1930	66,8%	33,2%
1925	71,8%	28,2%

Meestest õppis 1932 a. lõpul õigusteaduskonnas 48%, põllumajanduse- ja arstiteaduskonnas igas 14%, teistes alla 10% meesüliõpilaste arvust:

Teaduskonnad:	1932	1930	1925
Õiguse	47,7	46,6	53,0
Põllumajanduse	14,1	15,3	11,3
Arsti	13,7	11,4	8,9
Matemaatika-looduse	8,2	8,9	12,9
Filosoofia	5,2	7,1	6,9
Loomaarsti	6,4	6,2	3,1
Usu	4,7	4,5	3,0

Naised õppisid 1932 a. peamiselt filosoofia-, õiguse- ja arstiteaduskonnas, moodustades neis 88,4% nais-üliõpilaste üldarvust:

Teaduskonnad:	1932	1930	1925
Filosoofia	30,4	40,3	39,4
Õiguse	32,1	26,0	27,0
Arsti	25,9	19,0	13,9

Matemaatika-looduse	7,7	9,7	15,6
Põllumajanduse	2,7	3,7	2,4
Usu	0,7	0,8	1,1
Loomaarsti	0,5	0,5	0,6

Tugev ülekaal on meestel usu-, õiguse-, matem.-looduse-, loomaarsti- ja põllumajanduse-, naistel — filosoofiateaduskonnas.

Arstiteaduskonnas on mees- ja naissugu 1932 a. esindatud enamvähem võrdselt (53,8 pro 46,2):

Teaduskonnad:	1932			1930			1925		
	M.	N.		M.	N.		M.	N.	
Usu	93,3	6,7		92,1	7,9		87,5	12,5	
Õiguse	76,6	23,4		78,3	21,7		83,6	16,4	
Arsti	53,8	46,2		54,8	45,2		62,2	37,8	
Filosoofia	27,2	72,8		26,1	73,9		30,8	69,2	
Matemaatika-looduse	70,3	29,7		64,9	35,1		67,7	32,3	
Loomaarsti	96,4	3,6		96,0	4,0		92,7	7,3	
Põllumajanduse	91,9	8,1		89,2	10,8		92,2	7,8	

Ülikooli üliõpilaste arv teaduskondade järgi 1. XII 1930—32 a. — *Étudiants de l'Université d'après les facultés de 1930—32.*

	Mehed Hommes			Naised Femmes			Kokku Total		
	1932	1931	1930	1932	1931	1930	1932	1931	1930
	Usuteaduskond	98	101	105	7	7	9	105	108
Õigusteaduskond (ühes majanduseteaduse osakonnaga)	1 001	1 030	1 082	305	271	299	1 306	1 301	1 381
Arstiteaduskond (ühes rohuteaduskonnaga)	237	274	265	240	250	219	533	533	484
Filosoofiateaduskond	108	142	164	289	301	464	397	533	628
Matem.-loodusteaduskond (ühes keemia osakonnaga)	173	130	207	73	85	112	246	265	319
Loomaarsti-teaduskond	134	152	143	5	6	6	139	158	149
Põllumajanduse-teaduskond (ühes metsasaajanduse osakonnaga)	296	355	356	20	30	49	322	394	399
Kokku	2 097	2 234	2 322	951	1 058	1 152	3 048	3 292	3 474
	%								
<i>Faculté de théologie</i>	4,7	4,5	4,5	0,7	0,7	0,8	3,4	3,3	3,3
<i>Faculté de droit (avec la section économique)</i>	47,7	46,1	46,6	32,1	28,6	26,0	42,8	39,5	39,7
<i>Faculté de médecine (avec la section de pharmacie)</i>	18,7	12,3	11,4	25,9	24,5	19,0	17,5	16,2	13,9
<i>Faculté de philosophie</i>	5,2	6,4	7,1	30,4	36,9	40,3	13,0	16,2	18,1
<i>Faculté des mathém. et de l'histoire naturelle (avec la section chimique)</i>	8,2	8,0	8,9	7,7	8,0	9,7	8,1	8,0	9,2
<i>Faculté vétérinaire</i>	6,4	6,8	6,2	0,5	0,6	0,5	4,6	4,8	4,3
<i>Faculté d'agriculture (avec la section forestière)</i>	14,1	15,9	15,3	2,7	3,7	3,7	10,6	12,0	11,5
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Üliõpilaste rahvus. Eestlaste osatähtsus üliõpilaskonnas on viimase kolme aasta kestel 82,5% langenud 80,5% (–2%), sakslaste 6,9% tõusnud 8,7% peale (+1,8):

Üliõpilaste rahvus 1929—32 a. — *Nationalité des étudiants 1929—32*

	Arv 1. XII. Nombre au				%			
	1932	1931	1930	1929	1932	1931	1930	1929
Eestlased—Estoniens	2 455	2 687	2 849	3 042	80,5	81,6	82,0	82,5
Sakslased—Allemands	264	251	245	254	8,7	7,6	7,0	6,9
Venelased—Russes	154	164	163	168	5,1	5,0	4,7	4,6
Juudid—Juifs	102	100	131	136	3,3	3,3	3,8	3,7
Lätlased—Létons	24	29	37	37	0,8	0,9	1,0	1,0
Soomlased—Finnois	12	9	7	7	0,4	0,3	0,2	0,2
Rootslased—Suédois	15	16	14	15	0,5	0,5	0,4	0,4
Leedulased—Lituan- niens	2	2	3	3	0,1	0,0	0,1	0,1
Poolakad—Polonais	7	9	9	9	0,2	0,3	0,3	0,2
Muud—Autres	13	16	16	15	0,4	0,5	0,5	0,4
Kokku—Total	3 048	3 292	3 474	3 636	100	100	100	100

Üli- ja keskkooli õpilaskonnas oli rahvuselt 1931 a. (1000 õpilase jaotus):

	Ülikoolis 1/XII 1931	Keskkoolis 1931/32 õ/a.	Elanike jaotus 1922 a. rahvalug.
Eestlasi	816	825	877
Venelasi	50	61	82
Sakslasi	76	81	17
Juute	33	16	4
Muid	25	17	20

Sakslased annavad, nende rahvastikuarvu Eestis aluseks võttes, üliõpilasi 1932 a. ümmarguselt 5,5 korda ja juudid 9 korda rohkem kui enam rahvus—eestlased. Iga 1000 vastavast rahvusest elaniku kohta tuli üliõpilasi:

	1932	1930	1922
Eestlasi	2,49 = 100	2,91 = 100	2,58 = 100
Venelasi	1,67 = 67	1,78 = 60	1,85 = 70
Sakslasi	13,84 = 559	12,91 = 440	12,77 = 490
Juute	22,73 = 913	29,35 = 1 010	29,56 = 1 150
Muid	3,25 = 131	3,85 = 130	3,13 = 120

Juudi rahvusest üliõpilaste ebaloomulikult suur, võrreldes juudi elanikkonnaga Eestis, arv on tingitud sellest, et juudi üliõpilaskonnas on võrdlemisi rohkesti (50% ümber) välismaalasi. Arvestades ainult üliõpilasi — Eesti kodanikke, tuleb iga 1000 juudi rah-

vusest elaniku kohta Eestis juudi üliõpilasi 1932 a. ligilähedalt 11—12, ehk suhteliselt mitte 9 vaid 4,5—5 korda rohkem kui üliõpilasi-eestlasi.

Saksa üliõpilaskonna rahvusliku koostise koefitsiendi saksa rahvusest üliõpilased-välismaalased nende vähesuse tõttu nimetamisväärselt ei mõjuta.

Eestlased on loomulikult absoluutses enamuses kõigis teaduskonnits. Alla 70% langeb 1932 a.

nende arv ainult kahes — arsti- (66,3%) ja matem.-looduseteaduskonnas (67,9%).

Sakslasi on matem.-looduseteaduskonnas 17,9%, arsti- 14,8%, loomaarsti- 11,5%, teisis vähem. Venelaste % teaduskonnits kõigub 3,1 (õiguse-) ja 9,2% (arsti-) vahel.

Juudid puuduvad täielikult põllumajanduse- ja usuteaduskonnits. Arstiteaduskonnas on juute 7,1% üliõpilaste arvust, teisis 1,8%—3,0%.

Üliõpilaste rahvuslik koostis üksikuis teaduskonnits 1. XII. 32, 1. XII. 30 ja 1. XII. 28 a.
Nationalité des étudiants d'après les facultés au 1. XII. 32, 1. XII. 30 et 1. XII. 28.

4.	Eestlased Estoniens			Sakslased Allemands			Venelased Russes			Juudid Juifs			Muud Autres			Kokku Total		
	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928
	Usuteaduskond	89	100	102	10	9	11	4	2	1	—	—	—	2	3	4	105	114
Õigusteaduskond (ühes majanduseteaduse osakonnaga)	1 128	1 176	1 485	68	59	62	40	44	51	46	67	95	24	35	42	1 306	1 381	1 735
Arstiteaduskond (ühes rohuteaduse osakonnaga)	353	319	229	79	69	55	49	48	42	38	35	36	14	13	12	533	484	374
Filosoofiateaduskond	335	562	648	30	40	50	12	14	16	7	0	11	13	16	13	397	628	738
Matem.-looduseteaduskond (ühes keemia osakonnaga)	167	230	345	44	44	58	22	23	30	6	12	14	7	10	15	246	319	471
Loomaarsti-teaduskond	102	115	82	16	14	14	0	0	13	5	10	6	7	4	15	139	149	130
Põllumajanduse-teaduskond (ühes metsaasjanduse osak.)	281	357	404	17	10	5	18	26	27	—	1	3	6	5	3	322	399	442
Kokku	2 455	2 849	3 295	264	245	255	154	163	189	102	131	165	73	86	104	3 048	3 474	4 008
	%																	
Faculté de théologie	84,8	87,7	83,5	0,5	7,9	9,3	3,8	1,8	0,8	—	—	—	1,0	2,0	3,4	100	100	100
Faculté de droit (avec la section économique)	86,4	85,1	85,0	5,2	4,3	3,0	3,1	3,2	2,0	3,5	4,0	5,5	1,8	2,5	2,4	100	100	100
Faculté de médecine (avec la section de pharmacie)	65,3	65,9	61,3	14,8	14,3	14,7	0,2	0,9	11,2	7,1	7,2	9,6	2,8	2,7	3,2	100	100	100
Faculté de philosophie	84,4	87,0	87,8	7,5	6,4	6,7	3,0	2,2	2,2	1,8	1,0	1,5	3,3	2,5	1,8	100	100	100
Faculté des mathématiques et de l'histoire naturelle (avec la section chimique)	67,0	72,1	73,2	17,9	13,8	12,3	9,0	7,2	8,3	2,4	3,8	8,0	2,8	3,1	3,2	100	100	100
Faculté vétérinaire	73,4	77,2	63,1	11,5	9,4	10,8	6,5	4,0	10,0	3,6	6,7	4,6	5,0	2,7	11,5	100	100	100
Faculté d'agriculture (avec la section forestière)	87,3	83,5	91,4	5,3	2,5	1,1	5,6	6,5	6,1	—	0,3	0,7	1,8	1,2	0,7	100	100	100
Total	80,5	82,0	82,2	8,7	7,0	6,4	5,1	4,7	4,7	3,3	3,8	4,1	2,4	2,5	2,6	100	100	100

Üliõpilaste riikkondsus. Eesti riikkondsusest üliõpilaste arv püsib viimasel 2 aastal muutuset. 1932 a. oli üliõpilaskonnas Eesti kodanikke 96,4%, neist sünnikohaga Eestis 82,9%.

Üksikuis teaduskonnits langeb Eesti kodanike arv alla 95% ainult arstiteaduskonnas (90,6%).

Välismaalased — arvult 111 — moodustavad 3,0% üliõpilaskonna koostisest. Suuremal arvul leidub neid arstiteaduskonnas (9,4%). Välismaalaste hulgas on enamuses Läti riikkondsusse kuuluvad juudid.

Üliõpilaste riikkondsus 1. XII. 32, 1. XII. 30 ja 1. XII. 28 a. teaduskonnade järgi.
Sujétion des étudiants d'après les facultés au 1. XII. 32, 1. XII. 30 et 1. XII. 28.

5.	Eesti kodanikud — Sujets estoniens									Välismaalased Étrangers			Kokku Total		
	Sünnikohat Eestis—Nés en Estonie			Sünnikohat väljaspool Eestit Nés à l'étranger			Kokku Total								
	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928	1932	1930	1928
Usuteaduskond	101	108	109	3	3	5	104	111	114	1	3	4	105	114	118
Õigusteaduskond (ühes majanduseteaduse osak.)	1 114	1 196	1 524	156	132	150	1 270	1 328	1 674	34	53	61	1 306	1 381	1 735
Arstiteaduskond (ühes rohuteaduse osakonnaga)	407	379	292	76	61	28	483	440	320	50	44	54	533	484	374
Filosoofiateaduskond	329	547	641	05	78	87	394	625	728	3	3	10	397	628	738
Matem.-looduseteadusk. (ühes keemia osakonnaga)	193	288	393	42	44	60	235	312	453	11	7	18	240	319	471
Loomaarsti-teaduskond	106	115	99	29	29	23	135	141	122	4	8	8	139	149	130
Põllumajanduse-teaduskond (ühes metsaasjandus.)	277	358	397	30	34	33	310	392	430	6	7	12	322	399	442
Kokku	2 527	2 971	3 455	410	378	386	2 937	3 349	3 841	111	125	167	3 048	3 474	4 008
	%														
Faculté de théologie	96,2	94,8	92,4	2,9	2,6	4,2	99,1	97,4	96,6	0,9	2,6	3,4	100	100	100
Faculté de droit (avec la section économique)	85,3	86,6	87,9	11,9	9,6	8,6	97,2	96,2	96,5	2,8	3,8	3,5	100	100	100
Faculté de médecine (avec la section de pharm.)	76,4	78,3	78,1	14,2	12,6	7,5	90,0	90,9	85,6	9,4	9,1	14,4	100	100	100
Faculté de philosophie	82,9	87,1	86,8	16,4	12,4	11,8	90,3	90,5	98,6	0,7	0,5	1,4	100	100	100
Faculté des mathématiques et de l'histoire natur. (avec la sect. chimique)	78,4	84,0	83,5	17,1	13,8	12,7	95,5	97,8	96,2	4,5	2,2	3,8	100	100	100
Faculté vétérinaire	76,2	89,7	89,8	20,9	8,5	7,5	97,1	98,2	97,9	2,9	1,8	2,7	100	100	100
Faculté d'agriculture (avec la section forestière)	86,0	77,2	76,1	12,1	17,4	17,7	98,1	94,6	93,8	1,0	5,4	6,2	100	100	100
Total	82,9	85,5	86,2	13,5	10,9	9,6	96,4	96,4	95,8	3,6	3,6	4,2	100	100	100

Üliõpilaste perekonnaseis. 1933 a. jaanuaris korraldatud üliõpilaskonna ankeedi eelkõikuvõtete järgi oli meesüliõpilaste hulgas vallalisi 82,6%, abielulisi 16,9%. Naiste koostises on vallalisi 10% võrra rohkem ja ülemarguselt sama protsendi võrra vähem abielulisi. Leski ja lahutatuid on alla 1%:

	M.	N.	Kokku
1933 a. I sem.			
Vallaline	82,6	92,9	86,0
Abielus	16,9	6,0	13,4

Lesk	0,1	0,4	0,2
Lahutatud	0,4	0,7	0,5

Üliõpilaste vanus. Üliõpilased vanuses kuni 25 a. moodustasid üldarvust 1923 a. 68,5%, 1932 a. aga ainult 58% (—10,5%). 25 a. ja van. üliõpilaste osatähtsuse suurenemine — üliõpilaste keskm. vanuse tõus — kestab juba aastaid.

Üliõpilaste vanus — Age des étudiants.

6.	Üliõpilaste üldarv Nombre total des étudiants			Vanus — Age											
				Kuni 20 a. Moins de 20			20—24 a.			25—29 a.			30 a. ja van. Au-dessus		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
1. XII 1932 . . .	2 097	951	3 048	150	146	296	956	516	1 472	598	200	807	393	80	473
1. „ 1930 . . .	2 322	1 152	3 474	158	176	334	1 002	580	1 582	736	308	1 039	426	93	510
1. „ 1928 . . .	2 786	1 222	4 008	223	155	378	1 314	670	1 984	837	314	1 151	412	83	495
1. „ 1926 . . .	3 342	1 309	4 651	277	167	444	1 827	781	2 608	840	295	1 135	398	66	464
1. „ 1923 . . .	2 730	1 177	3 907	218	172	390	1 513	773	2 286	688	178	866	311	54	365
	%														
1. XII 1932 . . .	100	100	100	7,2	15,3	9,7	45,0	54,3	48,9	23,5	22,0	26,5	18,7	8,4	15,5
1. „ 1930 . . .	100	100	100	6,8	15,3	9,6	43,2	50,3	45,6	31,7	26,3	29,9	18,3	8,1	14,9
1. „ 1928 . . .	100	100	100	8,0	12,7	9,4	47,2	54,8	49,5	30,0	25,7	28,7	14,8	6,8	12,4
1. „ 1926 . . .	100	100	100	8,9	12,8	9,5	54,7	59,7	60,1	25,1	22,5	24,4	11,9	5,0	10,0
1. „ 1923 . . .	100	100	100	8,0	14,0	10,0	55,4	65,7	53,5	25,2	15,1	22,2	11,4	4,6	9,3

Täienduseks tab. 6 toodud arvudele märgime, et alla 20 a. van. veel keskkooli easse kuuluvate üliõpilaste rühmas oli 1932 a.:

	M.	N.	Kokku
17 a.	7	6	13
18 a.	32	54	86
19 a.	111	86	197

30 a. ja van. hulgas moodustavad enamuse 30—34 a. vanused:

	M.	N.	Kokku
30—34 a.	239	50	289
35—39 „	87	20	107
40—49 „	62	8	70
50 ja üle	5	2	7

Üliõpilaste ühiskondlik kihitus. Käesoleva 1933 a. jaanuaris Tartus üliõpilaskonna majandusliku seisu uurimiseks korraldatud ankeedi eelkõikuvõtte tulemusena avaldame siinkohal esmakordselt andmestiku üliõpilaste sotsiaalsest koostisest. Ankeedi andmeil oli 1933 a. algul üliõpilasi vanemate tööala järgi:

	%
1. Talupidajad { a) 10 ja enam ha taludes 23,9	} 27,9
{ b) alla 10 ha „ 4,0	
2. Ettevõttestajad { a) kaubanduse alal 6,1	} 9,0
{ b) tööstuse „ 2,9	
3. Isetöötavad väikeettevõttestajad	12,4
4. Töölised-teenijad	11,5
5. Ametnikud (ka õpetajad)	27,1
6. Vabakutselised	4,9
7. Kapitalist elavad	7,2

Vaadeldes nende kihtide osatähtsust üksikuis teaduskonnas saame järgmise pildi (kihte alla 5% osatähtsusega ei märgi):

Usuteaduskonnas: Esikohal põllupidajad 38,5%, siis ametnikud 23,0%, isetöötavad väike-

ettevõttestajad 16,5%, töölised 10,1%, vabakutselised 5,5%.

Õiguse teaduskonnas: Põllupidajad 27,4%, ametnikud 23,9%, isetöötavad väikeettevõttestajad 13,8%, ettevõttestajad palgalistega 11,7%, töölised 11,1%, kapitalist elavad 8,3%.

Arstiteaduskonnas: Ametnikud 27,6%, põllupidajad 15,3%, ettevõttestajad palgalistega 13,0%, väikeettevõttestajad 13,6%, töölised 12,7%, vabakutselised 8,6%, kapitalist elavad 8,3%.

Filosoofiateaduskonnas: Ametnikud 32,8%, talupidajad 23,5%, töölised 15,1%, isetöötavad väikeettevõttestajad 14,4%, ettevõttestajad palgalistega 5,3%.

Matemaatika - loodusteaduskonnas: Ametnikud 32,6%, põllupidajad 28,4%, töölised 12,1%, isetöötavad väikeettevõttestajad 9,8%, kapitalist elavad 8,3%.

Põllumajandusteaduskonnas: Põllupidajad 53,1%, ametnikud 25,7%, töölised 7,8%, kapitalist elavad 5,5%.

Loomaarstiteaduskonnas: Põllupidajad 32,6%, ametnikud 31,2%, isetöötavad väikeettevõttestajad 13,8%, töölised 8,7%, kapitalist elavad 5,8%.

Et puudub andmestik praeguse rahvastikuarvu kohta üksikuis ühiskondl. kihtides, pole meil võimalik tuua suhtarve, mis selgitaks missugusel määral annab üliõpilasi iga sotsiaalne kiht.

Võrdlusi Lätija Leeduga. Üliõpilaste arv. Iga 100 000 elaniku kohta¹⁾ tuli üliõpilasi 1932 a. detsembris (sulgudes elan. arv 1 üliõpilasele):

¹⁾ Rahvastikuarv 1. I 1933 a.: Eestis 1 122 000 (=100), Lätis 1 929 000 (172), Leedus 2 421 000 (216).

Lätis	441 (227)
Eestis	298 (336)
Leedus	202 (495)

Eestis ilmneb, nagu nägime, juba 1927 a. alates tagasimineku üliõpilaste arvus. Lätis ei ole üliõpilaste arvu vähenemist kuni viimase ajani peaaegu märgatagi (1930 a. iga 100 000 el. kohta 449 üliõpilast, 1932 — 441). Leedus aga, kus üliõpilasi oli ja on ka praegu suhteliselt tunduvalt vähem kui Eestis ja Lätis, näitab õppiva akadeemilise noorsoo arv aast-aastalt pidevat kasvu. Tuli iga 100 000 el. kohta üliõpilasi Leedus:

1926	124
1930	166
1932	202

Teaduskondade koormust vaadeldes näeme, et kõige perekam on nii Eestis (39%), Lätis (31%) kui ka Leedus (33%) õigus-teaduskond. Õigus-teaduskonnale järgneb suuruselt Eestis ja Leedus arsti-teaduskond (Eestis 16%, Leedus 20%), Lätis — tehnikateaduskond (18%).

S u g u. Meesõpilased on absoluutses — üle $\frac{2}{3}$ — enamuses kõikjal:

	Mehi	Naisi
Eestis	71,3	28,7
Leedus	69,1	30,9
Lätis	71,6	28,4

Üliõpilaste arv Eestis, Leedus ja Lätis 1932 a. lõpul — *Nombre d'étudiants en Estonie, Lithuanie et Lettonie à la fin de 1932.*

7.	Eestis Estonie	Leedus Lithuanie	Lätis Lettonie	%		
				Eestis Estonie	Leedus Lithuanie	Lätis Lettonie
Usuteaduskond — <i>Faculté de théologie</i>	105	319	214	3,1	6,5	2,5
Õigus-teaduskond (ilhes majandus-teaduse osakonnaga) — <i>Faculté de droit (avec la section économique)</i>	1 306	1 600	2 608	39,1	32,0	31,4
Arstiteaduskond (ilhes rohuteaduse osakonnaga) — <i>Faculté de médecine (avec la section de pharmacie)</i>	533	952	975	15,9	10,5	11,5
Filosoofia teaduskond — <i>Faculté de philosophie</i>	397	615	854	11,9	12,6	10,0
Matemaatika-loodus-teaduskond (ilhes Keemia osakonnaga) — <i>Faculté des mathém. et de l'histoire naturelle (avec la section chimique)</i>	246	354	1 092	7,4	7,3	12,8
Loomaarsti-teaduskond — <i>Faculté vétérinaire</i>	139	—	371	4,2	—	2,0
Põllumajanduse-teaduskond (ilhes metsasajanduse osakonnaga) — <i>Faculté d'agriculture (avec la section forestière)</i>	322	333 ¹⁾	1 006	9,6	6,8	11,8
Ingeneri (tehnik) teaduskond — <i>Faculté de technologie</i>	295 ²⁾	704	1 527	8,8	14,4	18,0
Kokku — Total	3 343	4 886	8 507	100	100	100

2. Üliõpilaskonna arvuline liikumine ja edasijõudmine. *Mouvement du nombre et progrès des étudiants.*

6 viimase aasta jooksul on üliõpilaskond kaotanud ühe kolmandiku (34,5%) oma arvulisest koostisest.

Igaaastane kahanemine, võrreldes eelm. a., kõikus 4,8—9,6% piires:

	Kahanemine % (eelm. aasta = 100)
1/XII	
1932	7,4
1931	5,2
1930	5,8
1929	8,0
1928	4,8
1927	9,6
1926	—

Üliõpilaskogu iga aastane uuendumine — uute õppijate juuretulek ja vanade lahkumine — on vii-

Ülekaalus on mehed ka kõigis teaduskonnas, arvatud välja vaid filosoofia teaduskond, kus enamus naistel (väike ülekaal on naistel veel arstiteaduskonnas Lätis):

	Filosoofia teaduskonnas:	
	Mehi	Naisi
Eestis	27,2	72,8
Leedus	40,5	59,5
Lätis	27,8	72,2

R i i k k o n d s u s j a r a h v u s. Võrreldes Eestit Lätiga (Leedu kohta puuduvad andmed) selgub, et Eestis üliõpilasi-välismaalasi on tunduvalt rohkem:

	Eestis	Lätis
Oma riigi kodanikke	96,4%	99,5%
Välismaalasi	3,6,,	0,5,,

Omast rahvusest üliõpilasi on Lätis peaaegu täpselt sama palju kui Eestis:

	Eestis	Lätis
Omast rahvusest	81,1%	81,0%
Üliõpilasi-muulasi	18,9,,	18,4,,

Muulaste koostis on aga tunduvalt erinev: Lätis on üliõpilaste-muulaste hulgas esikohal juudid (50,8%), järgnevad sakslased (28,7%), siis venelased (14,3%), meil aga omavad muulaste arvus määrava osatähtsuse sakslased (42,0%), teisel kohal venelased (28,3%) ja alles siis tulevad juudid (16,3%).

maseil aastail ülikoolis ebaloomulikult intensiivne: 1932 a. näit. aetus uttega üle 50% koostisest:

	Astunud sisse (seis aasta algul = 100)	Lahkunud (seis aasta algul = 100): Kursust lõpetamata	Kursuse lõpetanud
1932	50,4%	48,5	9,3
1931	45,7,,	40,6	10,4
1930	37,9,,	36,5	7,2
1929	30,7,,	30,7	8,0
1928	29,0,,	26,4	7,4

Samuti väärrib märkimist, et uute sisseastujate hulgas ei ole viimaseil aastail esikohal enam mitte esmakordselt ülikooli tulijad värskest keskkooli lõpetanud isikud³⁾, vaid endised üliõpilased, kes mõnesugustel põhjustel kursust lõpetamata ülikoolist lahkunud ja uuesti registreeruvad.

¹⁾ Põllumajanduse akadeemia üliõpilaskond.

²⁾ Tehnikumi üliõpilaskond.

³⁾ Ülikoolis jätkab edasiõppimist keskkooli lõpetanuid meil ümmarguselt $\frac{1}{3}$.

Ülikooli võeti vastu:

	Arv		%	
	1932	1931	1932	1931
Uusi üliõpilasi (esmakord-				
selt sisseastujad)	709	787	42,7	49,5
Endisi üliõpilasi	951	802	57,3	50,5
Kokku	1 660	1 589	100	100

Suur enamik praegusaja üliõpilasist on omandanud küpsusetunnistuse, mis võimaldab ülikooli sisse-

astumise, meie iseseisvusaegseis keskkooles. Veneaegseis kooles, iseõppides ja välismaal küpsusetunnistuse omandanud oli 1933 a. I semestril kokkuvõttes alla 5%:

	M.	N.	Kokku
Küpsusetunnistuse omandanud:			
1. Eesti iseseisvusaegseis kooles	95,3	97,0	95,8
2. Veneaegseis kooles	1,4	0,7	1,2
3. Iseõppides	1,8	0,6	1,4
4. Välismaal	1,5	1,7	1,6

Üliõpilaste arvuline liikumine 1926—32 a. — *Mouvement du nombre des étudiants 1926—32.*

	Oli 1. XII Au								Sisse astunud Entrés				Lahkunud — Enne kursuse lõpetamist Avant de terminer le cours			
	M.				N.				M.				N.			
	M.	N.	K.	%	M.	N.	K.	%	M.	N.	K.	%	M.	N.	K.	%
1. XII. 1931—32	2 234	1 058	3 292	100	1 226	434	1 660	50,4	1 143	455	1 598	48,5	1 023	388	1 411	40,6
1. XII. 1930—31	2 322	1 152	3 474	100	1 154	435	1 589	45,7	1 023	388	1 411	40,6	1 023	388	1 411	40,6
1. XII. 1929—30	2 489	1 197	3 686	100	971	428	1 399	37,0	953	394	1 347	36,5	953	394	1 347	36,5
1. XII. 1928—29	2 786	1 222	4 008	100	849	381	1 230	30,7	914	315	1 229	30,7	914	315	1 229	30,7
1. XII. 1927—28	3 087	1 171	4 258	100	785	437	1 222	29,0	802	309	1 111	26,4	802	309	1 111	26,4
1. XII. 1926—27	3 342	1 309	4 651	100	727	317	1 044	22,4	797	385	1 182	25,4	797	385	1 182	25,4
1. XII. 1925—26	3 250	1 275	4 525	100	1 018	379	1 397	30,9	646	275	921	20,4	646	275	921	20,4

	Ont quitté				Kokku — Total				Oli järgneva n. 1. XII Au 1. XII de l'année suiv.				
	Kursuse lõpetanud Le cours terminé				M.	N.	K.	%	% sisseastunute arvust En % au total des entrées	M. H.	N. F.	K. T.	Kasv. (+) või kah. (-) aasta jooksul (%)
	M.	N.	K.	%									
1. XII. 1931—32	220	86	306	0,3	1 363	541	1 904	57,8	114,7	2 097	951	3 048	-7,4
1. XII. 1930—31	219	141	360	10,4	1 242	529	1 771	51,0	111,5	2 234	1 058	3 292	-5,2
1. XII. 1929—30	185	70	254	7,2	1 138	473	1 611	48,7	115,2	2 322	1 152	3 474	-5,8
1. XII. 1928—29	232	91	323	8,0	1 146	406	1 552	38,7	126,2	2 489	1 197	3 686	-8,0
1. XII. 1927—28	234	77	311	7,4	1 036	386	1 422	33,8	116,4	2 786	1 222	4 008	-4,8
1. XII. 1926—27	235	70	305	0,6	1 032	455	1 487	32,0	142,4	3 037	1 171	4 208	-0,6
1. XII. 1925—26	280	70	350	7,7	926	345	1 271	28,1	91,0	3 342	1 309	4 651	+2,8

Ülikooli kursuse on lõpetanud viimase viie (1928—32) aasta kestel 1194 meest ja 499 naist, kokku 1693 isikut, ehk keskmiselt aasta kohta 339:

	Seisid lõpetamisel üliõpilaste nimekirjas				Lõpetamisel üliõpilaste nimekirjas ei seisnud			Üldse			
	M.	N.	K.	% üliõpilaste üld-arvust	M.	N.	K.	M.	N.	K.	% üliõpilaste üld-arvust
1. XII. 31—32	220	86	306	10,0	32	5	37	252	91	343	11,3
1. XII. 30—31	219	141	360	10,0	16	2	18	235	143	378	11,5
1. XII. 29—30	185	70	254	7,6	7	2	9	192	81	273	7,9
1. XII. 28—29	232	91	323	8,8	13	5	18	245	96	341	9,3
1. XII. 27—28	234	77	311	7,7	36	11	47	270	88	358	8,0

Üldse on Tartu ülikooli lõpetanud Eesti iseseisvuse kestel (kuni 1. XII 1932 a.) 3264 kodanikku, neist 2476 meest (75,9%) ja 788 naist (24,1%).

Tab. 9 selgitab lõpetanute arvu kahel viimasel aastal (1931—32) teaduskondade järgi.

Iga 100 000 elaniku kohta tuli ülikooli lõpetajaid viiel viimasel aastal (1928—32) keskmiselt a a s t a s 30,3, neist:

Õigusteadeuskonnas	12,2
Filosoofiateadeuskonnas	5,1
Arstiteadeuskonnas	4,7
Matemaatika-looduseteadeuskonnas	4,3
Põllumajanduse teadeuskonnas	1,0
Usuteadeuskonnas	1,2
Loomaarsti teadeuskonnas	0,0

Ülikooli kursuse lõpetanute arv 1931 ja 1932 a. — Personnes ayant terminé le cours de l'Université en 1931 et 1932.

9.	Üliõpilaste üldarv Nombre total d'étudiants		1932 a. ülikooli kursuse lõpet. (1. XII. 1931 — 1. XII. 1932) Personnes ayant fini le cours de l'Université en 1932 (1. XII. 31 — 1. XII. 1932)								
	1. XII. 1932	1. XII. 1931	Seisid lõpetamisel üliõpilaste nimekirjas Étudiants inscrits dans les listes des étudiants			Lõpetamisel üliõpil. nimek. ei seisnud Personnes non inscrites dans les listes (anciens étudiants etc.)			Üldse — Total		
			M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
Usuteaduskond	105	108	15	1	16	—	—	—	15	1	16
Õigusteaduskond (ühes majanduse- teaduse osakonnaga)	1 306	1 301	114	23	137	—	—	—	114	23	137
Arstiteaduskond (ühes roheteaduse ja kehakaitsevõtte osakonnaga)	533	533	20	5	25	—	—	—	20	5	25
Filosoofiateaduskond	397	533	18	46	62	2	2	4	18	48	66
Matemaatika-looduseteaduskond	246	265	25	11	36	2	1	3	27	12	39
Loomaarsti-teaduskond	139	158	15	—	15	—	—	—	15	—	15
Põllumaj.-teaduskond (ühes mets. os.)	322	394	15	—	15	28	2	30	43	2	45
Kokku	3 048	3 292	220	86	306	32	5	37	252	91	343

(järg)

	1931 a. ülikooli kursuse lõpetanud (1. XII. 30—1. XII. 31 a.) — Person ayant fini le cours de l'Univ. en 1931 (1. XII. 30 — 1. XII. 31)						Kursuse lõpetajaid iga 100 üliõpilase peale — Person. ayant fini le cours de l'Université par 100 étudiants			Kursuse lõpet. iga 100 000 el. kohta — Person- nes ayant fini le cours de l'Université par 100 000 habitants					
	Seisid lõpet. üliõpil. nimek. Étudiants inscr. dans les listes des étudiants			Lõpetamisel üli- õpilaste nim. ei seisnud — Person. non inscr. dans les listes (anciens étudiants etc.)			Üldse — Total			1932	1931	Moyen. pour 100 1931—32			
	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.						
Faculté de théologie	13	—	13	—	—	—	13	—	13	15,2	12,0	13,6	1,4	1,2	1,3
„ „ droit (avec la section écon.)	110	25	135	—	—	—	110	25	135	10,5	10,4	10,5	12,2	12,1	12,1
„ „ médecine (avec la sect. de pharmacie)	44	41	85	—	—	—	44	41	85	4,7	15,0	10,3	2,2	7,6	4,9
„ „ philosophie	11	59	70	2	2	4	13	61	74	16,6	13,9	15,3	5,9	6,6	6,2
„ „ mathématique et de l'histoi- re naturelle	26	16	42	—	—	—	26	16	42	15,9	15,8	15,9	3,5	3,7	3,6
„ „ vétérinaire	8	—	8	—	—	—	8	—	8	10,8	5,1	8,0	1,4	0,7	1,1
„ „ d'agriculture (avec la sect. forestière)	7	—	7	14	—	14	21	—	21	14,0	5,3	9,7	4,0	1,9	3,0
Total	219	141	360	16	2	18	235	143	378	11,3	11,5	11,4	30,6	33,8	32,2

Üksikute teaduskondade töö edukus on suuresti erinev. Iga 100 üliõpilase peale tuli 1928—32 a. keskmiselt aastas kursuse lõpetajaid 9,7, sellest:

Matemaatika-looduseteaduskonnas	14,1
Usuteaduskonnas	11,5
Arstiteaduskonnas	11,4
Õigusteaduskonnas	9,5
Filosoofiateaduskonnas	9,5
Loomaarsti-teaduskonnas	7,3
Põllumajanduse-teaduskonnas	5,3

Üliõpilaste keelteoskus. Töö edukust ülikoolis mõjutab suuresti võõrkeelte oskus. Peale riigikeele, mida valitsevad peaaegu kõik üliõpilased (1933 a. algul 98,2%), tarvitatakse abikeelena õppimise juures peamiselt saksa ja vene, osalt ka inglise keelt, Saksa keele mõistjaid kõnes ja kirjas oli 1933 a. algul üliõpilaskonnas ümmarguselt 80%, vene — 50% ja inglise 20% ümber. Prantsuse keele valitsejaid on ainult 4—5 iga 100 üliõpilase kohta, soome ja läti keelt tuntakse veelgi vähem.

1933 a. algul (I sem.) tundis keeli 100 üliõpilasest:

	M.	N.	Kokku
Eesti	98,1	98,6	98,2
Saksa	75,3	88,1	79,4
Vene	52,0	49,4	51,8
Inglise	14,8	36,1	21,7
Prantsuse	4,4	4,5	4,5
Soome	1,9	5,0	2,9
Läti	2,3	2,5	2,3

Õppeaja kestus. Normaalset edasi jõudes peaks üliõpilane lõpetama teaduskonna kursuse maksimate määruste järgi nelja aastaga (8 semestriga), arvatud välja loomaarsti- ja arstiteaduskond, kus õppeaeg 1—2 a. võrra pikem.

Tegelikult oli 1932 a. II sem. lõpul üle normaalse aja õppijaid ülikoolis 38% — mehi 40,7%, naisi 31,4%:

Ülikooli nimekirjas olnud aeg:	% üliõpil. üldarvust:		
	M.	N.	Kokku
Kuni 5 a. ¹⁾ (9—10 sem.), immatr. 1928 a.	6,2	6,2	7,2
„ 6 „ ²⁾ (11—12 „), „ 1927 „	7,3	4,4	6,3
„ 7 „ (13—14 „), „ 1926 „	8,0	6,7	7,6
„ 8 „ (15—16 „), „ 1925 „	5,6	3,7	5,0
„ 9 „ (17—18 „), „ 1924 „	4,8	1,5	3,8
„ 10 „ (19—20 „), „ 1923 „	3,2	1,7	2,8
Üle 10 „ (üle 20 „), „ 1922 „	—	—	—
ja varem 5,6	4,2	5,3	
Kokku	40,7	31,4	38,0

¹⁾ Pole arvestatud üliõpilased loomaarsti- ja arstiteaduskonnas, kus võib vilhida 5 a.
²⁾ „ „ „ arstiteaduskonnas, „ „ „ 6 a.

Teaduskonnist töötab kõige korralikumalt arsti-teaduskond, kus üle normaal-aja (=12 sem.) õppijaid 15,5%, arvestades aga ühe lisasemestriga (13-nes = 6%) vaid 9,5%. Teisis teaduskonnas on aga üle normaal-aja õppijaid tugevasti rohkem.

Teaduskond:	% üliõpilaste üldarvust:		
	M.	N.	Kokku
1. Matemaatika-looduse	45,1	59,7	49,2
2. Filosoofia	50,1	44,4	48,0
3. Õiguse	45,9	28,2	41,7
4. Põllumajanduse	38,4	62,9	40,4
5. Uu	37,9	50,0	38,3
6. Loomaarsti	32,9	—	31,4

Mingisuguseid murdeaastaid, mis aitaks selgitada, kui kaugelt kütüüb üliõpilaste üle normaal-aja töötamine — nimekirjas seismine üksikuis teaduskonnas, sellest esmakordselt koostatud tabelist ei saa. Ainult arsti- ja osalt ka loomaarsti-teaduskonnas, kus üliõpilased olude sunnil tööd teevad järjekindlat ilma

suuremate vaheaegadeta, paistab silma, et enamik üliõpilasist lahkub teaduskonnast 7 a. õppimise järgi, kui ei suuda lõpetada kursust.

Õppetöö ajutist katkestamist mõneks semestriks ja selle põhjusi on selgitatud ankeediga 1933 a. jaanuaris. Ankeedi eelkõikuvõtteist nähtub, et 1933 a. I sem. koostises tuli iga 100 üliõpilase kohta õppetööd katkestanud tervelt 40 ($\frac{2}{5}$ koostisest). Õppetöö katkestamine on tingitud peamiselt majanduslikest põhjustest.

Koostis 1933 a. I semestril:	M.	N.	Kokku
1. Tõotanud katkestamata	57,9%	65,7%	60,4%
2. On püüdnud varemalt:			
1—2 semestrit 19,9	22,5	20,8	
3—4 „ 11,0	6,4	9,5	
5 ja rohk., 11,2 = 42,1%	5,4 = 34,3%	9,3 = 39,6%	

Üliõpilaste arv ülikoolis oldud aja — semestrite arvu — järgi I. XII 1932 a. — *Nombre des étudiants d'après la durée des études le 1. XII 1932*

10.	Seisus ülikooli nimekirjas üliõpilasi, kes õppinud: — <i>Durée des études en semestres</i>														
	1—2 sem.	3—4 sem.	5—6 sem.	7—8 sem.	9—10 sem.	11—12 sem.	Kokku Total	9—10 sem.	11—12 sem.	13—14 sem.	15—16 sem.	17—18 sem.	19—20 sem.	üle 20	Kokku Total
								Üle normaalaja õppijad <i>Au-dessus du temps normal</i>							
Õigusteaduskond — Faculté de droit	23,0	15,0	10,9	9,4	—	—	58,3	7,9	7,5	7,4	5,5	4,1	3,2	6,1	41,7
Mehed	21,4	14,8	9,1	8,8	—	—	54,1	7,0	8,5	8,2	6,6	5,0	3,9	0,7	45,0
Naised	27,8	15,8	16,8	11,4	—	—	71,8	10,7	4,6	4,9	2,2	1,3	1,0	3,5	28,2
Arstiteaduskond — Faculté de médecine	23,1	23,0	13,8	10,5	7,7	6,4	84,5	—	—	6,4	2,6	1,7	1,3	3,5	20,3
Mehed	23,8	18,5	13,9	10,0	6,0	7,5	79,7	—	—	7,9	3,9	2,8	1,8	3,9	20,3
Naised	22,1	28,1	13,8	11,1	9,5	5,1	89,7	—	—	4,7	1,2	0,4	0,8	3,2	10,3
Filosoofiateaduskond — Faculté de philosophie	15,5	11,5	12,9	12,1	—	—	52,0	13,5	8,3	8,7	5,1	5,8	2,8	3,8	48,0
Mehed	12,4	14,9	10,8	5,8	—	—	43,9	8,3	10,7	10,7	4,1	14,0	3,3	5,0	56,1
Naised	16,8	9,9	13,9	15,0	—	—	65,6	15,7	7,4	7,7	5,5	2,2	2,6	3,3	44,4
Põllumajanduse-teaduskond — Faculté d'agriculture	12,2	18,3	11,9	17,2	—	—	59,6	10,2	7,6	8,0	3,8	4,2	2,2	4,4	40,4
Mehed	13,3	18,5	11,6	18,2	—	—	61,0	8,8	5,1	6,3	3,5	4,5	2,4	4,8	58,4
Naised	—	14,8	14,9	7,4	—	—	37,1	25,9	3,7	25,9	7,4	—	—	—	62,0
Matemaatika-loodusteaduskond — Fac. des mathém. et de l'histoire naturelle	23,0	10,3	9,8	8,7	—	—	50,8	7,9	7,1	8,3	9,0	2,7	3,2	11,0	49,2
Mehed	23,3	11,6	10,4	6,6	—	—	54,9	8,8	6,6	8,2	8,9	2,2	2,2	8,8	45,1
Naised	11,1	7,0	8,3	13,9	—	—	40,3	5,6	8,3	3,3	11,1	4,2	5,6	16,6	59,7
Loomaarsti-teaduskond — Faculté vétérinaire	15,4	19,7	11,6	14,6	7,3	—	68,6	—	11,7	8,8	4,4	2,9	2,2	1,4	31,4
Mehed	14,5	19,8	10,7	14,5	7,6	—	67,1	—	12,2	9,2	4,6	3,0	2,3	1,0	32,9
Naised	33,3	16,7	33,3	16,7	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—
Usuteaduskond — Faculté de théologie	15,0	16,8	10,3	19,6	—	—	61,7	10,3	2,8	8,4	4,7	3,7	5,6	2,8	38,3
Mehed	14,5	16,5	10,7	20,4	—	—	62,1	10,7	2,9	0,8	4,8	3,0	5,9	2,9	37,9
Naised	25,0	25,0	—	—	—	—	50,0	—	—	50,0	—	—	—	—	50,0
Kokku — Total	20,1	16,2	11,7	11,3	1,6	1,1	62,0	7,2	6,3	7,6	5,0	3,8	2,8	5,3	38,0
Mehed	19,8	16,0	10,4	10,8	1,3	1,0	58,2	6,2	7,3	8,0	5,6	4,3	3,2	5,6	40,7
Naised	21,1	16,7	14,5	12,5	2,5	1,3	68,6	9,2	4,4	6,7	3,7	1,5	1,7	4,2	31,4

3. Ülikooli õppejõud. *Personnel enseignant de l'Université.*

Õppejõudude (ilma assistentideta) arvuline koostis on kuue viimase aasta (1926—32) jooksul suurenenud 30,3%, vaatamata sellele, et üliõpilaste arv samal ajavahemikul näitab tunduvalt tagasiminekut (—34,6%). Abijõudude-assistentide arv on stabiilne (6 a. jooksul +6%):

	1. XII	Õppejõud	Abijõud	Kokku	Kasv % (1926 = 100)		
					Õppejõud	Abijõud	Kokku
1932	185	142	327	130,3	106,0	118,5	
1930	183	138	321	128,9	103,0	116,3	
1928	170	135	305	119,7	100,7	110,5	
1926	142	134	276	100	100	100	

Õppejõudude töökoormus, aluseks võttes keskmiselt 1 õppejõule tulevat üliõpilaste arvu, on tugevasti langenud nelja viimase aasta jooksul õiguse,

põllumajanduse-, filosoofia- ja matem.-loodusteaduskonnas, tõusnud arstiteaduskonnas. Tuli üliõpilasi keskmiselt 1 õppejõule ilma assistentideta (sulgudes üliõp. arv 1 õppejõu peale terve õppeperioodiga — ka abijõududega — arvestades):

	1. XII 1932 a.	1. XII 1930 a.	1. XII 1928 a.
Õigusteaduskond	50,2 (40,8)	53,1 (43,2)	72,8 (59,8)
Põllum.-teadusk.	13,9 (9,2)	24,9 (12,1)	26,8 (15,8)
Filosoofiateadusk.	8,3 (7,4)	13,4 (11,8)	16,0 (14,8)
Matem.-looduset.	7,7 (3,4)	10,0 (4,4)	15,7 (8,7)
Usuteaduskond .	11,7 (9,5)	14,3 (11,0)	14,8 (11,8)
Loomaarsti-teadus.	9,9 (5,6)	10,6 (6,0)	10,8 (5,2)
Arstiteaduskond .	13,7 (5,5)	12,1 (5,1)	9,8 (4,0)
Keskmiselt	16,5 (9,3)	19,0 (10,8)	23,6 (13,1)

Õppe- ja abijõudude arvulist koostist abs. ja suhtarvudes teaduskondade järgi näitab tab. 11. Esi-

Ülikooli õppejõud, assistendid ja muud abijõud 1930—32 a. teaduskondade järgi — *Corps enseignant de l'Université d'après les facultés en 1930—32*

11.	1. XII 1932			1. XII 1931			1. XII 1930			%												
	Õppejõud ¹⁾	Abijõud ²⁾	Kokku	Professeurs etc.	Assistants etc.	Total	Õppejõud ¹⁾	Abijõud ²⁾	Kokku	Professeurs etc.	Assistants etc.	Total	1. XII 1932			1. XII 1931			1. XII 1930			
													Õppejõud ¹⁾	Abijõud ²⁾	Kokku	Professeurs etc.	Assistants etc.	Total	Õppejõud ¹⁾	Abijõud ²⁾	Kokku	Professeurs etc.
Usuteaduskond	0	0	11	0	0	11	0	0	10	4,0	1,4	3,4	4,0	1,5	3,4	4,4	1,5	3,1	4,4	1,5	3,1	
Õigusteaduskond	26	0	32	26	0	31	26	0	32	14,0	4,2	18,2	14,0	3,7	9,0	14,2	4,3	10,0	14,2	4,3	10,0	
Arstiteaduskond	39	58	97	38	54	92	40	53	93	21,1	40,8	29,7	20,5	36,7	28,7	21,8	39,9	29,6	20,5	36,7	28,7	
Filosoofiateaduskond	48	0	54	47	6	53	47	0	53	25,0	4,2	16,5	25,4	4,4	16,5	25,7	4,3	16,5	25,4	4,4	16,5	
Mat.-looduseteaduskond	32	41	73	34	40	74	32	41	73	17,3	28,0	22,3	18,4	20,4	23,1	17,5	29,7	22,7	18,4	20,4	23,1	
Loomaarsti-teaduskond	14	11	25	14	11	25	14	11	25	7,6	7,8	7,6	7,6	8,1	7,8	7,7	8,0	7,8	7,6	8,1	7,8	
Põllumajanduse-teaduskond	17	18	35	17	18	35	16	17	33	9,2	12,7	10,7	0,2	13,2	10,9	8,7	12,3	10,3	0,2	13,2	10,9	
Kokku — Total . . .	185	142	327	185	136	321	183	138	321	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

kohal õppejõudude arvuga on filosoofia- (1932 a. 25,0% õppejõudude üldarvust) ja matem.-looduseteaduskond (17,3%); abijõude on kõige rohkem arstiteaduskonnal (40,8%).

Rahvuse, riikkondsuse ja vanuse muutuvuse vaatlusel arvestame ainult õppejõududega, jättes välja abijõud (assistendid).

Õppejõudude rahvus. 1932 a. moodustasid Eesti rahvusest õppejõud 78,7% õppejõudude üldarvust 60,9% vastu 1926 a. Professorite-eeslaste

arv on tõusnud selle aja jooksul 11,8% (73%-le 61,2%-lt), dotsentide arv 15,5% (86,0-le 71,4%-lt).

Õppejõudude-muulaste osatähtsus on langenud 39,1% pealt 1926 a. 21,9%-le 1932 a. Muulaste arvu vähenemine on teostunud kõigi rahvuste, peamiselt aga sakslaste arvel:

	Restklasi	Muulasi	Neist sakslasi
1932 . . .	78,7%	21,9%	14,2%
1926 . . .	66,0%	30,1%	27,0%

Ülikooli õppejõud (ilma abijõududeta) rahvuse järgi 1932 ja 1926 a. septembris — *Corps enseignant de l'Université d'après la nationalité en septembre 1932 et 1926.*

12.	Eestlased Estoniens		Sakslased Allemands		Venelased Russes		Soomlased Finnois		Rootsilased Suédois		Ungarlased Hongrois		Sveitslased Suisses		Prantslased Français		Lätlased Létons		Inglased Anglais		Kokku Total			
	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926	1932	1926		
	Professorid ja professori k.t. Dotsendid ja dotsendi k.t. Muud õppejõud ³⁾	54 53 37	41 15 25	14 7 5	21 5 10	3 3 0	2 1 0	— 1 1	— 1 1	1 — —	— — —	— — —	— — —	1 — —	1 — —	1 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	74 61 48
Kokku . . .	144	81	26	36	7	8	1	3	1	—	1	2	1	1	1	1	—	1	1	—	—	183	133	
	%																							
Professeurs et leurs rempl. Chargés de cours et leurs remplaçants Autres	73,0 86,9 77,1	61,2 71,4 55,0	18,0 11,6 15,0	31,3 23,8 10,4	4,1 1,6 0,2	3,0 — 13,4	— — 2,1	1,5 4,8 2,2	1,4 — —	— — —	— — 2,1	1,5 — 2,2	1,3 — —	1,5 — —	1,3 — —	— — 2,2	— — 2,2	— — 2,1	— — —	— — —	— — —	100 100 100	100 100 100	
Total . . .	78,7	60,9	14,2	27,0	3,8	6,0	0,5	2,2	0,5	—	0,5	1,5	0,6	0,8	0,6	0,8	—	0,8	0,6	—	—	100	10	

Õppejõudude riikkondsus. Õppejõude — Eesti kodanikke oli 1932 a. 92,0%, välismaalasi 7,1% (1926 a. 15,0%).

Dotsendid on peaaegu erandita Eesti kodanikud. Välismaalasi on professorite rühmas 12,2% (1926 a. 17,9%) ja muude õppejõudude hulgas 8,3% (15,0%).

Õppejõudude vanus. Õppejõudude keskm. vanus tõuseb: kahe viimase aasta (1930—32) jooksul vähenes nooremate — alla 30 a., 30—39 a. — vanuserühm 8,8% ja tõusis peaaegu sama protsendi võrra (+9,1%) 40—59 a. vanuserühma kuuluvate arv.

1932 a. oli (sulgudes 1928 a. arvud):

	Alla 40 a.	40—59 a.	60 ja üle
Professorid	17,6 (21,6)	68,9 (64,0)	13,5 (13,5)
Dotsendid	34,4 (40,1)	57,4 (40,7)	8,2 (10,2)
Muud õppejõud	52,1 (58,8)	39,6 (33,4)	8,3 (7,8)
Kokku 32,2 (40,8)	57,4 (48,8)	10,4 (10,0)	

Ülikooli õppejõudude (ilma abijõududeta) riikkondsus 1932 ja 1926 a. septembris — *Corps enseignant de l'Université d'après la sujétion en 1932 et 1926.*

13.	Eesti kodanikud Sujets de l'Estonie		Välismaalased Étrangers		%			
	1932	1926	1932	1926	Eesti kodanikud Sujets de l'Estonie		Välismaalased Étrangers	
					1932	1926	1932	1926
Professorid ja professori k.t. — Profes. et leurs remplaçants	65	55	9 ⁴⁾	12	87,8	82,1	12,2	17,0
Dotsendid ja dotsendi k.t. — Charg. de c. et leur rempl.	61	20	—	1	100,0	95,2	—	4,8
Muud õppejõud — Autres	44	38	4 ⁵⁾	7	91,7	84,4	8,3	15,0
Kokku—Total	170	113	13	20	92,9	85,0	7,1	15,0

1) Õppejõud — teaduste õpetajad ja abiõppejõud.
 2) Abijõud — assistendid ja muud abijõud.
 3) Muud õppejõud — teaduslikkude õppelähesannete täitjad, eradotsendid, lektorid, erialsete õpetajad, prospektoriid, astronoom-observaator ja kõik abiõppejõud.
 4) Abijõud — assistendid ja muud abijõud. 5) Neist 1 riikkondsuseta.

Tartu ülikooli õppejõudude (ilma abijõududeta) vanus 1926—32 a. septembris — Corps enseignant de l'université d'après l'âge en 1926—32.

14.		1932	1930	1928	1926	Alia 30 a. Moins de 30	30—39 a.	40—49 a.	50—59 a.	60 ja üle et plus	Kokku Total	%					
												Alia 30 a. Moins de 30	30—39	40—49	50—59	60 ja üle et plus	
Professord ja professori k. t. Professeurs et leurs remplaçants	1932	—	13	31	20	10	74	—	17,6	41,9	27,0	13,5					
	1930	—	16	29	19	10	74	—	21,6	39,2	25,7	13,5					
	1928	—	14	29	14	14	71	—	10,7	40,9	19,7	19,7					
	1926	—	12	31	15	11	69	—	17,4	44,9	21,8	15,9					
Dotsendid ja dotsendi k. t. Chargés de cours et leurs remplaçants	1932	2	19	27	8	5	61	3,3	31,1	44,3	13,1	8,2					
	1930	1	28	18	6	6	59	1,7	47,4	30,5	10,2	10,2					
	1928	1	13	5	5	2	20	3,6	50,0	19,2	19,3	7,7					
	1926	—	11	4	3	2	20	—	55,0	20,0	15,0	10,0					
Muud õppejõud — Autres	1932	5	20	14	5	4	48	10,4	41,7	29,2	10,4	8,3					
	1930	10	30	12	5	4	51	19,6	39,2	23,0	9,8	7,8					
	1928	12	28	28	4	9	81	14,8	34,6	34,6	4,9	11,1					
	1926	2	17	13	5	7	44	4,5	38,6	29,6	11,4	15,9					
Kokku — Total	1932	7	52	72	33	19	183	3,8	28,4	39,4	18,0	10,4					
	1930	11	64	59	30	20	184	6,0	34,8	32,0	16,3	10,9					
	1928	13	55	62	23	25	178	7,3	30,9	34,9	12,9	14,0					
	1926	2	40	48	23	20	133	1,5	30,1	36,1	17,3	15,0					

4. Ülikooli majandus.
Dépenses de l'Université.

Ülikooli kulud kaetakse peaaegu võrdselt riigi- ja ülikoolisummadest. Viimased — ülikooli erisummad — moodustuvad kliinikute ja muude ülikooli asutiste sissetulekuist ja õppemaksust. Erisummad tarvitatakse ülikooli asutiste ülalpidamiseks ja mitmesuguste muude kulude katteks, mille jaoks ei jatku riigi poolt määratavaid krediite. Kliinikud, instituudid, kabinetid, mõisad jne. annavad ülikoolile võrdlemisi suuri tulusid, kuid nende asutiste ülalpidamiskulud need sissetulekud siiski täielikult ei kata. Suure tähtsuse ülikooli tuludes omab õppemaks.

Kõigub viimaseil aastail Kr 300 000 ümber (1931/32 e/a. Kr 339 180) ja on ülikoolile tunduvaks abiks büdžeti tasakaalustamisel.

Riigi eelarve korras ülikoolile antavad summad on määratud peaaesjalikult palgakadeks ülikooli personaalile (palgakrediit moodustab umbes 75% eelarve üldsummast) ja mõningate ülikooli poolt ülalpeetavate asutiste toetamiseks (1932/33 e/a. 18%, 1931/32 e/a. 17%).

Nelja viimase aasta tulude-kulude kokkuvõtted on toodud tab. 15, 16, 17.

Tartu ülikooli erisummade tegelikud tulud 1929/30 — 1932/33 a. kr (apr.—aprillini).
Recettes des sommes spéciales de l'université 1929/30—1932/33 (en kr)

15.	1) 1932/33	1931/32	1930/31	1929/30	%			
					1932/33	1931/32	1930/31	1929/30
Õppemaksud — Rétributions scolaires diverses	305 500	339 180	340 002	308 460	26,4	30,7	24,3	23,7
Kliinikute ja asutiste tulud — Cliniques et autres institutions	821 600	731 130	816 353	716 335	70,9	66,3	56,8	55,1
Muud tulud — Recettes diverses	31 346	33 218	271 076	275 695	2,7	3,0	18,9	21,2
Kokku — Total	1 158 446	1 103 523	1 436 431	1 300 490	100	100	100	100

Tartu ülikooli erisummade tegelikud kulud 1929/30 — 1932/33 a. kr (apr.—aprillini).
Dépenses des sommes spéciales de l'université en 1929/30 — 1932/33 (en kr)

16.	1) 1932/33	1931/32	1930/31	1929/30	%			
					1932/33	1931/32	1930/31	1929/30
Palgad — Salaires	132 775	240 352	42 227	35 072	11,8	23,1	3,7	2,6
Arbeitsõidud — Voyages d'office	1 800	2 267	1 817	2 782	0,2	0,2	0,1	0,2
Ametnikkude ja teenijate toetus — Subventions pour les employés et service	17 910	15 659	1 237	3 024	1,6	1,5	0,1	0,2
Kantselile kulud — Frais de bureau	3 900	3 744	4 786	3 173	0,3	0,4	0,4	0,2
Majapidamine — Frais économiques	64 320	28 862	29 227	19 561	5,7	2,8	2,5	1,4
Kultuuriline toetus — Subventions pour les étudiants	107 000	72 835	67 993	64 480	9,5	7,0	5,9	4,8
Remondid — Réparation des bâtiments	68 269	46 730	104 058	64 647	6,0	4,5	9,1	4,8
Ehitused — Construction des bâtiments	—	—	—	—	—	—	—	—
Kliinikute ja asutiste ülalpidamine — Entretien des cliniques	731 196	616 859	866 039	823 038	64,7	59,3	77,1	60,8
Muud kulud — Autres dépenses	2 381	12 332	12 485	339 203	0,2	1,2	1,1	25,0
Kokku — Total	1 129 551	1 039 640	1 149 339	1 354 986	100	100	100	100

Tartu ülikoolile on kulutatud Eesti iseseisvuse kestes (1919 a. kuni 1. IV 1933 a.):

Riigisummadest 13 247 576
 Ülikooli erisummadest 11 446 601
 Kokku 24 694 177

Kaetud on kulud ülikooli sissetulekuist (õppemaks, kliinikute ja muude asutiste tulud jne.) 11 899 220

Netto kulusumma Kr 12 794 957

Ülikooli kursuse on lõpetanud iseseisvuse ajal 3264 isikut. Seega on 1 lõpetanu maksumus keskm.

1) 1932/33 a. tulud-kulud ei ole mitte tegelikud, vaid on võetud eelarve järgi (arvestatud eelarveaasta jooksul tehtud kärpimistega).

Ülikooli riigisummade tegeik tarvitamine 1929/30 — 1932/33 a. kr (apr.—aprillini) — Utilisation des sommes assignées par l'État pour l'Université 1929/30 — 1932/33 (en kr)

17.	1)1932/33	1931/32	1930/31	1929/30	%			
					1932/33	1931/32	1930/31	1929/30
Palgad — Salaires	695 085	743 938	953 349	949 080	76,7	72,8	76,9	74,3
Ametisõidud — Voyages d'office	550	788	035	1 000	0,1	0,1	0,1	0,1
Ametnikkude ja teenijate toetus — Subventions pour les employés et service	10 000	10 204	43 133	43 157	1,1	1,0	3,5	3,4
Kantselii kulud — Frais de bureau	3 416	2 982	3 266	3 349	0,4	0,3	0,3	0,3
Majapidamine — Frais économiques	25 250	66 538	80 548	80 138	2,8	6,5	6,5	6,3
Kultuuriline toetus — Subventions pour les étudiants	—	19 655	41 932	45 000	—	1,9	3,4	3,5
Remondid — Réparation des bâtiments	—	—	—	—	—	—	—	—
Ehitused — Construction des bâtiments	—	—	—	38 205	—	—	—	3,0
Kliinikute ja asutuste ülalpidamine — Entretien des cliniques	106 598	172 368	110 375	111 335	18,4	16,9	8,9	8,7
Muud kulud — Autres dépenses	5 000	4 842	5 490	5 076	0,5	0,5	0,4	0,4
Kokku — Total	995 949	1 021 315	1 239 178	1 277 240	100	100	100	100

Kr 3920. Viimasel kahel aastal, ühenduses kulude vähenemisega ja lõpetanute arvu tõusuga, maksub 1 lõpetanu ülikoolile märksa vähem — ümmarguselt 2500 kr. See kulutus väheneb muidugi tunduvalt kui arvestada ühes lõpetanutega veel ka neid üliõpilasi, kes, omandanud vajalikud eriteadmised, lahkuvad iga aasta ülikoolist kursust lõpetamata.

1 üliõpilasele on kulutatud — ülikooli poolt makstud juurde — viimase 5 a. jooksul keskmiselt

Kr 308 aastas (ülikooli netto-aastakulu: üliõpilaste aasta keskm. arvule):

Kr	5 a. keskm. = 100
1932	287
1931	290
1930	272
1929	358
1928	324
Keskm.	
1928—32	308
	100

Tartu ülikooli kulud-tulud alates 1919 a. kr. — Dépenses nettes de l'Université (kr).

18.	Eelarveaasta	Kulud — Dépenses			Tulud erisummadest Recettes des sommes spéciales	Netto (katmata) kulusumma Dépenses nettes
		Riigisummad S. assign. par l'Etat	Erisummad Dépenses spéciales	Kokku Total		
1932/33 ¹⁾ (1. IV—1. IV)	905 940	1 129 551	2 035 500	1 158 446	877 054	
1931/32	1 021 315	1 039 640	2 060 955	1 103 523	957 432	
1930/31	1 239 178	1 149 839	2 389 517	1 436 431	952 086	
1929/30	1 277 240	1 354 980	2 632 226	1 300 490	1 331 736	
1928/29	1 225 568	1 191 923	2 417 491	1 106 769	1 310 722	
1927/28	1 141 548	1 011 153	2 152 701	1 131 207	1 021 404	
1926/27	1 133 109	947 152	2 080 321	923 349	1 153 972	
1/I—1/IV 1926	311 287	277 211	588 498	378 018	210 480	
1925 (1. I—31. XII)	1 151 785	1 340 469	2 492 254	944 970	1 547 284	
1924	1 129 858	751 039	1 880 777	908 877	971 900	
1923	954 896	589 051	1 541 547	786 585	754 902	
1922	786 490	408 102	1 194 592	449 351	745 241	
1921	750 859	213 324	964 180	205 310	758 870	
1920	192 039	38 950	230 989	53 222	177 767	
1919	26 568	7 061	33 629	9 582	24 047	
Kokku — Total	13 247 576	11 446 691	24 694 177	11 899 236	12 794 957	

5. Eesti üliõpilased välismaal. Viimaseil aastail õpib välismaal kõrgemais õppeasutis, peamiselt tehnilis, Eesti kodanikke kaudseil andmeil (ametlikud puuduvad) 200—250 ümber. Mõeldud 1932 a. püriti Eestis tunduvalt välisvaluuta väljaandmist ja see asjaolu sundis välismaal õppijaid pöörama Hasomini poole, paludes kaasaabi edasiõppimiseks vajalise valuuta saamiseks Eesti pangalt. Et õiglasemalt tulla vastu välisvaluuta soovijale ja selgitada ühtlasi üldjoontes ka välisõppijate koostist, toimus läinud 1932 a. II poolel Hasominis esmakordselt välismaal õppijate registreerimine. Dokumentide põhjal märgiti üles iga üksiku välisõppija kohta järgmised andmed: nimi, kus õpib (maa, õppe-

asutis), eriala, kaua juba õppinud, kui palju kulub veel aega lõpetamiseks, kui palju vajab välisvaluutat Ekr aastas (ehk kuni lõpetamiseks, kui see kestab alla aasta). Kuigi pole täiesti kontrollitav, kas kõik praegu välismaal õppijad Hasomini registrisse sattusid, võib siiski arvata, et väljajäänute protsent suur ei saa olla (oletatakse 5% ümber).

Toome siin, võttes arvesse, et meil seni välisõppijate koostist objektiivsete andmete puudusel üldse pole selgitatud, registreerimise tulemused.

Registreerimisandmeil õppis 1932 a. lõpul välismaal kõrgemais õppeasutis üldse 230²⁾ Eesti kodanikku, neist mehi 211 (92%) ja naisi 19 (8%). Eelitatavamad on Saksa ja Tšehhoslovakkia:

¹⁾ 1932/33 a. kulud-tulud ei ole mitte tegeelikud, vaid eelarve järgi võetud.

²⁾ Tartu ülikooli teaduslikud stipendiaadid pole siin arvestatud (5 is.); tavalised stipendiaadid-edasiõppijad on hulgas (umbes 7—8% üldarvust).

Õpib:	Mehi	Naisi	Kokku	%
1. Saksas	63	6	69	30,0
2. Tšehhoslovak.	51	—	51	22,2
3. Austrias	80	2	32	13,9
4. Poolas	31	—	31	13,5
5. Prantsuses	16	4	20	8,7
6. Soomes	7	1	8	3,5
7. Belgias	6	1	7	3,1
8. Šveitsis	5	1	6	2,6
9. Mujal ¹⁾	2	4	6	2,5
Kokku	211	19	230	100,0

Tugevasti $\frac{2}{3}$ välismaal õppijaist (163 = 71%) täiendab oma haridust tehnilistel aladel. Õpivad:

a) Tehnika aladel	Isikute arv	Neist vajavad lõpetamiseks aega:		
		Alla 1 aasta	1—2 a.	üle 2 a.
Sellest: ²⁾	163	18	66	79
Ehitustehnika	41	4	13	19
Masinaehitus	40	2	13	25
Elektrotehnika	34	6	10	18
Arhitektuur	15	1	8	6
Tehniline keemia	6	2	2	2
Lennuasjandus	6	1	4	1
Tekstiiltootlus	5	—	2	3

¹⁾ Lätis, Taanis, Ungaris, Inglises, Ameerikas.

²⁾ Ainult alad, kus 5 ja rohkem õppijat.

b) Muudel teadusala del	Isikute arv	Neist vajavad lõpetamiseks aega:		
		Alla 1 aasta	1—2 a.	Üle 2 a.
Sellest: ²⁾	67	23	37	7
Kaubanduseteadus	16	6	8	2
Majanduseteadus	10	3	7	—
Kunst	10	4	6	—
Ajandus-põllumajand.	6	1	4	1
Looduseteadus	5	2	2	1

Õppijaist vajavad, nende ülesandmise järgi 1932 a. sügisel, õppimise lõpetamiseks veel aega: alla 1 a. — 17,8%, 1—2 a. 44,3%, üle 2 a. 37,4%:

	Õppijate arv, kes vajavad lõpetamiseks:			
	Alla 1 a.	1—2 a.	Üle 2 a.	Kokku
Tehnilistel aladel	18 (11,0%)	66 (40,5%)	79 (43,5%)	163
Muudel aladel	23 (34,3,,)	37 (55,2,,)	7 (10,5,,)	67
Kokku	41 (17,8,,)	103 (44,8,,)	86 (37,4,,)	230

Nagu selgub registreerimisandmeist, kulutab oma ülalpidamiseks iga välismaal õppija aastas välisvaluutat keskmiselt umbes 1 000 *Ekr* väärtuses.

Tartu ülikooli kohta enam Keskbüroo välismaalsel ilmunud artiklid ja andmed:

Tartu ülikool 1926—30 a., A. Lepp, Eesti Statistika nr. 115(6), 1931 a., lhk. 360—368.
 Tartu ülikool 1926—28 a., A. Lepp, Eesti Statistika nr. 89, 1929 a., lhk. 232—240.
 Tartu ülikooli õppejõud, üliõpilaskond ja majandus 1922—26, A. Lepp, Eesti Statistika 1927 a., lhk. 281—288.
 Õppensuhtised 1922—27 a., A. Lepp, Eesti Statistika 1928, lhk. 200—210.
 Eriväljaanne: Haridus Eestis, sceria Eesti Demograafia, v. I, 1924 a.

E. Lasberg.

NAKKUSEHAIGUSED 1932 a. MALADIES CONTAGIEUSES en 1932.

1932 a. registreeriti alaliselt teadustatavaid nakkusehaigusi (missuguste hulka kuuluvad: typhus abdominalis, paratyphus, typhus exanthematicus, typhus recurrens, malaria, variola, morbilli, scarlatina, diphtheria, cholera asiatica, dysenteria, pestis, lepra, encephalitis lethargica, meningitis cerebrospinalis epidemica, trachoma) 2 452 juhul, mis annab

haigestuvuse koeffitsiendi iga 10 000 elaniku kohta 21,9. Võrreldes eelmise — 1931 a. — on saadud koeffitsient enam kui 7 punkti võrra madalam (21,9 : 29,0), mis näitab haigestuvuse langust 1932 a.

Peatudes üksikute tähtsamate nakkusehaiguste juures selgub, et suuremal määral on vähenenud 1932 a. haigestuvus leetritesse (0,4 : 7,7) ja difteeriasse

Nakkushaigused 1919—33 a. — Maladies contagieuses enregistrées de 1919—32.

1.	Haigusjuhtude üldarv—Nombre générale des maladies enregistrées		Tähtsamad nakkushaigused 10000 elaniku kohta ²⁾ Maladies principales pour 10000 habit.											
	Arv Nombre ¹⁾	10000 el. kohta Pour 10 000 habit.	Plekitüfus Typhus exanthematicus	Korduv palavik Typhus recurrens	Kõhutüfus Typhus abdominalis	Paratüfus Paratyphus	Leetrid Morbilli	Sarlakid Scarlatina	Diftteria Diphtheria	Verine kõhutõbi Dysenteria	Rõuged Variola	Epid. ajukahme anangit-Meningitis cerebrospt. epidemica	Pidahtõbi Lepra	Silmamarjad Trachoma
1932	2 452	21,9	—	—	5,3	0,9	0,4	8,6	4,6	0,02	—	0,2	0,2	1,7
1931	3 245	29,0	—	—	2,9	1,3	7,7	8,1	6,8	0,1	—	0,1	0,1	1,9
1930	7 678	68,3	—	—	3,3	1,5	45,8	8,7	7,5	—	—	0,1	0,1	1,8
1929	7 278	65,2	—	—	4,2	1,8	33,2	19,5	3,6	0,1	—	0,2	0,2	2,4
1928	5 040	45,3	—	0,0	4,4	2,5	5,8	26,4	2,8	0,1	0,0	0,5	0,2	2,5
1927	10 066	90,3	0,2	0,0	5,0	1,3	27,1	47,0	4,0	0,0	0,0	0,1	0,1	3,7
1926	9 575	85,7	0,2	—	4,9	1,2	42,4	28,9	4,2	0,1	0,1	0,0	0,1	3,6
1925	3 034	27,2	0,2	0,0	7,2	2,2	0,7	7,0	4,0	0,3	0,0	0,1	0,3	4,2
1924	2 938	26,3	0,4	0,01	8,4	1,5	1,8	4,0	4,1	1,1	0,03	0,1	0,1	4,7
1923	4 418	39,8	0,6	0,1	5,6	0,7	17,4	6,1	3,7	0,6	0,1	0,1	0,3	4,6
1922	6 004	54,8	2,2	0,9	6,5	1,0	25,5	5,3	4,7	3,2	0,5	0,1	0,3	4,2
1921	7 579	69,7	3,3	1,1	10,1	0,7	16,4	13,2	7,6	11,0	1,2	0,1	0,6	4,5
1920	15 168	142,1	38,6	9,1	10,2	0,5	9,7	23,0	11,3	32,4	4,1	0,1	0,4	1,7
1919	10 420	97,9	11,6	1,5	5,2	0,3	16,5	19,7	7,6	30,9	2,6	0,02	0,3	1,7

(4,6 : 6,3). Selle vastu näitab tõusu haigestumus kõhutüfusse (5,3 : 2,9), kuna kõigi teiste nakkushaiguste juures erilisi muutusi ei leidu võrreldes eelmise aastaga.

Seega on sunduslikult registreeritavate nakkushaiguste arvu vähenemine 1932 a. tingitud peaaegselt leetrijuhude vähenemisest, mis arvuviselt tunduvalt ületab haigestumuse suurenemise kõhutüfusse.

Tab. 2 eritleb nakkushaigusi soo järgi. Tab. 3 on toodud tähtsamaid jaotusi vanuserühmade järgi.

Territoriaalse jaotuse järgi registreeriti nakkushaigusi linnades 1 233 juhtu ehk 50,1% haiguste üldarvust, maades 1 228 juhtu ehk 49,9%.

Linnades oli nakkushaigusi arvuviselt rohkem Tallinnas (498), Tartus (249) ja Pärnus (115). Selle järele, olgugi palju väiksemas ulatuses, Narvas

Haigestumus nakkushaigustesse soo järgi 1929—32 a.
Maladies contagieuses d'après le sexe des malades de 1929—32.

2.	1932		1931		1930		1929	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Kõhutüfus . . .	330	263	155	174	183	175	230	241
Paratüfus . . .	46	59	72	71	92	74	101	101
Plekitüfus . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Korduv palavik	—	—	—	—	—	—	—	—
Rõuged	—	—	—	—	—	—	—	—
Leetrid	23	17	447	412	2562	2550	1010	1795
Sarlakid	492	478	417	484	474	493	1032	1147
Diftteria	227	288	308	394	410	420	190	215
Verine kõhutõbi	2	1	5	11	—	—	3	8
Silmamarjad . . .	60	120	82	128	94	100	100	104

10 000 elaniku kohta — Par
10 000 habitants.

Typhus abdom.	6,3	4,4	2,9	2,9	3,5	3,0	4,4	4,1
Paratyphus . . .	0,9	1,0	1,4	1,2	1,8	1,3	1,9	1,7
Typhus exanth.	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhus recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	0,4	0,3	8,6	6,9	48,8	43,1	36,4	30,4
Scarlatina	9,3	8,0	7,9	8,2	9,0	8,3	10,7	19,4
Diphtheria	4,3	4,8	7,0	6,6	7,9	7,2	3,6	3,6
Dysenteria	0,0	0,0	0,1	0,2	—	—	0,1	0,1
Trachoma	1,3	2,0	1,6	2,2	1,8	1,8	1,9	2,8

Nakkushaigused vanuse järgi 1932 a. — Maladies contagieuses d'après l'âge des malades en 1932.

3.	Kui 1 a. Mois d'âge au		1-4 a.		5-9 a.		10-14 a.		15-19 a.		20-39 a.		40-59 a.		60 ja vanem. 60 et plus		Teadmata Inconnu		Kokku Total		Üldse Gr. total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Typhus abdominalis	1	1	7	5	34	15	28	20	69	40	158	107	27	05	5	10	—	—	330	263	593	
Paratyphus	1	—	1	2	5	5	2	4	3	6	27	30	0	8	1	3	—	—	46	59	105	
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	4	5	4	2	4	7	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scarlatina	23	17	114	107	206	195	119	118	11	15	17	23	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Diphtheria	20	14	46	59	97	129	42	51	4	12	16	20	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lepra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Encephalitis lethar.	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mening. cerebr. ep.	2	—	2	3	1	1	2	2	2	1	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trachoma	1	1	3	8	13	12	17	5	0	20	40	12	30	0	10	2	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	52	38	174	181	358	366	209	215	94	82	251	231	56	113	15	29	3	—	1 206	1 255	2 461	

(71), Rakveres (62), Paides (45), Valgas (40), Viljandis (37), Petseris (30), Nõmmel (24), Tapal (23), Põlt-

samaal (11), kuna kõigis teistes linnades registreeritud nakkushaiguste arv kõikus 2—9.

¹⁾ Ima malaariat ja encephalitis leth.
²⁾ Koeffitsiendid on võetud iga aasta kohta 1. VII. kindlakstehtud elanikkude arvu alusel.

Maades langeb kõrgeim nakkusehaiguste arv Petseri- (231), Viru- (222), Tartu- (192) ja Võrumaale (152), kuna kõigis teistes nimetatud maades aasta jooksul registreeritud haigusjuhtude arv kõigub 43—91.

Registreerimisaja järgi esineb kõrgeima haigestuvusega september (311 juhtu), madalaima haigestuvusega aga juuli (125 juhtu).

Nakkusehaigused Hinnade ja maade järgi 1932 a. — *Maladies contagieuses d'après les villes et arrondissements en 1932.*

	Kõhutüüfus <i>Typhus abdom.</i>		Paratüüfus <i>Paratyphus</i>		Plekittüfus — <i>Typ-</i> <i>hus exanthemat.</i>		Korduv palavik <i>Febris recurrens</i>		Soopahalvik <i>Malaria</i>		Rõugeed — <i>Vartola</i>		Leetrid <i>Morbilli</i>		Sarlakid <i>Scarlatina</i>		Diftteria <i>Diphtheria</i>		Verine kõhutõbi <i>Dysenteria</i>		Pidalitõbi <i>Lepra</i>		Unehaigus <i>Encephalitis lethar.</i>		Epidem. ajukelme meningit — <i>Mening.</i> <i>cerebrosp. epid.</i>		Silmemarjad <i>Trachoma</i>		Kokku <i>Total</i>		Üldse <i>Gr. total</i>
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
Hinnad — Villes	224	172	25	47									7	1	231	193	123	151	1	1	2	4	1	4	6	14	28	633	606	1233	
Tallinn	50	43	13	20									1	1	83	87	66	84			2	1			0	19	239	259	498		
Haapsalu	3			1											1	1	1	1									7	2	9		
Kuressaare															1	1	1	1									1	1	2		
Narva	4	5	2	2											2	20	6	5									37	34	71		
Nõmme	12	3	3	1											0	0	3	3								1	9	15	24		
Paide	39	6																									39	6	45		
Paldiski															1	1											1	1	2		
Petseri	1			2											15	9		2	1	1							18	12	30		
Pärnu	15	13													18	15	21	28									50	59	115		
Põltsamaa	1	1														5	4										6	5	11		
Rakvere	18	14													11	10	3	3									54	28	62		
Tapa	7	5	1	2											1	2	3	3									12	11	23		
Tartu	60	71	9	9											39	22	20	18									129	120	249		
Tõrva																4	4												4	4	
Türi	1	1													1	1	1	1									1	1	4		
Valga	5	6		2											14	6	6	6									10	21	40		
Viljandi	8	4		4											11	8	12	2									21	16	37		
Võru	1														3	12											4	2	6		
Maad — Arrond.	106	91	21	16					1				16	16	261	285	102	137	1		3	8	2	5	5	53	92	573	655	1228	
Viru	22	18	5	3									2	3	54	66	10	17			1				4	4	8	106	116	222	
Järva	10	5	1	4											7	2	3	1									1	1	2	50	
Harju	5	7	3	2											2	13	15	24									32	50	91		
Lääne	6	6	4												14	14	5	6									39	36	75		
Snare	2														3	1	2	17									20	32	52		
Pärnu	3	3		1											2	2	2	6									10	27	38		
Viljandi	4	3	3	2											11	9	12	10									4	7	26	43	
Tartu	15	14	3	2											44	35	28	20									6	10	102	90	192
Valga	3	1													23	27	2	3									1	1	31	35	66
Võru	20	22	1	1											30	46	5	11									3	10	69	83	152
Petseri	2	8	1	1											72	65	10	11									19	30	113	118	231
Kokku — Total	330	263	46	59					1				22	17	492	478	227	288	2	1	5	12	2	6	12	11	66	120	1206	1255	2461

Nakkusehaigused kuude järgi 1932 a. — *Maladies contagieuses d'après les mois en 1932.*

	Jaanuar		Veebruar		Märts		Aprill		Mai		Juuni		Juuli		August		September		Oktoober		November		Detsember		Kokku		Üldse		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		M.	N.
Typhus abdom.	18	16	13	19	9	8	9	5	11	8	15	5	20	17	28	28	120	77	37	36	29	30	12	14	330	263	593		
Paratyphus	1	3	2	4	1	2	2	1	5	3	4	5	5	6	6	5	4	13	10	9	3	5	3	3	40	59	105		
Typhus exanth.																													
Febris recurrens																													
Malaria																										1			1
Variola																													
Morbilli			1		3		4	0	2	5	3	1	3	1	1	3	3	9		1			2		23	17		40	
Scarlatina	44	61	40	50	48	44	55	50	45	46	35	30	22	17	15	25	18	20	45	37	58	42	67	47	492	478		970	
Diphtheria	28	32	22	31	21	22	7	20	11	12	16	11	9	9	12	17	17	21	28	43	27	23	30	27	227	288		515	
Dysenteria													1	1	1	1	1	1	1	2					2	2		1	3
Lepra					1	2					1	1	1	1	1	1	1	2		1	2				5	12		17	
Encephalitis letharg.	1										1				1		2	1		1					2	6		8	
Mening. cerebro. epid.					1		3	3	4		1				1					2	1	1	1	1	12	11		23	
Trachoma	9	11	6	15	13	9	6	7	5	10	4	13	2	4	2	12	2	10	7	10	5	7	5	12	66	120		186	
Kokku — Total	101	127	84	139	97	87	86	102	83	96	80	67	68	57	67	90	165	146	131	140	124	110	120	104	1206	1255		2461	

Nakkusehaiguste kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid:

- Nakkusehaigused 1931 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 126(5) 1932 a., lhk. 272—274.
- Nakkusehaigused 1930 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 115(6) 1931 a., lhk. 357—359.
- Nakkusehaigused 1929 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 108(11) 1930 a., lhk. 616—618.
- Nakkusehaigused, E. Lasberg, Rahvastik ja tervishoid Eestis, 1930 a., E. demograafia v. IV.
- Nakkusehaigused 1928 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 92(7)—93(8) 1929 a., lhk. 427—429.
- Nakkusehaigused 1927 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 83(10) 1928 a., lhk. 587—588.
- Nakkusehaigused 1925 ja 1926 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 67(6) 1927 a., lhk. 351—353.
- Eriväljaanne: Tervishoid Eestis, 1925 a., seeria „Eesti demograafia“, v. III.
- Tervishoidlik seisukord Eestis 1924—26 a., E. Lasberg, E. Statistika nr. 58(13) 1926 a., lhk. 3—5.

MOOTORSÕIDUKID 1. I 1933. VÉHICULES à MOTEUR le 1. I 1933.

1932 a. jooksul välja antud sõidulubade järgi otustades oli käesoleva aasta aluks liikvel üle maa 3 077 autot ja 833 mootorratast, arvamata kaasa kaitseväge sõidukeid (kaitselidu autod on arvatud ühes). Autodest oli 1 700 sõiduautot (726 taksi- ja 974 erasõiduautot), 1 128 veoautot, 192 autobust ja 57 muud. Võrreldes 1930 a. on jäänud ära 176 taksi-autot, kuid tulnud juurde 99 erasõiduautot, 42 muud

833 peale ehk 51% võrra; viimaste arvu on eriti suurendatud 1931 a.; nii oli mootorrataste sissevedu

Mootorsõidukid asukoha järgi 1932 a. — Nombre des véhicules à moteur en 1932 d'après le lieu d'enregistrement.

Läikveloluud mootorsõidukite arv 1920—32 a. — Nombre des véhicules à moteur en circulation de 1920—32.

1.	Sõiduautod Automobiles	Veoautod Camions	Autobused Autobus	Sanitaar- ja vangiväge—Sanitair- voitures et de prisons	Tuletõrjeautod De pompiers	Kokku autod Total pour les automobiles de toute sorte	Mootorrattad Motocycles
1932 . . .	1 700	1 128	192	0	51	3 077	833
1930 . . .	1 777	1 118	180	0	32	3 113	550
1929 . . .	1 574	839	138	4	28	2 585	375
1928 . . .	1 481	613	150	5	..	2 199	407
1927 . . .	1 058	428	149	5	..	1 630	357
1926 . . .	709	370	129	4	..	1 212	318
1925 . . .	503	364	129	5	..	1 001	337
1924 . . .	448	302	141	4	..	895	306
1923 . . .	410	320	147	3	..	880	260
1922 . . .	256	195	22	473	172
1921 . . .	156	89	245	95
1920 . . .	110	34	144	57

autot ja 283 mootorratast. Taksiautode alal valitses meil ülekuullus ning nüüd ongi viimaste arv võrdlemisi tunduvalt määral vähenenud. Muidugi osa ärajäänud taksiautosid figureerib nimekirjades edasi erasõiduautodena, eeskätt nende hulgas, millised tehnilistele nõuetele mittevastavuse pärast kustutati taksiautode nimekirjast. Andmete järgi enamik meie linnadest vähendas taksiautode arvu, eriti aga Tallinn, kus viimaste arv kahe aasta jooksul vähenes 124 võrra ehk 26%.

Taksiautode arv 1929—32 a.:

	1932	1930	1929
Tallinn	351	475	453
Tartu	104	133	141
Narva	44	39	41
Pärnu	25	41	48
Rakvere	28	33	32
Viljandi	22	30	26
Kokku linnad	648	819	781

Üldkokkuvõttes autode koguarv vähenes 3 113 pealt 1930 a. 3 077 peale 1932 a., s. o. 36 auto võrra (1%), mootorrataste arv aga suurenes 550 pealt

2.	Üldse Total	Sõidu- autod Auto- mobiles	Sell. taksi- autod— Don't taxis	Veoautod Camions	Autobused Autobus	Sanitaar- ja vangiväge au- tod—Sanit. et de prisons	Tuletõrjeautod De pompiers	Kokku autod—Total pour les autom. de toute sorte	Mootorrattad Motocycles
Linnad — Villes:									
Tallinn	877	351	—	482	61	—	4	19 1443	300
Haapsalu	15	8	—	12	1	—	—	1	30
Kuressaare	19	12	—	11	—	—	—	1	31
Narva	44	44	—	11	8	—	—	63	4
Nõmme	0	—	—	13	5	—	2	20	6
Paldre	14	4	—	18	1	—	—	28	6
Paldiski	—	—	—	4	—	—	—	—	4
Petseri	9	7	—	10	2	—	—	21	10
Pärnu	52	25	—	44	2	—	3	101	27
Põitsamaa	6	2	—	11	3	—	—	1	21
Rakvere	54	28	—	33	6	—	4	97	15
Tapu	14	6	—	3	—	—	—	17	4
Tartu	172	104	—	71	13	—	2	8 200	70
Tõrva	4	4	—	4	4	—	—	12	5
Türi	5	3	—	3	—	—	—	8	4
Valga	24	18	—	13	—	—	—	30	13
Viljandi	40	22	—	36	6	—	3	85	29
Võru	20	10	—	17	7	—	1	45	10
Kokku — Total	1 375	648	—	791	119	—	6	46 2 337	526
Alavid — Bourgs:									
Antsla	3	1	—	2	—	—	—	5	1
Elva	3	2	—	2	—	—	—	5	3
Jõgova	2	—	—	3	—	—	—	5	—
Jõhvi	12	3	—	7	—	—	—	10	4
Kallaste	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Keila	—	—	—	6	1	—	—	9	—
Killingi-Nõmme	3	—	—	3	1	—	—	8	3
Kunda	5	—	—	—	—	—	—	5	3
Kärdla	2	—	—	—	—	—	—	2	2
Mustla	3	—	—	1	—	—	1	5	1
Mustvee	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Mõisaküla	8	4	—	—	—	—	1	9	—
Narva-Jõesuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Otepää	5	4	—	1	2	—	—	8	1
Sindi	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Suure-Jaani	3	1	—	3	1	—	—	7	1
Võõpsu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	52	15	—	30	5	—	3	90	22
Maad — Arrondissements									
Harju	36	—	—	56	10	—	—	102	65
Järva	33	2	—	23	1	—	—	57	22
Lääne	25	—	—	42	9	—	—	70	30
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	4	10
Pärnu	25	—	—	37	14	—	1	77	34
Saare	9	7	—	15	7	—	—	31	14
Tartu	62	37	—	44	17	—	—	113	26
Valga	7	5	—	—	—	—	—	7	4
Viljandi	22	4	—	14	—	—	1	37	20
Viru	38	7	—	60	4	—	—	102	43
Võru	26	1	—	12	0	—	—	44	8
Kokku — Total	273	63	—	367	68	—	2	650	285
Üldse — Gr. total	1 700	726	—	1 128	192	—	6	51 3 077	833

1925—29 a. läbistikku aastas 51, 1930 a. — 133, 1931 a. — 323 ja 1932 a. — 90. Sõiduautosid vähenes nii linnades, kui maal, veoautode arv samuti vähenes suurel, kuid veidi suurenes linnades; mootorrattaste juurekasvust läks linnadesse 162 ja maale 115; selle tagajärjel mootorrattaste arv suurenes linnades 44% ja maal 68% võrra.

1. jaanuariks 1933 a. asus linnades kokku 2 337 autot ja 526 mootorrattast, valdades 650 autot ja

285 mootorrattast, alevites 90 autot ja 22 mootorrattast. Autodest asus Tallinnas 1 443 (47% üldarvust), Tartus 266, Pärnus 101, Rakveres 97; mootorrattastest asus Tallinnas 300 (36%) Tartus 70, Viljandis 29, Pärnus 27. Maadest autorikkamaiks olid Tartu, Harju- ja Virumaa, autode arvuga vastavalt 113, 102 ja 102; mootorrattaid oli rohkesti Harju-, Viru- ja Läänemaal (65, 43 ja 39). Alevitest esineb Jõhvi kõrgema autode arvuga (19), Keila (9), Mõisaküla (9)

Mootorsõidukid 1932 a. firmade järgi — Nombre des véhicules à moteur en 1932 d'après les marques.

3.	Sõiduautod					Üldse	Auto- mobiles					Total	
	Taksiautod	Muud sõiduautod	Veoautod	Omnibused	Sanitaar-, vaagivõo- ja tulekõrje-autod		Taxis	Autres automobiles	Camions	Autobus	Saastõid., de prisons et de pompiers		
Adler	12	2	2	—	—	6	—	—	55	12	—	67	
A. G. A.	—	10	3	—	—	15	—	—	2	—	—	2	
Albion	—	—	4	—	1	5	—	—	2	—	1	3	
Amilcar	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	
Apollo	—	4	—	—	—	4	—	—	1	—	—	4	
Auburn	1	0	—	—	—	1	—	—	2	—	—	2	
Austin	1	2	—	—	—	3	—	—	2	—	—	2	
Benz	2	6	15	4	3	30	—	4	—	—	—	4	
Berliet	5	2	2	8	1	18	5	12	—	—	—	17	
B. M. W.	—	9	—	—	—	9	—	2	—	—	—	2	
Brennabor	—	4	1	—	—	5	—	2	—	—	—	2	
Brockway	—	—	14	2	—	16	—	—	—	—	—	2	
Buick	17	41	2	1	—	61	1	4	1	1	—	7	
Cadillac	—	6	—	—	—	6	—	2	2	—	—	2	
Chandler	—	2	—	—	—	2	1	2	5	1	—	5	
Chevrolet	167	132	498	22	15	774	5	12	—	1	—	18	
Chrysler	86	39	2	—	—	127	16	10	—	—	1	27	
Citroën	26	47	2	—	—	75	30	13	—	—	—	43	
Continental	—	—	2	3	—	5	3	13	2	3	—	68	
Daag	—	—	2	1	—	3	18	4	—	—	—	29	
Daimler	—	2	7	—	—	9	—	8	1	1	—	11	
Delahaye	—	1	1	—	—	2	—	1	—	—	—	2	
De Soto	1	2	—	—	—	3	—	2	—	—	—	2	
Dixi	—	2	—	—	—	2	2	1	—	—	—	3	
D. K. W.	—	0	—	—	—	0	—	3	—	—	—	3	
Dodge-Brothers	12	37	20	40	2	117	19	7	—	—	—	26	
Durant	—	1	1	—	—	2	1	1	—	—	—	2	
Durraud	7	3	—	—	—	10	2	4	—	—	—	6	
Dux	—	3	3	—	—	6	33	75	32	16	2	158	
Dürkopp	—	—	2	—	—	2	—	3	10	13	—	26	
Erskine	10	13	—	—	—	23	—	3	1	2	1	4	
Essex	74	25	1	—	—	100	—	2	—	—	—	2	
Falcone	2	1	—	—	—	3	—	2	—	—	—	2	
Fargo	—	—	4	2	1	7	—	3	—	—	—	3	
Federal	—	—	8	7	—	15	2	2	—	—	—	4	
Fiat	26	37	9	1	3	76	—	—	1	1	—	3	
Ford	93	191	339	27	10	660	—	5	3	—	—	8	
Garford	—	—	0	1	—	10	—	1	3	—	—	4	
G. M. C.	—	—	7	5	—	12	16	29	3	—	—	48	
Graham-Brothers	—	2	3	3	—	8	—	1	—	1	—	2	
Graham-Palge	20	31	—	—	—	60	—	1	1	—	—	2	
Hanomag	—	3	—	—	—	3	—	4	1	4	1	11	
Hansa-Lloyd	—	1	7	2	2	12	—	1	6	—	—	7	
Horch	—	4	3	1	—	8	—	8	30	3	1	46	
Hudson	1	7	—	—	—	8	—	2	16	1	4	41	
Humber	—	2	—	—	—	2	—	18	16	—	—	34	
Hupmobile	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
Autod — Automobiles:							726	974	1 128	192	57	3 077	
Üldse — Gr. total													

Mootorrattad — Motorcycles.

A. J. S.	36	Herex	2	Raleigh	8
Alba	4	Indian	105	Radco	8
Ariel	8	Jap	9	Royal-Enfield	10
B. S. A.	14	Jap Bonfield	6	Rudge	5
Cleveland	6	James	8	Stevens	5
D. K. W.	121	Le Grimpour	2	Stock	4
Douglas	0	Matchless	4	Sunbeam	13
Excelsior	7	Motosacoche	2	Sarolea	2
F. N.	107	Norton	3	T. W. N.	8
Federation	8	Nimbus	2	Triumph	18
Gnome-Rhône	3	N. S. U.	50	Wanderer	17
Harley-Davidson	146	New Hudson	9	Zündapp	18
Humber	3	N. W.	2	Muud firmad	37
Henderson	2	Puch	3		
Husquarna	7	Peugeot	2		
Üldse — Gr. total					833

ja Otepää (8). Nagu varemgi, oli linnades ülekaal sõiduautodel, samuti ka alevites; valdades aga, vastu-pidi, oli veoautosid rohkem kui sõiduaautosid.

Üldarvu (3 077) hulgas oli 2 440 Ameerika autot (80%), 281 Prantsuse, 221 Saksa, 78 Itaalia, 41 Ing-lise ja 16 muude riikide autot. Firmade järgi oli

registreeritud 777 Chevrolet'i (1930 a. 745), 660 Ford'i (731), 158 Renault'i, 127 Chrysler'i, 117 Dodge Br-i, 100 Essex'i j.n.e. Mootorratastest samuti suurem osa kuulub Ameerika toodangu hulka. Levinumad firmad olid Harley Davidson (146), D.K.W. (121), F.N. (107), Indian (105), N.S.U. (50) j.n.e.

Mootorsõidukite kohta varem Keskbüroo väljaandeis ilmunud:

Mootorsõidukid	1. I 1931	— P. Semper,	Eesti Statistika nr. 110(7)—117(8),	1931 a.,	lhk. 442—444.
"	1. I 1930	" "	" "	" "	" 408—410.
"	1. I 1929	" "	" "	" 91(0), 1929 a.,	lhk. 330—340.
"	1922—26	" "	" "	" 66(5), 1927 "	" 402—403.

A. Tuisk.

PENSIONID 1. I 1933.
PENSIONS le 1. I 1933.

Sisu: 1. Pensionide üldarv, lhk. 214. 2. Riigi kulu pensionideks, lhk. 214. 3. Pensionisaajad riigi- ja omavalitsusteenijad, õpetajad ja kaitsevälased, lhk. 215.

Viimati avaldasime andmeid pensionide kohta 1925—30 a.¹⁾ 1931 a. muudetud riigi- ja omavalitsuseteenijate (ühes õpetajatega) ja kaitsevälaste pensioniseadusi²⁾ pensionäride arvu ja pensionide vähendamise sihis:

1. Vähendati pensionimääri 20—30% võrra.
2. Pandi maksama eri pensioni ülemäärade astmed neile, kellel osa teenistuseaastaid veneaegsed.
3. Üldseks pensionide ülemääraks kinnitati 150 kr. kuus, osal kaitsevälasist 180 kr. kuus, arvestades teenistuse iseloomuga.
4. Lõpetati pensioni maksmine lasteta leskedele, kes teenivad pensioniõiguslikel kohil.

Tulemusi selgitame võrreldes käesolevaid — 1. I 1933 a. andmeid varematega.

Võrreldes eelneva — 1931 a. avaldatud ülevaatega pensionäride arvu liikumise vaatlemist aastati pole jätkatud piiratud tööjõu tõttu. Samuti pole ses ülevaates andmeid pensionär-perekondade üksikute liikmete (lesed, lapsed) ja pensionit kustutatud isikute kohta.

Esitaks on toodud andmeid pensionäride arvu ja pensionisummade kohta üldse, teiseks on vaadeldud üksikasjalisemalt riigi- ja omavalitsuseteenijate, õpetajate ning kaitsevälaste pensione.

1. Pensionide üldarv. 1. I 1933 a. oli üldse 11 tuh. *Nombre général des pensions accordées.* pensioni — pensionäri ja sur-
nud isiku perekonda (terve

perekond arvatud ühena). Kahe aasta jooksul (1931—32) on nimetatud arv kasvanud ligi tuhande ehk 10% võrra. Riigi- ja omavalitsuseteenijaid (ühes õpetajatega) oli 3 843 (arvu kasv 2 aastaga 31%), kaitsevälasi 242 (+24%), rahvavälasi 1 870 (+1%), riigi töölisi 750 (+43%), õnnetuste läbi kannatanuid 80 (+13%), vanu õpetajaid (veneaegseid) 115 (—12%),

Pensionäride ja pensionär-perekondade arv. — *Nombre général des pensionnaires et des familles pensionnées.*

1.	1. I 1933	1. I 1931	+ —
Riigi- ja omavalitsuseteenijad (ühes õpetajatega) — <i>Employés de l'Etat et des administrations autonomes (y compris les instituteurs)</i>	3 843	2 926	+ 917
Kaitsevälased — <i>Militaires</i>	242	195	+ 47
Rahvavälased (Vabaduseõja) — <i>Pensionnaires de la guerre d'indépendance</i>	1 870	1 848	+ 22
Vanad õpetajad ³⁾ — <i>Anciens instituteurs</i>	115	130	— 15
Veneaegsed pensionärid — <i>Anciens pensionnaires du temps russe</i>	4 060	4 335	— 275
Riigi töölised — <i>Ouvriers des entreprises de l'Etat</i>	750	525	+ 225
Õnnetuste läbi kannatanud — <i>Stimés indemnités</i>	80	71	+ 9
Muud — <i>Autres</i>	3 ⁴⁾
Kokku — Total	10 963	10 030	+ 930

veneaegseid pensionäre 4 060 (—6%). Seega arv kahanenud ainult kahel viimasel rühmal — veneaegseil pensionäridel (ühes õpetajatega).

Loendatud pensioniilike kohta avaldatud seaduste ja nende muutmisseaduste ning täienduste ülevaade kuni 1931 a. on E. Statistikas nr. 112(3) 1931 a., lhk. 161, tab. 1.

2. Riigi kulu pensionideks. Riigi kulu pensionideks oli *Dépenses de l'Etat pour les pensions.* 1930/31 a. 3 293,5 tuh. kr ja 1931/32 a. 2 814,7 tuh. kr.

¹⁾ Eesti Statistika nr. 112(3) 1931 a., lhk. 161—173.

²⁾ RT nr. 33, 1931.

³⁾ Veneaegsed õpetajad, kes praegustes riigipiirides avalikkudes koolides töötanud vähemalt 25 a.

⁴⁾ Eriseaduste põhjal pensioni saavad perekonnad.

1 Riigi kulu pensionideks aastast 1924—1931/32 a.
Dépenses totales de l'Etat pour les pensions de 1924—1931/32.

2.	1 000 kr.	1925 a. = = 100
	1931/32	2 814,7
1930/31	3 293,5	210,8
1929/30	3 132,2	200,5
1928/29	2 207,0	141,3
1927/28	2 044,5	130,9
1926/27 ¹⁾	1 913,1	122,4
1926 ²⁾ 1. I — 31. III	386,4	—
1925 ³⁾	1 562,4	100,0
1924 ⁴⁾	1 235,2	70,1

Kulusumma kasvas järjekindlalt kuni 1930/31 a., mil oli üle kahe korra suurem kui 1925 aastal. 1931/32 a. langes pensionisumma 478,8 tuh. kr ehk 14,5% võrreldes eelneva aastaga ja 317,5 tuh. kr ehk 10% võrreldes üle-eelnevaga. Varemast aastaist on 1931/32 a. pensionisumma suurem ja on 1,8 kordne võrreldes 1925 a. Riigi- ja omavalitsuseteenijate pensionikapital moodustub riigi, eripõhikapitalidega töötavate riiklikkude ettevõtete, omavalitsuste ja koolide maksudest ning alates 1931 a. vastavaisse liigesse kuuluvate isikute palgast⁵⁾ 2% mahaarvamise teel saadud summadest.

Riigi poolt pensionideks kulutatud summa kolmel viimasel (1929/30—31/32) aastal jagus tab. 1 toodud pensionäride rühmade vahel järgnevalt:

Riiklike pensionisummade jaotus 1929/30—1931/32 a.

	1 000 kr			%		
	1931/32	1930/31	1929/30	1931/32	1930/31	1929/30
Riigi- ja omavalitsuseteenijad (ühes õpetajatega)	1 061,7	1 477,7	1 300,0	37,7	44,9	43,4
Kaitseväelased	163,6	285,5	255,0	5,8	8,7	8,1
Rahvaväelased (vabadussõja)	728,3	738,0	720,0	25,9	22,4	23,0
Vanad õpetajad (võnengsed)	48,0	51,1	50,5	1,7	1,5	1,8
Võnengsed pensionärid	494,0	543,8	600,9	17,0	16,5	19,2
Riigi töölised, õnnetuste läbi kannatanud	315,4	195,4	137,4	11,2	5,9	4,4
Muud ⁶⁾	2,2	2,2	2,4	0,1	0,1	0,1
Kokku — Total	2 814,7	3 293,5	3 132,2	100,0	100,0	100,0

Tunduvalt on vähenenud riigi- ja omavalitsuseteenijate ning kaitseväelaste pensionideks kulutatud summa — pensionimäärade vähendamise ja vastavaisse liigesse kuuluvate isikute palgast 2% summa mahaarvamise tõttu pensionikapitali heaks.

3. Pensionisaajad riigi- ja omavalitsuseteenijad, õpetajad ning kaitseväelased.
Composition des pensionnaires — anciens employés de l'Etat et des administrations autonomes, instituteurs et militaires.

Järgnevas on üksikasjalisem ülevaade riigiteenijate, omavalitsuseteenijate, õpetajate ja kaitseväelaste pensionide kohta

On vaadeldud:

1) pensionäre, tähendab isikuid, kea oma teenistuse eest saavad pensioni,

2) pensionär-perekondi, kes saavad pensioni kas teenistuses või pensionärina surnud perekonnapea teenistuse arvel (perekonnaliikmete pensionid kokku loerne üheks pensioniks),

3) perekonnapäid, tähendab isikuid, kes surnud ja kelle teenistuse eest nende perekonnad saavad pensioni.

Arv. Riigi- ja omavalitsuseteenijaid (ühes õpetajatega) ning kaitseväelasi oli 1. I 1933 a. pensionil üldse 4 085 pensionäri ja pensionär-perekonda. Riigiteenijate arv on suurim — 2 527 ehk 61,9% üldarvust; õpetajaid oli 760 ehk 18,6%, omavalitsuseteenijaid 556 ehk 13,6% ja kaitseväelasi 242 ehk 5,9%. Üldarvust oli pensionäre 2 366 ja pensionär-perekondi 1 719.

Pensionile arvamist praegu maksvate seaduste põhjal alustati 1925 a. alul. Pildi pensionide arvu kasvust kaheksa aasta jooksul annavad andmed järgnevalt momendil⁷⁾:

Pensionäride ja pensionär-perekondade arv 1925—33 a. — Nombre des pensionnaires et des familles pensionnées de 1925—33.

3.	Üldse Total	Riigiteenijad Employés de l'Etat	Omavalitsuseteenijad Employés des administrations auton.	Õpetajad Instituteurs	Kaitseväelased Militaires
1. I 1933	4 085	2 527	556	760	242
1. I 1931	3 121	1 908	392	626	195
31. III 1930	2 825	1 783	350	527	185
31. III 1929	2 306	1 422	286	434	164
31. III 1928	1 882	1 167	228	344	143
31. III 1927	1 458	927	168	287	106
31. III 1926	1 036	638	107	212	79
31. XII 1925	928	568	91	194	75

Kaheksa aasta jooksul on pensionide arv kasvanud iga aastaga peaaegu ühtlaselt nii üldiselt kui üksikulis liiges. Samus tingimusiis tõenäoselt kasvab pensionide arv ka ligemate aastate jooksul — pensioniit kustutatute arv ei tõuse niipea juurekasvu määrani.

Sugu ja vanus. Pensionäride-naiste osatähtsus oli väike võrreldes meestega, viimase kahe aasta jooksul tõusis siiski 2% võrra. 1. I oli:

	mehi	naisi
1933 a.	2 093 ehk 88,5%	273 ehk 11,5%
1931 „	1 623 „ 90,2%	176 „ 9,8%

Surnud perekonnapead, kelle teenistuse arvel perekond saab pensioni, olid peale 7 kõik mehed.

Järgnevad andmed käivad pensionäride vanuse kohta pensionile mineku momendil. Jaotatud on pensionärid kümnendrühmadesse, 50—59 a. rühm aga veel pooleks ja 60—69 a. rühm viieks, kuna neis vanuseis on pensionile minek sagedaim. Vanus on arvatud täisaastais. 9,6% pensionäridest pole vanus teada.

Pensionärid on läinud pensionile järgnevas vanuses:

	20—59 a.	60—65 a.	66—69 a.	70 a. ja van.
1933 a.	40%	34%	14%	12%
1931 „	37%	34%	15%	14%

Seega kahe aasta jooksul nooremalt pensionile minejate osatähtsus on tõusnud. Meestest läks pensionile 20—59 a. 39%, 60—65 a. 35%, 66—69 a. 14% ja üle selle vanuse 12%. Naistest peaaegu pooled —

¹⁾ Kr. = 100 mk.

²⁾ RT nr. 38, 1931.

³⁾ 1 eriseaduse põhjal pensioni saava perekonna pension.

⁴⁾ Ühtlaste ajavahemikkude kaupa pole andmeid.

Pensionäride sugu ja vanus — Sexe et âge des pensionnaires.

4.	20—29	30—39	40—49	50—54	55—59	60—61	62—63	64—65	66—67	68—69	70—	Teadmata Inconnu	Kokku Total
Mehed — Hommes.													
Riigiteenijad	11	52	94	90	115	179	150	86	95	77	161	124	1 234
Omaavalitsuseteenijad	—	3	15	16	30	38	18	17	15	14	52	37	250
Õpetajad	—	8	43	43	65	83	53	38	31	28	20	35	453
Kaitsevälased — Militaires	6	50	51	24	18	3	—	1	1	1	—	1	156
Kokku	17	113	203	173	228	298	221	142	142	120	239	197	2 093
%	0,9	6,0	10,7	9,1	12,0	15,7	11,7	7,5	7,5	6,3	12,6	9,4	—
Naised — Femmes.													
Employés de l'État	3	8	11	4	17	11	9	6	5	2	9	8	93
Employés des admin. auton.	1	2	2	7	10	8	4	7	6	7	9	13	70
Instituteurs	3	10	17	13	9	9	12	6	10	2	3	10	104
Total	7	20	30	24	36	28	25	19	21	11	21	31	273
%	2,9	8,3	12,4	9,9	14,9	11,6	10,3	7,8	8,7	4,5	8,7	1,4	—
Hommes et Femmes	24	133	233	197	264	326	246	161	163	131	260	228	2 366
%	1,1	6,2	10,9	9,2	12,4	15,3	11,5	7,5	7,6	6,1	12,2	9,6	—

48% läksid pensionile 20—59 aastast, t.ä. peamiselt mitte vanuse ja väljateenitud aja, vaid haiguse või vigastuse tõttu enne pensioniõiguslikuks saamist; 60—65 a. vanuselt läks naistest pensionile 30%, 66—69 a. 13% ja vanemalt 9%. Kõige nooremalt lähevad pensionile kaitsevälased, järgnevad õpetajad, riigiteenijad ja lõpuks omaavalitsuseteenijad kõrgeimas vanuses. 1. I 1933 a. koostisest läks pensionile:

	20—59 a.	60—65 a.	66—69 a.	70 a. ja van.
Kaitsevälased	96%	3%	1%	—
Õpetajad	41,,	39,,	14,,	6%
Riigiteenijad	34,,	37,,	15,,	14,,
Omaavalitsus-teen.	31,,	32,,	15,,	22,,

Perekonnapeade, kes jätnud perekonna pensionile, kohta on toodud kui vanalt nad surid. Andmed puuduvad 4,4%. Surid vanuses 20—59 a. üle poole — 63%, 60—65 a. 17%, 66—69 a. 8% ja vanemalt 12%.

Perekonnapeade suremisvanus — Âge atteint par les chefs de famille morts.

5.	20—29 a.	30—39	40—49	50—54	55—59	60—61	62—63	64—65	66—67	68—69	70—	Teadmata Inconnu	Kokku Total
Riigiteenijad — Employés de l'État	25	164	273	143	163	66	61	55	51	35	121	43	1 200
Omaavalitsuseteenijad — Employés des administrations autonomes	3	18	26	26	34	17	12	14	13	17	40	10	230
Õpetajad — Instituteurs	—	19	35	24	24	12	18	15	11	10	30	5	203
Kaitsevälased — Militaires	14	24	17	7	6	3	1	—	—	—	—	14	86
Kokku — Total	42	225	351	200	227	98	92	84	75	62	191	72	1 719
%	2,5	13,7	21,3	12,1	13,8	5,0	5,0	5,1	4,6	3,8	11,0	4,4	—

Arvud pole üldiselt muutunud võrreldes 1931 a. koostisega. Kõige noorem eas üldiselt surid kaitsevälased, järgnevad riigiteenijad, õpetajad ja viimaks omaavalitsuseteenijad:

	20—59 a.	60—65 a.	66—69 a.	70 a. ja van.
Kaitsevälased	94%	6%	—	—
Riigiteenijad	67,,	16,,	7%	10%
Õpetajad	51,,	23,,	11,,	15,,
Omaaval.-teen.	49,,	19,,	14,,	18,,

Pensionile mineku põhjus. Pensionile mineku põhjusiks võivad olla teenitud aeg, haigused, mis takistavad teenistuse jätkamist, ja teenistusekohuste täitmisel saadud vigastused ning haigused.

Pensionäridest 26,3% on põhjuseks teenitud aeg (tab. 7), haigused on põhjustanud pensionile mineku 67,5% ja teenistusekohuste täitmisel saadud vigastused — 5,7%. Võrreldes 1931 ja 1933 a. koostisi oli pensionile arvamise põhjuseks:

	1933 a.	1931 a.
Teenitud aeg	26,3%	30,2%
Haigus	67,5,,	63,8,,
Vigastus teen.-koh. täitmisel	5,7,,	6,0,,

Kahanenud on teenitud aja ja kasvanud haiguste osatähtsus.

Liikide järgi oli põhjuseks 1933 a.:

	Teenitud aeg	Haigus	Teenistusekoh. täitm. saad. vig.
Riigiteenijad	20,1%	74,9%	5,0%
Omaaval.-teen.	21,5,,	73,0,,	5,5,,
Õpetajad	39,1,,	60,2,,	0,7,,
Kaitsevälased	50,6,,	10,0,,	29,5,,

Perekonnapeade kohta on andmed, mis näitavad palju neist suri pärast teenistusest lahkumist — pensionärina ja pensionimaksmine jätkub perekonnale, palju teenistuses olles ja palju teenistusekohuste täitmisel sai surma.

Pensionärina suri 16,5%, teenistuses olles 73,0% ja teenistusekohuste täitmisel saadud vigastused või haigused põhjustasid surma 9,6%.

Võrreldes 1931 ja 1933 a. suri:

	1933 a.	1931 a.
Pensionärina	16,5%	23,2%
Teenistuses	73,9,,	65,8,,
Teenistusekoh. täitmisel	9,6,,	11,0,,

Liikide järgi suri:

	Pensionärina	Teenistuses	Teenistusekoh. täitmisel
Riigiteenijad	15,3%	75,1%	9,6%
Omaval.-teen.	20,0,,	73,0,,	7,0,,
Õpetajad	20,7,,	77,3,,	2,0,,
Kaitseväelased	12,8,,	51,2,,	30,0,,

Pensionile mineku põhjused on toodud pensionide suurust käsitavais tabeleis (7,8), kuhu lisandatud ka vastavad pensioniseaduste paragrahvid.

Teenistuseaeg. Pensionimäär on leeb teenis-

tuseajast peale nende isikute, kes arvatakse pensionile teenistusekohuste täitmisel saadud vigastuste või haiguste tõttu. Viimaste teenistuseaja kohta pole enamasti ka andmeid, mistõttu ses küsimuses teadmata protsent kõrge — 6,7%.

Kaitseväelasil on pensionimäär aluseks mitte tegelikult teenitud aastad, vaid pensioniseaduse põhjal arvutatud teenistuseaeg (osa aastaid arvestatakse rohkem kui ühekordselt). Järgnevas on arvestatud arvutatud aeg.

Pensionäride ja perekonnapeade teenistusekestus % (koostis 1. I 1933 a.) — *Durée de service des pensionnaires et des chefs de famille morts en %.*

6.	1 a.	5—9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26—30	31—40	41—	Kokku Total	Teadmata Teenistuse
Pensionärid — <i>Pensionnaires</i>	0,3	2,2	5,2	4,3	3,9	2,3	1,6	1,2	1,8	1,8	1,4	1,6	1,9	1,4	1,4	2,0	2,7	4,0	25,8	26,7	6,5	100,0	4,6
Perekonnapead — <i>Chefs de famille morts</i>	0,8	18,7	5,8	6,1	3,5	2,2	2,0	2,3	2,6	2,2	1,8	2,8	2,0	2,5	2,3	2,1	2,4	2,7	16,4	14,3	4,5	100,0	9,0
Kokku — <i>Total</i>	0,5	9,0	5,4	5,0	3,7	2,3	1,7	1,7	2,1	2,0	1,5	2,1	1,9	1,9	1,8	2,0	2,6	3,5	22,0	21,6	5,7	100,0	6,7

Pensionäridest on teeninud:

	1933 a.	1931 a.
Kuni 4 a.	0,3%	0,4%
5—9 a.	2,2,,	2,1,,
10—24 a.	34,5,,	20,2,,
kuni 24 a.	37,0,,	23,7,,
25 a. ja üle	63,0,,	71,3,,
üle 30 a.	33,2,,	37,2,,
„ 40 „	6,5,,	8,8,,

Pensionäride teenistusekestus on langenud tunduvalt võrreldes 1933 a. koostist 1931 a. omaga.

Perekonnapead teenisid:

	1933 a.	1931 a.
Kuni 4 a.	0,8%	1,0%
5—9 a.	18,7,,	21,7,,
10—24 a.	42,6,,	39,0,,
kuni 24 a.	62,1,,	61,7,,
25 a. ja üle	37,9,,	38,3,,
üle 30 a.	18,8,,	18,4,,
„ 40 „	4,5,,	4,9,,

Samuti on pisut vähenenud perekonnapeade teenistusekestus.

Pensioni suurus. Järgnevas jaotame pensionärid ja pensionäriperekonnad suuruserühmadesse pensionimäärade järgi ja toome tegeliku kulusumma pensionideks aastas. Pensioni suurus on leeb teenitud ajast, isiku palgamäärast ja pensionile arvamise põhjusest.

2 366 pensionärist sai pensioni aastas:

	1933 a.	1931 a.
Kuni 240 kr	5,4%	3,2%
„ 420 „	22,3,,	17,0,,
„ 960 „	87,6,,	67,2,,
„ 1 200 „	95,2,,	82,7,,
üle 1 200 „	4,8,,	17,3,,

Pensionimäärad on alanenud vastavalt 1931 a. pensioniseaduste muutmisele pensionide vähendamise suunas. Madalamate pensionimäärade osatähtsus on suurim riigiteenijail, siis omavalitsuseteenijail, tunduvalt väiksem õpetajail ja kaitseväelasil. Kaitsevääs teenivad eraisikud saavad pensioni riigi- ja oma-

valitsuseteenijate pensioniseaduse järgi, arvatud välja teenistus sõja ajal ohvitseride ja sõjaväeametnike kude kohtadel; nimetatud isikud on arvestatud ses ülevaates ka riigiteenijate hulgas. Kuna pensionimäär on leeb palgast, on selgunud järjekord põhjendatud sellega, et kaitsevääelaste ja õpetajate rühma moodustavad kõrgema palgaga teeninud isikud. Peale selle on kaitsevääelaste hulgas kõrgem protsent neid, kes arvatud pensionile teenistusekohuste täitmisel saadud haavade, haiguste ja vigastuste (peamiselt sõjaaegsest teenistusest tingitud) põhjusest, mil korral on pensionimäär kõrgem.

I 719 pensionär-perekonnast sai pensioni:

	1933 a.	1931 a.
Kuni 240 kr	29,1%	27,8%
„ 420 „	66,3,,	62,3,,
„ 960 „	97,4,,	91,0,,
„ 1 200 „	99,0,,	96,0,,
üle 1 200 „	1,0,,	4,0,,

Samuti on alanenud pens.-perekondade pensionisummad. Järjekord pensionimäärade kõrguses on perekondadel sama kui pensionäridel ja samul põhjusil. Perekondade pensionimäärad on tunduvalt madalamad. Selle põhjuseks on, et ühe-, kahe- ja kolmeliikmelised perekonnad saavad ainult osa surinud isiku pensionist (lesk 1/2 osa ja iga laps 1/6). Kuni kolmeliikmeliste perekondade arv aga on võrdlemisi suur — 1931 a. andmeil üle 80%. Peale selle on perekondade pension tunduvalt väiksem sellepärast, et perekonnapeade suremisaege vanus on üldiselt noorem ja teenistuseaastaid vähem kui pensionäridel (pensionile minnes).

Tegelik kulusumma. Riigi- ja omavalitsuse-teenijatele, õpetajatele ja kaitsevääelasele kulus pensionideks ja ühekordseiks toetusiks tegelikult aasta jooksul 1931/32 a. 1 643,7 tuh. kr ja 1930/31 a. 2 093,9 tuh. kr. Summa kasvas kuni 1930/31 a., mil oli ligi 6 korda suurem kui 1925 a. Viimasel aastal

7. Pensionit suurusrihmad (aastane määr kr, koostis 1. I. 1933 a.) — Répartition des pensions d'après le montant (montant annuel en kr le 1. I. 1933).

	1-120	121-180	181-240	241-300	301-360	361-420	421-480	481-600	601-660	661-720	721-840	841-960	961-1080	1081-1200	1201-1320	1321-1440	1441-1660	1661-1800	1801 ja enam et plus	Kokku—Total
Eligiteeritud — Employés de l'État.																				
Teenitud aeg (§ 7)	1	1	4	7	9	28	180	27	9	8	13	8	10	8	2	2	1			267
Haigus: alalist kõrvalabi vajav (§ 9-a)	1	1	5	14	10	5	17	6	—	4	4	3	2	1	1	—	—	—	—	70
alalist kõrvalabi mittevajav (§ 9-b)	2	2	79	71	65	84	376	89	23	32	34	27	10	12	6	1	—	—	—	924
Vigastus või haigus teenistuskohuste täitmisel: alalist kõrvalabi vajav (§ 13)	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	6
kõrvalabi mittevajav (§ 14)	1	1	1	4	6	3	17	10	7	2	—	4	2	—	—	—	—	—	—	60
Kokku	4	5	89	96	90	120	540	144	40	42	52	43	25	21	9	4	1	—	—	1 327
Omavalitsusteenijad — Employés des adm. auton.																				
Durée de service (§ 7)	1	1	1	3	1	3	26	11	3	5	7	3	4	1	—	—	—	—	—	70
Arvadate, nõustamata lüüesid (§ 9-a)	1	1	1	1	2	1	3	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Infirmité causée par le service: nõustamata lüüesid (§ 9-b)	5	6	16	24	27	19	48	21	14	6	13	12	9	4	1	1	—	—	—	224
nõustamata lüüesid (§ 13)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
sans nécessité d'une aide perman. (§ 14)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Kokku	6	8	17	29	30	25	78	36	20	13	24	16	14	7	2	1	—	—	—	326
Õpetajad — Instituteurs.																				
Teenitud aeg (§ 7)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	218
Haigus: alalist kõrvalabi vajav (§ 9-a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
kõrvalabi mittevajav (§ 9-b)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	320
Vigastus või haigus teenistuskohuste täitmisel: alalist kõrvalabi mittevajav (§ 14)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Kokku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	557
Kallisvõlajad — Militaires.																				
Teenitud aeg (§ 33)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Teenistuskohuste täitmisel sõja ajal — Service au temps de guerre: 100% töövõime kaotust (§ 34-a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
100% töövõime kaotust (§ 34-a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
10—99% töövõime kaotust (§ 34-b)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
de la cap. au trav.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
10—99% töövõime kaotust (§ 34-b)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
de la cap. au trav.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Teenistuskohuste täitmisel rahu ajal — Serv. ordin. (temps de paix): Täielikult töövõime kaotanud — Perte totale de la cap. au trav.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
a) alalist kõrvalabi vajav (§ 35-a) — necess. l'aide perman.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
b) kõrvalabi mittevajav (§ 35-b) — sans nécess. d'une aide per.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
c) osalise töövõime kaotuse korral (§ 35) — Perte partielle de la cap. au trav.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Teenistuse ajal töövõime kaotamine — Perte de la cap. au trav. durant le temps de service:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
alalist kõrvalabi vajav (§ 36-a) — necess. l'aide perman.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
kõrvalabi mittevajav (§ 36-b) — sans nec. d'une aide per.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156
Kokku — Total	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldse — Gr. total	10	13	106	128	122	150	679	243	103	103	207	209	103	76	40	27	11	9	10	2 366
%	0,4	0,5	4,5	5,4	5,2	6,3	25,7	10,3	4,4	4,4	8,7	8,8	4,4	3,2	1,7	1,1	0,5	0,4	0,4	100
Pensionisumma % — % d'après le montant total.	0,0	0,1	2,9	3,9	4,5	7,2	33,6	11,6	3,8	4,4	6,1	5,9	3,7	3,7	1,8	0,8	0,2	0,3	—	100,0
0,3	0,7	2,1	4,6	5,8	5,8	21,7	11,4	7,5	5,3	5,8	10,9	8,4	8,5	4,7	1,4	0,9	—	—	—	100,0
—	—	—	0,1	0,1	0,4	5,6	7,3	5,6	5,7	20,7	26,9	11,7	8,0	4,5	2,8	—	—	—	—	100,0
—	—	—	0,3	0,2	—	2,3	0,9	1,0	4,1	5,1	8,4	7,3	10,5	9,0	10,0	8,0	—	—	—	100,0
Kokku — Total	0,0	0,1	1,6	2,3	2,8	4,0	22,0	8,9	4,4	4,9	11,0	12,9	7,3	6,0	3,5	2,6	1,1	1,0	1,2	100,0
0,0	0,1	1,6	2,3	2,8	4,0	22,0	8,9	4,4	4,4	4,9	11,0	12,9	7,3	6,0	3,5	2,6	1,1	1,0	1,2	100,0

Biigiteeritud — Employés de l'État
 Omavalitsusteenijad — Employés des adm. auton.
 Õpetajad — Instituteurs
 Kallisvõlajad — Militaires
 Kokku — Total

Perekondade pensioni suuruserühmad (aast. määr kr. 1. I 1933 a.)
Répartition des pensions des familles recevant les pensions d'après le montant (montant annuel le 1. I 1933).

8.	Perekondade arv — Nombre des familles.																Kokku Total			
	—60	61—120	121—180	181—240	241—300	301—360	361—420	421—480	481—600	601—720	721—840	841—960	961—1080	1081—1200	1201—1320	1321—1440		1441—1560	1561—1800	1801—2040
Riigiteenijad:																				
Perekonnapea surnud:																				
pärasest teenistusest lahk. (§ 39)	2	6	21	38	43	33	17	17	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	184
teenistuses (§ 40-a)	4	46	118	172	156	110	94	114	40	27	10	5	1	—	—	—	—	—	—	901
teenistusekoh. täitm. (§ 40-b)	—	1	3	12	10	9	9	35	17	6	6	2	—	3	—	—	—	—	—	115
Kokku	6	53	142	223	209	132	120	166	59	35	18	8	1	6	—	—	3	—	—	1 200
Omavalitsusteenijad:																				
<i>Chef de fam. mort:</i>																				
apras le service (§ 39)	—	1	5	5	10	10	4	8	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	46
en service (§ 40-a)	2	10	18	25	17	22	18	32	7	7	6	2	—	1	—	—	—	—	—	168
en rempl. ses fonctions (§ 40-b)	—	—	1	2	—	2	1	6	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	16
Total	2	11	24	32	27	34	23	47	8	7	7	4	—	3	—	—	1	—	—	230
Õpetajad:																				
pärasest teenist. lahk. (§ 39)	—	—	—	1	2	9	4	14	6	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	42
teenistuses (§ 40-a)	—	—	2	5	4	20	19	41	31	14	11	5	3	1	1	—	—	—	—	157
teenistusekohuste täitm. (§ 40-b)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	4
Kokku	—	—	2	6	6	29	23	55	37	18	13	6	4	1	1	1	—	1	—	203
Kaitsevõljalased:																				
Perekonnapea surnud:																				
pärasest teenist. lahk. (§ 40)	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	1	2	1	—	—	1	—	—	—	11
teenistuses (§ 50-a)	—	—	1	—	5	1	3	0	3	5	6	6	3	2	—	—	1	—	—	44
teenistusekohuste täitm. (§ 50-b)	—	—	—	—	1	—	2	—	4	2	3	5	5	2	1	4	—	1	1	31
Kokku	—	—	1	—	7	3	5	9	8	9	10	12	9	4	1	5	1	1	1	86
Üldse	8	64	169	260	249	218	171	277	112	69	48	30	14	14	2	6	3	2	1	1 719
%	0,5	3,7	9,8	15,1	14,5	12,7	10,0	16,1	6,5	4,0	2,8	1,7	0,8	0,8	0,1	0,4	0,3	0,1	0,1	—
Pensionisumma % — % d'après le montant total.																				
Riigiteenijad — <i>Employés de l'État</i>	0,1	1,4	5,5	12,1	14,4	12,8	11,0	19,8	8,0	5,8	3,6	1,4	0,3	1,8	—	—	1,1	—	—	100,0
Omavalitsusteenijad — <i>Employés des adm. auton.</i>	0,1	1,3	4,2	8,3	8,5	13,4	10,6	26,1	5,1	5,5	6,6	4,3	—	4,2	—	—	1,8	—	—	100,0
Õpetajad — <i>Instituteurs</i>	—	—	0,3	1,3	1,5	9,5	8,8	24,2	19,0	11,5	9,6	5,0	3,9	1,1	1,3	1,3	—	1,7	—	100,0
Kaitsevõljalased — <i>Militaires</i>	—	—	0,2	—	2,9	1,0	3,1	6,4	6,6	9,2	11,6	16,5	14,2	7,0	1,9	10,8	2,3	2,7	3,0	100,0
Kokku — Total	0,1	1,0	3,9	8,6	10,4	11,2	10,3	20,0	9,3	7,0	5,8	3,9	2,2	2,5	0,4	1,3	1,2	0,6	0,3	100,0

(1931/32) langes summa 21,5% võrreldes eelnevaga ja 5,9% võrreldes üle-eelnevaga. Varem aastast, alates 1928/29 a., oli viimase aasta pensioni kogusumma suurem ja 1925 a. suurem 4,6 korda.

Tegelik kulu pensionideks ja ähkerdseiks toetusiks 1925—1931/32 a. *Dépenses pour les pensions et subventions éventuelles de 1925—1931/32.*

9.	Pensionisumma aastas 1 000 kr. Montant total payé en 1 000 kr	1925 = 100
1931/32	1 643,7	403,7
1930/31	2 093,9	500,6
1929/30	1 746,5	492,7
1928/29	1 243,7	350,9
1927/28	1 006,8	284,1
1926/27 ¹⁾	796,7	224,8
1926, 3 k. ¹⁾	186,2	52,5
1925 ¹⁾	354,5	100,0

¹⁾ 1 kr. = 100 mk.

Pensionisummast ligikaudu 70% langes pensionäridele ja 30% perekondadele, nagu 1931 aastalgi.

Jaotame pensionisumma suuruserühmade järgi. Selleks on 1. I 1931 a. koostise aastapension jaotatud protsentides samade suuruserühmade järgi kui eelpool isilud.

Aastapensionisumma jagus:

Kuni	240 kr aastas	Pensionäridel	Pens.-perekondadel
1,7%	13,6%		
„ 420 „ „	10,8 „		45,5 „
„ 960 „ „	74,9 „		91,5 „
„ 1 200 „ „	83,2 „		96,2 „
üle 1 200 „ „	11,8 „		3,8 „

Üksikasjalised andmed aastapensionisumma jagumise kohta on tab. 7 ja 8.

Pensionide kohta varem Keskbüroo väljaandel ilmunud:

Pensionid 1925—30 a. — A. Tuisk, Eesti Statistika nr. 112(3), 1931 a., lk. 161—173.

TULEKAHJUD 1932 a. INCENDIES en 1932

Sisu: 1. Üldarvu liikumine, lhk. 220. 2. Tulekahjud aastaegade järgi, lhk. 221. 3. Tulekahjude põhjused, lhk. 221. 4. Tekitatud kahjud, lhk. 222.

Politseiasutiste poolt esitati tulekahju teatelehti 1128 tulekahju puhul ja jäi esitamata 145 tulekahju kohta. Viimased tulekahjud arvestati politseiliste tildetelehtede järgi (kuritegude ja administratiivmääruste rikkumiste kohta). Neist 61 ei tekitanud ja 84 ehk 57,0% tekitas ainelist kahju (1931 a. vastavalt 43, 60, 58,2%). Kahju ulatus tildsummas 80,7 tuh. kr ehk keskmiselt 961 kr tulekahju kohta ja suurimaks kahjusummaks osutus 14 000 kr (1931 a. kahjusumma 104 tuh. kr ehk keskm. 1 tulek. kohta 1 740 kr). Selgub, et teatamata jäänud kahjude alal oli endiselt tunduvalt suurem kahjutute tulekahjude osa ja väiksem keskmine kahjusumma vastavaist tildarvudest. See tõendab, et teatamata jäid peamiselt kahjutud ja väikekahjulised tulekahjud.

1. Üldarvu liikumine. Võrreldes eelmise aastaga vähenes tulekahjude arv üldse 3,0%, (1932 a. 1 273, 1931 a. 1 321), maal 2,0%, linnus ja alevs 9,3%. Samal ajal kahjutute tulekahjude arv kasvas üldse 13,7%, maal 20,0% ja linnus 10,4% ning nende osasuurus oli vastavalt 13,0%, 5,9% ja 40,3% (1931 a. 11,0%, 4,8% ja 33,1%) tulekahjude üldarvust.

Tulekahjude üldarv — Nombre général des incendies.

1.	1932	1931
Tulekahjude arv oli:		
Maal	1 010	1 031
Linnus	263	290
Kokku — Total	1 273	1 321
Neist tekitasid ainelist kahju:		
Maal	950	981
Linnus	157	194
Kokku — Total	1 107	1 175
	1931 a. = 100.	
Nombre d'incendies:		
Arrondissements	98,0	100
Villes	90,7	100
	96,4	100
Dont ayant causé dommages:		
Arrondissements	96,8	100
Villes	80,9	100
Kokku — Total	94,2	100

Ainelist kahju tekitanud tulekahjud (järgnevas vaatlеме peamiselt kahjustanud tulekahjusid) kaahanesid arvult üldse 5,8%, maal 3,2% ja linnus 19,1%. Tulekahjud harvenesid Harju-, Tartu- ja Petserimaal ning Viru-, Järva-, Harju-, Lääne-, Saare-, Pärnu-, Viljandi-, Tartu-, Valga-, ja Petserimaa linnus ja alevs; püsisid endise arvuna Virumaal (73) ja sagesid Järva-, Lääne- (1932 a. 65, 1931 a. 47), Saare- (1932 a. 44, 1931 a. 31), Pärnu- (1932 a. 123, 1931 a. 85), Viljandi-, Valga- (1932 a. 64, 1931 a. 33) ja Võrumaal ning Võrumaa linnus ja alevs. Suurimal määral muutus tulekahjude sagedus Petserimaal; senise järjekindla kasvu asemel kahanes tulekahjude arv järsult (1932 a. 164, 1931 a. 304), mille peapõhjuseks tuleb lugeda tule vastu kindlustuse tingimuste muutmist kindlustuseseltside poolt 1932 a. Petserimaa suhtes. (Petserimaal kindlustusesumma maksti välja täies ulatuses ainult hävinud hoone uuesti ülesehitamise puhul, vastasel korral ainult 1/3.) Vaatamata tagasiminekul osutus tulekahjude arv siiski veel suurimaks Petserimaal.

On pandud tähele, et majandusliku depressiooni ajajärkudel kasvab tulekahjude sagedus. Ka meil ilmnes tildiselt sama nähtus kuni 1932 a. maal (linna kinnisvara omanikkude seisukord oli veel võrdlemisi

Tulekahjude arv.

	1932 a.	1931 a.	1930 a.	1929 a.
Maal	1 010	1 031	992	930
sellest kahjuga	950	981	935	872
Linnus ja alevs	263	290	321	248
sellest kahjuga	157	194	202	158
Kokku	1 273	1 321	1 313	1 178
sellest kahjuga	1 107	1 175	1 137	1 030

soodus kuni 1932 a. ja pealegi linnade väiksed arvud alluvad kergesti juhuslikele mõjutustele), kuna mainitud aastal avaldus vastupidine tulekahjude arvu liikumine, nimelt majanduslike raskuste suurenemisele vaatamata osutus tulekahjude arv tunduvalt väiksemaks eelmisest aastast. Sellise ebareeglipärasuse pea-

Suhtarve tulekahjustest — Nombres relatifs sur les incendies.

	Maad — Arrondissements				Linnad ja alevid Villes et bourgs				Kokku — Total			
	1932		1931		1932		1931		1932		1931	
	Üldse	Kahjuga	Total	Causes dommage	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga	Üldse	Kahjuga
Viru	7,5	6,7	7,5	6,7	5,6	3,7	7,1	5,6	7,3	5,9	7,4	6,4
Järva	10,4	9,3	9,3	8,5	10,7	5,3	9,4	8,0	10,5	8,8	9,3	8,4
Harju	6,8	6,4	7,8	6,8	9,6	5,3	10,8	6,5	8,4	5,7	9,6	6,6
Lääne	10,0	9,3	7,4	6,7	8,6	3,4	10,3	6,0	9,9	8,8	7,6	6,7
Saare	8,4	8,2	5,9	5,8	11,9	11,9	17,8	14,9	8,6	8,4	6,6	6,3
Pärnu	18,7	17,2	12,6	12,0	8,6	7,8	12,1	9,1	16,3	14,9	12,4	11,3
Viljandi	14,2	13,2	13,3	12,7	12,8	8,8	13,6	9,6	14,0	12,5	13,4	12,2
Tartu	10,0	9,6	10,0	10,1	8,0	3,5	6,8	3,8	9,4	7,6	9,4	8,1
Valga	22,9	22,2	12,3	11,6	7,1	6,2	11,5	10,7	18,4	17,6	12,1	11,3
Võru	16,1	15,2	13,7	13,4	10,8	9,2	—	—	15,7	14,7	12,6	12,3
Petseri	28,5	27,0	52,3	51,7	5,0	—	29,8	29,8	27,8	26,9	51,6	50,9
Kokku — Total	12,7	12,0	13,0	12,4	8,7	5,2	9,7	6,5	11,6	10,2	12,1	10,8

A. Arv 10 000 elaniku kohta — Par 10 000 habitants.

Viru	7,5	6,7	7,5	6,7	5,6	3,7	7,1	5,6	7,3	5,9	7,4	6,4
Järva	10,4	9,3	9,3	8,5	10,7	5,3	9,4	8,0	10,5	8,8	9,3	8,4
Harju	6,8	6,4	7,8	6,8	9,6	5,3	10,8	6,5	8,4	5,7	9,6	6,6
Lääne	10,0	9,3	7,4	6,7	8,6	3,4	10,3	6,0	9,9	8,8	7,6	6,7
Saare	8,4	8,2	5,9	5,8	11,9	11,9	17,8	14,9	8,6	8,4	6,6	6,3
Pärnu	18,7	17,2	12,6	12,0	8,6	7,8	12,1	9,1	16,3	14,9	12,4	11,3
Viljandi	14,2	13,2	13,3	12,7	12,8	8,8	13,6	9,6	14,0	12,5	13,4	12,2
Tartu	10,0	9,6	10,0	10,1	8,0	3,5	6,8	3,8	9,4	7,6	9,4	8,1
Valga	22,9	22,2	12,3	11,6	7,1	6,2	11,5	10,7	18,4	17,6	12,1	11,3
Võru	16,1	15,2	13,7	13,4	10,8	9,2	—	—	15,7	14,7	12,6	12,3
Petseri	28,5	27,0	52,3	51,7	5,0	—	29,8	29,8	27,8	26,9	51,6	50,9
Kokku — Total	12,7	12,0	13,0	12,4	8,7	5,2	9,7	6,5	11,6	10,2	12,1	10,8

B. Jaotus aastaegade järgi — Répartition des 100 incendies d'après les saisons.

Talvel — En hiver	15,7	15,7	17,3	17,7	27,2	23,2	31,0	29,4	18,1	16,7	20,3	19,7
Kevadel — En printemps	21,3	21,6	23,7	23,9	24,9	25,8	24,1	24,2	22,0	22,2	23,8	23,0
Süvel — En été	36,8	36,7	30,2	29,7	22,2	23,9	19,3	19,6	33,8	34,9	27,8	28,0
Sügisel — En automne	26,2	26,0	28,8	28,7	25,7	27,1	25,0	26,8	26,1	26,2	28,1	28,4

C. Jaotus põhjuste järgi — Causes des incendies.

Hooletus — Imprudence	37,4	37,2	37,0	37,3	49,4	52,9	49,0	52,6	39,0	39,4	39,6	39,8
Korratud tulesemed — Désordre des chemi- nées	16,7	17,2	22,9	23,8	0,6	12,3	10,7	10,3	15,2	16,5	20,2	21,5
Sädemed ja tahma põlevaine — Étincelles, suite enflammée	8,9	8,5	7,8	7,3	13,0	1,9	16,2	8,8	9,8	7,6	9,0	7,6
Pihne — Poudre	6,4	6,7	5,7	6,0	1,9	3,2	1,0	1,0	5,5	6,3	4,7	5,2
Süütamine — Incendie volontaire	17,7	16,9	14,3	13,4	11,5	13,6	6,5	6,7	16,5	16,6	12,6	12,3
Arvatav süütamine — Incendie volontaire pré- sumé	4,5	4,8	5,2	5,5	1,2	1,9	1,4	2,1	3,8	4,3	4,5	4,9
Teadmata — Inconnu	8,4	8,7	7,1	6,7	13,4	14,2	15,2	18,5	9,3	9,3	8,8	8,7
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

põhjuseks tuleb lugeda celmainitud 1932 a. maksma pandud kindlustuse tingimust, mis piiras vaba raha hankimise võimaluse kindlustatud vara ärapälenise juhul Petsrimaal. Nagu celmiselgi aastal mõjutas Petsrimaa otsustavalt tulekahjude arvu liikumise suuna. Nimelt, kui jätta arvestamata mainitud maa, siis tulekahjud näitavad sagenemist mais 16,1% ja üldse 8,3%. Tulekahjude arv 10 000 elaniku kohta oli mais keskmiselt 12,0 ja üksikuis mais 6,4—27,9 ning linnus ja aleveis vastavalt 5,2 ja 0—11,9, kusjuures väiksemaid arvud langesid Harju maale ja Petseri linnale (0) ning suurimad — Petseri maale ja linnale ja aleveile Saaremaal. Üksikuist maist paistsid silma tulekahjude sageduse poolest peale Petsrimaa veel Valga- (22,2), Pärnu- (17,2), Võru- (15,2) ja Viljandi- (13,2) tulekahju 10 000 elan. kohta). Mainida tuleb, et need maad olid tulekahjurikkamaid ka endisil aastail. Tallinnas registreeriti 111 tulekahju, neist 63 ehk 56,8% kahjuga (1931 a. 69 ja 30) ning seega langes pealinnale 42,2% linnade tulekahjude üldarvust ja 40,1% vastavaist kahjutuist tulekahjustest.

2. Tulekahjud aasta-
egade järgi.
Incendies d'après les
saisons.

Maal sagesid tunduvalt tulekahjud suvel (1932 a. 350, 1931 a. 291) ja harvenesid teis-

tel aastaegadel, kuna linnus kahanesid tulekahjud kõigil aastaegadel. Aastaegade järjekord tulekahjude rohkuse suhtes jäi endiseks maal ja muutus linnus, nimelt maal (alanevas suunas): suvi (1932 a. 36,7%, 1931 a. 29,7%), sügis (26,0% ja 28,7%), kevad (21,6% ja 23,9%) ja talv (15,7% ja 17,7%) ning linnus — sügis (1932 a. 27,1% ja 1931 a. 26,8%), kevad (25,8% ja 24,2%), suvi (23,9% ja 19,6%) ja talv (23,2% ja 29,4%) Kujunenud aastaegade järjekorda tuleb pidada normaalseks maal (ilmneb kõige sagedamini) ja ebanormaalseks linnus. Linnas erinevad üksikud aastajaks ses suhtes võrdlemisi vähe üksteisest ja järjekord on peaaegu iga aasta muutunud, kuid seejuures on talv alati jäänud püsima esikohale, kuna 1932 a. ta oli viimasel kohal (tulekahjuehvim).

3. Tulekahjude põh-
jused.
Causes des incendies.

Tulekahjude arv 10 000 elaniku kohta oli üksikute tulettekimise põhjuste järgi maal 0,8—4,5, linnus ja aleveis 0,1—2,8. Maade arv oli endiselt suures ülekaalus kõigi põhjuste järgi. (Juhul, kui ei suudetud teha kindlaks tulekahju tekkimise põhjust, kuid oleval andmed lubasid teha vastavaid oletusi, arvestati arvatav põhjus, kusjuures arvatavad süüta- mised näidati erirühmana).

Sagedamaks tulekahju põhjuseks oli endiselt hooletus. See põhjustas üldse 436, maal 353 ja linnus 83 tulekahju ehk 39,4%, 37,2% ja 52,9% vastavast tulekahjude üldarvust. Hooletusest tekkinud tulekahjud moodustasid suurima rühma kõigis mais, arvatud välja Petserimaa, kus selleks osutus korratute tuleasemete rühm. Hooletus ilnnes puudulikus järelevalves küt-

Kahjustatud tulekahjude arv 10 000 elaniku kohta põhjuste järgi.

	Maad		Linnad ja alevid	
	1932	1931	1932	1931
	Hooletus	4,5	4,0	2,7
Korratud tuleasemed	2,1	3,0	0,6	0,7
Sädemed, tahma põlemine	1,0	0,9	0,1	0,6
Pikne	0,8	0,7	0,2	0,1
Süütamine	2,0	1,7	0,7	0,4
Arvatav süütamine	0,6	0,7	0,1	0,1
Teadmata	1,0	0,8	0,8	1,2
Kokku — Total	12,0	12,4	5,2	6,5

misel üldse 168, maal 151 ja linnus 17 juhul, liigküttemises vastavalt 35, 24 ja 11 juhul, laste tulega mängimises j.n.e. 38, 34 ja 4 juhul ja tulega mitmesugusel viisil hooletult käitumises 195, 144 ja 51 juhul.

Korratud tuleasemed tekitasid üldse 182, maal 163, ja linnas 19 tulekahju, mis moodustab tulekahjude üldarvust vastavalt 16,6%, 17,2% ja 12,3%. Eriti suur oli selliste tulekahjude arv Petserimaal (1932 a. 57, 1931 a. 116) ja võrdlemisi suur Võrumaal (1932 a. 19, 1931 a. 21).

Sädemed ja tahma põlemine põhjustasid üldse 84, maal 81 ja linnas 3 tulekahju ehk vastavalt 7,0%, 8,6% ja 1,9% üldarvust. Arvukamad olid need tulekahjud Pärnu-, Viljandi- ja Petserimaal.

Piksest tekitatud tulekahjude arv suurenes 8 võrra, nimelt märgiti neid üldse 69, maal 64 ja linnas 5 ning nende osasuurus oli vastavalt 6,3%, 6,7% ja 3,2% üldarvust.

Tunduvamalt suurenes süütamise (ühes arvatavate süütamistega) arv maal ja linnas. See ulatus üldse 231, maal 206 ja linnas 25 (1931 a. 212, 185 ja 17). Süütamistulekahjud vähenesid Harju-, Lääne-, Viljandi- ja Petserimaal ning Viru-, Viljandi-, Valga- ja Petserimaa linnus ja alevs; teisis mais ja linnus nende arv kas suurenes või püsis endisena.

Teadmatul ja muil põhjusil tekkinud tulekahjude arv kasvas maal ja kahanes linnas.

4. Tekitatud kahjud.
Domages causés.

Tulekahjude läbi tekitatud aineline kahju ulatus üldse 2 730 tuh. kr, maal 2 179 tuh kr ja linnas 551 tuh. kr, ning seega kahjusumma suurenes vastavalt 3,1%, 1,4% ja 10,6%. Kasv sündis suur-

tulekahjude (kahjuga üle 10 000 kr) arvel; arvult need kahanesid, kuid summalt tunduvalt suurenesid. Selle tagajärjel suurenes märgatavalt ka keskmine kahju-

Kahjusumma 1 000 kr.

	1932	1931	1930	1929	1928
Maad	2 178	2 140	2 656	2 193	1 659
Linnad ja alevid	552	408	1 806	1 067	639
Kokku	2 730	2 647	4 462	3 262	2 298

Tulekahju keskmine kahjusumma (1 000 kr).

	Maad		Linnad ja alevid		Kokku	
	1932	1931	1932	1931	1932	1931
	Viru	2,48	2,74	0,38	0,98	2,12
Järva	2,20	3,93	0,22	1,02	2,04	3,58
Harju	5,80	2,59	5,12	3,71	5,43	3,23
Lääne	4,14	3,06	1,16	0,54	4,05	2,86
Saare	1,01	2,10	0,42	2,76	0,96	2,19
Pärnu	1,54	3,27	4,03	3,49	1,80	3,32
Viljandi	2,44	2,47	4,83	0,81	2,71	2,26
Tartu	2,62	2,30	1,82	1,81	2,50	2,23
Valga	1,42	2,72	3,35	1,03	1,61	2,27
Võru	2,47	1,77	0,27	—	2,34	1,77
Petseri	1,09	1,26	—	2,02	1,09	1,27
Kokku	2,29	2,19	3,51	2,57	2,46	2,25

Suur tulekahjude arv ja summa.

	Maad		Linnad	
	Arv	Kahju 1 000 kr	Arv	Kahju 1 000 kr
	Viru	1	57	—
Järva	1	13	—	—
Harju	4	204	3	262
Lääne	3	176	—	—
Saare	—	—	—	—
Pärnu	4	51	3	53
Viljandi	3	69	1	40
Tartu	7	133	1	27
Valga	1	10	1	12
Võru	4	130	—	—
Petseri	3	44	—	—
Kokku	31	992	9	403

summa, eriti linnus. Suuremad kahjusummad suur-tulekahjude alal ja üldse olid Harju- (üldse 336 tuh. kr), Lääne- (269 tuh. kr), Tartu- (304 tuh. kr) ja Võrumaal (274 tuh. kr) ning Tallinnas (345 tuh. kr).

Riigimaade ja metsade valitsuse andmeil registreeriti 1932 a. 288 riigimetsa põlemist, millest tekkis kahju riigile 24 562 kr, sellest kustutamiskuluna 3 918 kr.

Andmeid põlenud varanduste, nende omanikkude ja varanduste tule vastu kindlustamise kohta (arvestatud ainult tulekahju eritaatelehed .

	1932	1931	1930	1929		1932	1931	1930	1929
Tule läbi kannatanud hoonete oman. arv	030	1 113	927	872	Tulekahju läbi sai hoonete omanik kesk-				
Neist maal	844	907	779	754	miselt kahju kr:				
Kannatanud hoonete arv	1 337	1 549	1 264	1 109	Maal	1 449	1 374	1 755	1 505
Neist maal	1 241	1 397	1 102	991	Linnus ja alevs	2 321	1 527	2 635	3 737
Hoonete väärtus enne tulekahju 1 000 kr	2 906	4 231	4 155	5 280	Hooned kaotasid tule läbi keskmiselt oma				
Sellest maal	1 441	1 537	1 720	1 348	väärtusest %:				
Hoonete põlemisest saadud kahju 1 000 kr	1 491	1 552	1 757	1 570	Maal	84,9	86,5	79,1	84,2
Sellest maal	1 223	1 329	1 387	1 130	Linnus ja alevs	18,3	8,1	16,1	11,2
Kindlustuste arv (tule vastu)	742	907	632	684	Hoonete omanikest olid hoonede tule vastu				
Neist maal	659	789	564	591	kindlustatud %:				
Kindlustuste summa 1 000 kr	1 809	2 549	2 898	4 015	Maal	78,1	81,6	72,4	78,4
Sellest maal	922	963	992	830	Linnus ja alevs	87,4	80,8	79,7	78,8
					Hoonete väärtuse üldsummast oli tule				
					vastu kindlustatud %:				
Muu varandus:					Maal	64,0	62,7	57,4	62,0
Tule läbi kannatanud muu vara oman. arv	1 055	1 202	1 186	1 041	Linnus ja alevs	66,7	57,8	78,6	80,7
Neist maal	926	1 040	906	880	Põlenud muu vara omaniku keskmine				
Muu vara põlemisest saadud kahju 1 000 kr	1 150	991	2 015	1 727	kahju kr:				
Sellest maal	880	725	1 219	1 114	Maal	950	697	1 224	1 266
Kindlustuste arv (tule vastu)	126	135	174	106	Linnus ja alevs	2 163	1 642	7 347	3 807
Neist maal	79	92	115	118	Muu vara omanikest olid vara tule vastu				
					kindlust. %:				
					Maal	8,5	8,8	11,5	13,4
					Linnus ja alevs	36,4	26,5	31,0	29,8

Tulekahjude kohta ennen Keskbüroo väljandeis ilmunud artiklid ja andmed:

- Tulekahjud 1931 a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 127(6), lk. 343—348.
Tulekahjud 1930 a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 115(8), lk. 382—387.
Tulekahjud 1929 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1930 a., lk. 208—213.
Tulekahjud 1928 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1929 a., lk. 201—206.
Tulekahjud 1927 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1928 a., lk. 194—199.
Tulekahjud 1924—26 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1927 a. lk. 512—517.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentina — Argentine	71,5	13 550	38,0	5 276	128. Somaali — Somalie	5,9	1 498	—	—
6. Austria — Autriche	3,4	13 483	0,0	23	45. Jaapan — Japon	1,1	1 141	—	—
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-Luxembourgeoise, Union économ.	817,4	94 312	295,8	116 825	15. Kreeka — Grèce	2,6	3 071	20,3	902
170. Brasiilia — Brésil	6,4	7 288	20,2	1 983	34. Lõunasaavia — Yougoslavie	0,6	306	—	—
Briti aasmaad *) — Colonies britanniques	206,0	47 455	82,3	14 055	32. Malta — Malte	—	—	4,1	400
182. Austraalia — Australie	—	—	2,3	986	148. Mehhiko — Mexique	0,6	404	—	—
82. Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-égyptien	0,2	108	—	—	147. Nicaragua — Nicaragua	—	—	3,7	390
98-104. Ida-Aafrika — Afrique d'Est	0,1	64	3,0	276	23. Norra — Norvège	2,4	964	19,0	46 328
65. India — Inde	179,6	35 940	65,9	7 151	175. Peruu — Pérou	—	—	20,5	1 900
154. Jamaica — Jamaïque	0,6	524	—	—	162. Porto-Rico — Porto-Rico	0,4	513	487,7	69 462
136. Kanada — Canada	—	—	0,1	894	27. Portugal — Portugal	0,4	224	16,2	4 700
93. Lõuna-Aafrika ühendriigid — Union Sud Africaine	5,5	1 802	1,6	1 630	Prantsuse aasmaad *) — Colonies françaises	11,6	2 140	7,5	3 317
85-88. Lääne-Aafrika — Afrique d'ouest	5,1	2 302	—	—	109. Alžeeria — Algérie	8,3	1 226	0,3	12
66. Malaisia — Malaisie	0,5	321	—	—	121. Ekvatoriaal Aafrika — Afrique Equatoriale	0,9	6	—	—
51. Palestiina — Palestine	12,6	4 413	9,3	3 023	80. Maroko — Maroc	3,2	372	7,2	3 305
62. Tseilon — Ceylan	0,9	1 395	—	—	124. Reunion — Réunion	0,0	225	—	—
185. Uus Meremaa — Nouvelle Zélande	—	—	—	—	122. Somaaliran. — Côte des Somalies	0,1	326	—	—
150-153. Vahel-Ameerika — Amérique centrale	0,9	586	0,1	110	52. Pärsia — Perse	—	—	—	—
155-161. 8. Bulgaria — Bulgarie	1,8	1 963	0,5	800	28. Rumcenia — Roumanie	—	—	0,2	2 000
173. Bonaador — Equateur	0,2	120	—	—	142. Santo-Domingo — Dominicaine République	0,1	138	13,7	24 334
76. Egiptus — Egypte	40,5	34 915	15,9	1 504	36. Sveits — Suisse	—	—	4,7	900
143. Guatemala — Guatemala	0,0	2	16,8	1 667	13. Soome — Finlande	5,0	24 421	—	—
40. Hiina — Chine	0,0	2	50,7	5 513	9. Taani — Danemark	108,4	54 443	277,0	38 310
11. Hispaania — Espagne	0,3	121	—	—	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	11,9	12 147	192,4	101 950
Hispaania aasmaad *) — Colonies espagnoles	—	—	1,1	101	171. Tšiili — Chili	80,4	22 800	16,7	5 108
107. Kanaari saared — Iles Canaries	—	—	1,1	101	56. Türgi — Turquie	5,0	5 523	22,8	2 151
25. Hollandi Pays-Bas	20,8	20 306	133,8	28 083	16. Ungari — Hongrie	7,0	6 716	10,2	2 081
Hollandi aasmaad *) — Colon. néerlandaises	30,0	6 406	5,9	919	176. Urugvai — Uruguay	0,3	352	—	—
181. Guajaana — Guyane	0,5	500	—	—	177. Venezuela — Venezuela	2,1	3 587	20,9	2 212
72. Ida-India — Indes	3,1	3 656	5,9	919	134. P. A. Ühendriikide aasmaad *) — Colonies des États Unis d'Am.	1,0	800	14,0	2 312
187. Curaçao — Curaçao	35,4	2 850	—	—	69. Filippiinid — Philippines	—	—	60,1	5 082
17. Iiri — Irlande	—	—	5,1	2 442	Puudulikkult märgitud riigid — Pays non indiqués	—	—	0,1	100
19. Itaalia — Italie	4,5	13 029	—	—					
Itaalia aasmaad *) — Colonies italiennes	5,9	1 498	—	—					

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris 1933 a.

Commerce extérieur des principaux articles en février 1933.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Toot- ja maitseained nomenklatuur Nomenclature unifiée pour l'Estonie et Lettonie	ton		kr		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/233 grammes de l'or pur	ton		kr	
		1	2	3	4			5	6		
SISSEVEDU—IMPORTATION											
II. Toit- ja maitseained, joogid		2 526,8	181 803					401,7	93 164		
2.	Tera- ja jahvatatud vill	75,8	12 171			9.	Scemned, taimed ja nende osad	300,0	30 148		
11	Rukis	—	—			274—275	Linascemned	—	—		
	Sel.:	—	—			281	Kopra	—	—		
12	Nisu	—	—			305, 306	Tubakalehtedena, kasvudena	32,1	36 652		
	Sel.:	—	—				Sel.: Belgia-Luksemb. m. l.	10,5	10 270		
21	Nisujahu	—	—			307	Humalad	2,0	2 920		
	Sel.:	—	—								
30	Riis	68,3	10 775			11.	Paberitoorained	—	—		
	Sel.: Briti-India	60,3	10 397			349	Tselluloos kuiv	—	—		
3.	Aia- ja juurvili	28,1	9 322			12.	Tekstiiltoorained	329,4	208 099		
59	Apelsiinid ja mandariinid	12,7	3 932			352	Puuviil toores	194,3	140 828		
60	Sidrunid	5,9	1 484				Sel.: Egiptuse	144,5	104 851		
62	Banaanid	0,5	430				P. A. Ühendriigid	40,5	34 915		
69—75	Puuviil ja marjad kulvatatud	3,7	1 804			357	Kanep	20,6	5 059		
	Sel.:	—	—				Sel.: Briti India	20,6	5 059		
5.	Kaia, kalasoadused ja vähid	0,0	20			359	Džunt	88,9	16 881		
112	Heeringad	—	—			363	Vill värvimata	18,9	28 608		
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	2 397,8	157 700				Sel.: Briti	5,3	12 180		
167	Kolv toores, ubadena	3,5	4 372				Brasiilia	4,7	5 518		
172, 175	Kakao ubadena ja puhrina	9,4	5 735				Argentina	4,5	3 849		
176	Tee igasugune	1,5	2 624			13.	Ärtsid ja metallid töötlemata (metalli mured)	98,2	9 978		
178, 179	Suhkur peenika ja rafinaad	1 287,0	114 597			376	Malm toores	82,7	4 089		
	Sel.: Briti	1 217,3	108 128			389	Inglismaa	0,7	1 476		
	Tšehhoslovakkia	69,8	6 469			300	Seatina	11,2	2 288		
204—208	Soci	1 083,2	19 970			14.	Mineeraalid peale ärtside	5 433,0	72 176		
213—217,	Viinad ja veinid	1,4	2 271			397—399	Vabrik, ja ehit. tarvitataav savi	2,7	362		
221—224		—	—			447	Kliviit	5 154,6	64 687		
7.	Loomastõid	25,0	2 590				Sel.: Briti	4 664,6	59 807		
231	Kliid igasugused (loomastõid)	—	—				Poola-Danzig	490,0	4 880		
	Sel.:	—	—			15.	Keemiatööstuse toorained	1 470,2	108 435		
232	Õlikoogid	—	—			a) Õid, rasvad, vaigud, kummi tooreid	923,2	84 653			
233	Soojatangud	—	—			462	Loomaravv tehniliseks tarbeks	—	—		
235	Loomalubi	25,0	2 590			473	Palmiteraõli	1,4	468		
III. Toor- ja poolvalmisained		7 771,6	521 297			474	Kookosõli	—	—		
8.	Loomariigilained, peale rasvade	39,2	29 445				Sel.:	—	—		
237—241	Toored loomarahad ern.	33,7	26 471			481	Kakaoõvi	3,0	2 810		
	Sel.: Rootsi	24,7	11 264			483, 490-b	Nafta ja gaasiõli	15,6	690		
	Prantsusoo	8,9	9 684				Sel.: Poola-Danzig	15,0	680		
243—257	Karusnahad	0,1	2 491								

) Dominioonid, aasmaad, valdused, protektoraadid ja mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris 1933 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en février 1933 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale ¹⁰⁰ / ₂₁₆ grammes de l'or pur	ton	kr	
1		2	3	4		5	6	
SISSEVEDU—IMPORTATION.								
484	Masnud	63,7	5 053	834	Piima transportkannud	—	—	
485	Petrooleum	098,4	38 306	835	Põllutõomasinate osad	0,9	350	
	Sel.: S. N. V. L.	458,0	27 256	22. Jõu- ja töomasinad	73,5	55 540		
	Briti	200,0	8 200	836	Aurumasinad ja lokomobiilid	—	—	
487	Bensiin	49,4	5 040	837	Plahvatusjõumasinad	—	—	
	Sel.: S. N. V. L.	49,4	5 040	841	Veski sisseaded	—	—	
493	Paraffiin	1,0	276	840	Kudumismasinad	6,8	6 413	
495	Määrdeõli ern.	27,0	6 946	850	Õmbus- ja plütamismasinad ja nende osad	0,1	2 061	
	Sel.: S. N. V. L.	5,0	2 590	842—848, 851—864	Igasugused töomasinad ja abinõud rauast, malmist, terasest	58,0	23 139	
	Läti	3,5	1 107	865	Masinat ja aparatuuride osad	8,5	23 134	
	P. A. Ühendriigid	9,1	1 718	23. Metallkaup	150,8	137 145		
515	Kauduk ja guttaperé toored	6,2	2 067	863	Malmist emailitud nõud	1,2	608	
518	Kampol	16,1	1 992	872	Rauast ja terasest tootud, presist. ja valatud kaup ern.	9,2	9 981	
	Sel.: P. A. Ühendriigid	15,8	1 895	876	Raud- ja terastoru ja nende ühenduslood	71,3	16 100	
537, 528	Terpentiinõli	0,8	592	881, 884, 885	Raudtraatnaelad ja -needid	5,6	2 288	
b) Väetisained	546,1	19 929	875, 877—	880, 886	Muu treitud, poleeritud, lihvitud	23,9	23 625	
535	Tsilitsalpeeter	—	—	887, 889	Raudplekk-kaup ern. lihtne	8,7	17 210	
537	Väävelhappi ammoniaak	—	—	892	Okasraat	—	—	
541	Superfosfaat	540,1	19 220	893	Vasktraatkangad	0,0	361	
542	Toomasilakk jahvatatud	—	—	895	Raud- ja terastraatkaup ern.	4,0	9 575	
546, 547	Knaissoolad	—	—	901—903	Noakaup igasugune	0,9	6 594	
c) Muud keemilistõustuse toorained	1,9	3 853	909—910	906—908, 911	Viljild ja keermetsilõik. abinõud	0,5	2 763	
549	Väävel toores, tükikidena	—	—	912	Ern. käsitööriistad	7,1	10 468	
IV. Valmisraaudused.								
16. Nahad töötletud ja nahkaup	2 105,5	992 035	920	912	Vaskaup igasugune	3,3	17 525	
566—568	Suured parknahad	0,7	12 154	924, 925	Alumiiniumkaup ern.	0,7	2 474	
569—576	Töötletud peensord. nahad	0,0	213	928	24. Elektrimasinad—aparatuurid ja tarbeasjad	23,0	77 175	
580	Masinarihmad	0,5	9 872	932	El.-dünamod., mootorid, transformatorid	5,0	15 923	
17. Puutõustusesaadused	29,1	10 917	935	932	El. mõõtmisaparatuurid	0,2	2 043	
593	Vineer lihmimata	0,3	495	934	Elektri hõõgkambid	1,0	13 783	
600—604	Aami- ja puusepatöö	6,2	2 797	935	El.-kaablid metallpaantseriga	4,0	2 764	
609—612	Tsilerk- ja tretalitöö	2,1	2 225	943	El.-juhed isoleeritud	5,2	14 632	
18. Paberitõustusesaadused	70,6	50 300	945	943	Raadioaparatuurid, -osad ja -tarb. ja laskeriistad	0,5	10 551	
624	Puupapp, värvimata	25,8	3 431	945	Päevapildi apar. ja osad	3,7	44 562	
	Sel.: Soome	25,8	3 431	953	Arstiriistad, -aparatuurid ja -tarbed	0,1	2 873	
627	Katsupapp katusepappi tööst.	—	—	958—966	Kellad	0,4	12 224	
636, 637, 650	Paberossipaber	2,2	2 538	973—980	Muusikariistad	0,6	9 263	
644	Kirjutuse- ja trükipaber	0,9	1 310	981—984	Laskeriistad	0,8	6 053	
648, 647	Pergament ja pergamiinpaber	0,0	13	988—992	26. Transportabinõud	0,2	923	
648	Päevapildipaber	1,4	7 369	1002	988—992	Yeesõiduriistad	5,8	14 404
648	Tapetid ja hõrdtürid	4,7	1 990	1007	Sõidautod	2 tk.	4 728	
19. Tekstiilitõustusesaadused ¹⁾	38,6	213 377	1008	1007	Veovõtude raamid ühes mootori ja ratastega	—	—	
667—670	Puuvillaniit ja -lõng	2,6	18 477	1008	Autode osad	2,1	4 841	
671—676	Puuvillariite ¹⁾	8,3	47 492	1025	Jalgrataste ja mootorrataste osad	1,1	2 891	
	Sel.: Läti	7,0	44 565	1038	Jalgrattad	6 tk.	375	
	Saksa	0,2	1 297	1051—1053	27. Keraanika ja muud mineraalkaubad	48,9	29 277	
686, 750	Sukad, sokid	0,1	2 572	1054, 1055	Kääd, tahud loomulikud	0,0	89	
687, 708, 751	Muud kujutud tööd ern.	0,5	6 802	1056—1073	Tulekindlad kivid ja tahvlid (samotkkivid)	13,1	1 063	
699—701	Villane lõng	12,5	66 068	1105—1109	Fajanskaup	18,5	6 862	
702, 703	Villane riie kangastona	0,1	408	1113, 1114	Portselankaup	4,5	3 430	
	Sel.: Briti	0,1	389	1146	Klaaskaup	10,5	13 568	
706	Villased ja puuvillased kangad tehn. tarbeks	1,0	8 927	1165	28. Keemilistõustusesaadused	373,0	183 072	
713, 715	Siid ja kunstsiidniit ja -lõng	5,1	32 002	1166	1103	Albumiin	15,3	5 434
710—719	Siidi ja kunstsiidi riie	0,0	1 395	1110	1105—1109	Pehmet kummist teosed	1,4	6 940
721, 731	Vahariie ja vahariie kaup	0,6	2 115	1113, 1114	1110	Veovõtude massiv-kummisliinid	1,2	2 300
747, 748	Kõied ja nõõrid	1,4	841	1165	1113, 1114	Kummist jalanõud	3,3	14 404
740	Kalavõrgud	—	—	1166	Väävelhappu alumiinium	—	—	
762—767	Peakatted igasugused	0,2	5 644	1165	Pesusooda	70,2	8 543	
768—772	Raud- ja teras viits., latt., sordi.	1 284,4	147 124	1166	Süügisooda	0,3	46	
775—778	Sel.: Belgia-Luksemb. m.l.	858,1	79 078	1166	Seebilvi puhastamata	45,9	10 060	
	Rootsi	583,1	51 170	1168	Väävelhappe igas.	57,2	5 144	
	Saksa	101,2	9 915	1234	Kalteilumkarbiit	—	—	
773, 774	Raud- ja terasplekk	53,9	7 282	1295	Rohud	0,4	11 184	
779—783	Sel.: Belgia-Luksemb. m.l.	347,6	41 938	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,2	5 789	
	Briti	184,1	18 311	1319—1321	Parkimisekstraktid	13,7	4 648	
784, 788	Raud- ja terastraat igasugune	75,7	14 151	1323, 1324, 1328, 1388—1344	29. Muud eraldi nimetatava kaubad	1,2	9 162	
789—790	Vask	55,1	8 426	1348	1386	Nõõbid igas.	0,7	3 075
	Sel.: Rootsi	8,8	6 893	1355	1394—1396	Kirjutusematerjal ern.	0,3	3 390
	Saksa	8,1	6 436	1356				
791	Vasktorud	0,6	457	1360				
792	Vasktraat isoleeritud igasugune	5,7	4 974	1368				
21. Põllumajandusmasinad ja -riistad (sila ka pümatalit. sisseaded)	3,4	7 926	1388—1344	1388	Mineraalvärvid	11,8	4 543	
809	Traktorid	—	—	1348	Allsariivvärvid ern	4,5	35 488	
810, 811	Viljapoksugaritööriid jõumasinaga ja ilma	—	—	1355	Saapamaäre	0,2	264	
817, 818	Niidumasinad	—	—	1356	Trükipvärv	0,1	514	
825	Vikatid	2,3	6 894	1360	Pronksipuber	0,1	329	
830—833	Separaatorid ja m. põllanduse masinad	0,1	588	1368	Linoleum	—	—	

¹⁾ Sellest: Eesti kauba tagasivedu välismaalt — kg — kr. Välismaa kauba sissevedu täiendavaks ümberõõtamiseks 7 892 kg 44 565 kr.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris 1933 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en février 1933. (suite).

Järjek. nr. tüüelikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. tüüelikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
VÄLJAVEDU—EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		23 tk	3 069	13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)		489,3	7 663
1	Hobused (arv)	23 tk.	3 069	380	Vanaraud	467,7	6 873
2	Veised (välja arvatud vasikad) (arv)	—	—	385, 386	Sel.: Poola-Danzig Vanavask	467,7	0 873
5	Sead, põrsad (arv)	—	—		Sel.: Rootsi	1,6	400
II. Toit- ja maitseained, joogid		1 035,1	524 149	14. Mineraalid peale ärtside		0,3	14
3. Ala- ja juurvih		176,9	11 421	406, 407	Kips	—	—
38	Kartul, toores	132,8	3 412	417	Kaltsiitkivi (Eesti)	—	—
47	Sigur, värske ja kuivat.	43,0	7 824	15. Keemiatööstuse toorained		244,9	45 912
57	Õunad	—	—	a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi tooreid	487	90,7	14 652
4. Karjasaadused		620,9	448 996	497	Eesti bensiin	49,3	11 010
76	Peekon	229,7	142 486	497	Põlevikivi	37,8	2 144
	Sel.: Briti	221,5	139 337	c) Keemiatööstuse punkid a ja b nimetatuta		14,1	23 695
77	Sealiha värske ja soolatud	19,1	11 480	565-a	Kunstsaarv töötlemata	14,1	23 695
78	Sealihasuitsut. (singid, küljed)	0,0	25	IV. Valmissaadused.		2 056,2	669 484
79	Loomaliha	—	—	16. Nahad töötletud ja nahkkaup		9,8	53 266
81	Lambaliha	15,6	7 900	566, 567	Suured parknahad	—	—
	Sel.: Rootsi	15,6	7 900	17. Puittööstusesaadused		905,4	123 902
96	Või	341,7	280 603	593	Vineer	737,5	84 435
	Sel.: Saks	151,2	124 201		Sel.: Briti	623,8	62 750
	Prantsuse	78,8	64 718		Saksa	28,6	7 345
99	Munad	60,5	57 000	594	Vineerist tootlõhjad	187,1	38 535
5. Kalad, kalasaadused ja vähiid		71,2	27 061		Sel.: Saksa	76,4	17 725
100—105	Värsked kalad	67,8	23 056		Briti	24,8	6 190
110—120	Kalakanervid	3,3	3 105	600, 610	Mööbel	0,5	650
6. Muud toit- ja maitseained ning joogid		70,0	31 229	18. Paberitööstusesaadused		680,0	91 134
127	Kartulijahu	39,9	6 386	634	Pakkimis- ja kirjutuspaber	178,6	30 701
187	Šokolaad	12,4	12 215	635	Rotatsioompaber	—	—
188	Kompvekid	10,2	8 625	636, 637	Kirjutuse- ja trükitõõlpaber	483,9	55 675
210	Teraleib, patn normal	1,0	674	19. Tekstiilitööstusesaadused		301,5	355 549
III. Toor- ja poolvalmisained		9 280,0	890 949	667—670	Puuvillaniit ja lõng	19,5	40 041
8. Loomariigid, peale rasvade		49,4	82 667		Sel.: Rumeenia	9,1	17 537
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	15,9	23 278		Saksa	6,1	15 400
	Sel.: P. A. Ühendriigid	6,1	8 944	671—676	Puuvillariide	50,9	177 426
	Hollandi	5,1	7 453		Sel.: Läti	9,3	82 853
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	24,4	15 032		Rootsi	13,3	30 873
	Sel.: P. A. Ühendriigid	24,4	15 022	690	Norra	18,1	44 561
243—257	Karusanahad	3,1	38 004		Linae lõng	7,5	11 024
260	Jõhvid	0,7	1 271	691-a	Linae riie	14,2	23 977
270	Soolad	3,2	2 365	696	Pakkimis- ja kotiriie džundist	108,2	93 377
9. Seenned, taimed ja nende osad		—	—		Sel.: Taani	157,5	75 676
274, 275	Linasenned	—	—		Saksa	37,5	16 190
10. Metsamaterjal		1 510,5	58 861	702, 703	Villane riie	0,1	800
310-319, 325	Palgid, prussid, pakud, latid	938,3 tni.	25 955		Sel.: Leedu	0,1	800
321	Lüpsid	—	—	22. Jõu- ja töömasinad		7,3	9 791
322	Propsid	—	—	859	Külmutamis- ja jahutusseadused	1,8	4 125
320, 326-329	Kuuse- ja männilõuad ja plangud	1 985,6 tni.	32 906	23. Metallkaup		13,6	4 124
	Sel.: Briti	1 894	30 070	870	Radiaatorid valmist	13,6	4 100
	Prantsuse	91,6	2 836	24. Elektrimasinad, aparaadid ja tarbeasjad		0,2	2 307
11. Paberitööstused		6 605,1	511 569	927	El. patareid, elemendid	0,2	2 125
347	Puumass märg	664,3	20 238	942	Telefoni apar. ja nt. osad	—	—
349	Tselluloos	5 604,9	491 331	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		104,7	6 832
	Sel.: Prantsuse	3 007,8	270 926	1016	Sement	81,1	2 519
	Briti	2 400,6	201 997		Sel.: Läti	81,1	2 519
12. Tekstiiltoorained		371,4	184 263	1066	Tahvelklaas hüvimaata	23,6	4 333
354	Lina	345,5	177 997	28. Keemiatööstusesaadused		31,6	12 129
	Sel.: Briti	188,4	96 315	1318	Tuulitõõlkand	30,7	10 856
	Belgia-Luksemb. m. l.	121,3	64 365	29. Muud ern. kaubad		1,1	9 465
355	Takud	7,2	1 822	1392	Kunstsaarvkaunid	1,0	8 471

Tab. 4. Tolliametite läbikäik veebruaris 1933 a. — Activité des bureaux douaniers en février 1933.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap- sala	Kures- saare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ton.										
Sissevedu — Importation	11 219	801	207	175	—	—	1	1	—	12 404
Väljavedu — Exportation	12 135	125	23	7	—	—	—	81	—	12 371
Üldlähikäik — Total de l'import. et de l'exp.	23 354	926	230	182	—	—	1	82	—	24 775
1 000 kr.										
Sissevedu — Importation	1 508	33	62	5	—	—	0,1	1	—	1 600
Väljavedu — Exportation	1 041	62	90	4	—	—	—	3	—	2 090
Üldlähikäik — Total de l'import. et de l'exp.	3 539	95	152	9	—	—	0,1	4	—	3 789

1) Sellest ümbertõõlkatud välismaa kauba tagasivedu 9 254 kg 82 353 kr väärtuses.

Tab. 6. Riigiraudteed jaanuaris 1933 — Chemins de fer en janvier 1933.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

	Tühikveo kauba arv (1000) Trains-km des tr. (1000)	Reisija-km (1000) Voyageurs-km (1000)		Istekohtade kasutamise % des places occupées	Tühjade vankrite % vankter km üldarv.	Laaditud kaubavag. keskmine teije koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netto-kaal kõigil kaubarongel (üks. - ved. ton) — Poids moy. net de train pour march.	Keskmine kaubarongi brutokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)	Keskmine kaubarongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üldveost Traf. total	Maksulveost Trafic payé			
a) Laalarõppmelised teed — Voie large.										
Auru- ja mootorrongos Sel.: Pajdski—Keila	198	8 828	9 335	29,9	—	—	—	—	—	—
Haapsalu—Keila	5	83	83	21,2	33,3	5,71	1,96	—	—	—
Keila—Tallinn	11	404	390	26,7	37,3	4,56	4,45	79	2	—
Tallinn—Tapa	11	436	480	32,1	38,0	5,27	4,63	182	26	—
Tapa—Kohila	33	2 125	1 962	32,9	40,4	6,95	6,39	280	29	653
Kohila—Narva	24	856	808	35,0	41,4	7,16	5,50	201	61	439
Tapa—Tartu	13	483	455	28,4	28,6	3,40	3,08	37	6	161
Tartu—Petersi	34	2 100	1 948	30,7	33,7	4,77	4,27	174	22	562
Tartu—Valga	17	618	606	23,5	25,8	5,61	5,06	106	13	—
Valga—Petersi	20	1 248	1 184	27,8	42,5	4,25	3,43	96	25	—
Petersi—Irboska	18	420	415	20,1	32,6	5,27	2,67	7	9	—
Tähtajalist kogu raudteel	—	15	15	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	20	2 713	2 713	45,4	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	227	11 541	11 048	32,5	37,0	6,10	5,23	179	31	555
Detsember — en décembre 1932 a.	223	15 301	14 634	39,9	32,8	5,57	4,49	179	30	537
Jaanuar — en janvier 1932 a.	257	12 695	12 150	34,1	33,9	5,27	4,51	—	—	—
1. IV — 31. I 1932/33	2 450	147 416	141 312	37,4	31,3	5,82	5,02	178	32	575
1. IV — 31. I 1931/32	2 614	163 863	155 383	37,4	30,7	5,89	5,16	—	—	—
1. I — 31. I 1933	227	11 541	11 048	32,5	37,0	6,10	5,23	179	31	555
b) Kitsarõppmelised teed — Voie étroite.										
Sel.: Tallinn—Sad.—Türi	17	1 244	1 129	34,8	32,3	4,56	4,22	160	14	310
Türi—Mõisaküla	28	465	417	27,1	24,2	4,12	2,90	40	17	240
Mõisaküla—Pärnu	9	259	243	34,4	38,3	7,08	6,54	149	12	173
Lüva—Vääna	3	40	40	30,5	40,0	6,14	5,26	—	—	—
Rapla—Virtsu	15	219	207	23,3	28,7	2,88	2,50	—	—	—
Lelle—Papipeitid	10	350	310	36,8	35,8	3,98	3,74	130	8	250
Türi—Tamsalu	11	228	218	31,0	24,5	2,38	1,26	—	—	—
Ikla—Rätselja	3	26	26	33,3	44,4	5,92	4,60	116	33	250
Mõisaküla—Valga	4	108	99	31,6	—	6,28	2,20	—	—	—
Valga—Mõniste	5	84	84	30,1	23,5	3,80	3,44	23	3	90
Sonda—Mustvee	6	90	87	34,2	40,0	3,04	2,86	65	4	215
Tähtajalist kogu raudteel	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	117	3 105	2 862	33,1	33,9	4,28	3,74	119	17	270
Detsember — en décembre 1932 a.	115	4 079	3 772	38,2	33,0	3,02	3,11	99	13	246
Jaanuar — en janvier 1932 a.	126	3 881	3 097	33,4	27,7	3,33	2,83	—	—	—
1. IV — 31. I 1932/33	1 221	37 097	34 310	36,2	31,6	3,82	3,30	97	15	251
1. IV — 31. I 1931/32	1 200	40 296	36 677	35,9	31,3	3,84	3,48	—	—	—
1. I — 31. I 1933	117	3 105	2 862	33,1	33,9	4,28	3,74	119	17	270

	Laalarõppmelised teed — Voie large					Kitsarõppmelised teed — Voie étroite				
	Jaanuar		1/IV—1/I	1/IV—1/I	1/I—31/I	Jaanuar		1/IV—31/I	1/IV—31/I	1/I—31/I
	1933	1932	1932/33	1931/32	1933	1932	1932/33	1931/32	1931/32	1933
2. Kaubavedu (1000) — Transport des marchandises (1000).										
Kõigi saadetiste kaal — poids: Ton	108	104	1 066	1 297	108	59	48	538	614	59
Tn-km	10 902	11 489	121 860	153 224	10 902	3 962	2 944	38 068	42 890	3 962
Sell: maksulised saadet. — Dont les march. payables: Ton	87	84	922	1 124	87	53	42	463	540	53
Tn-km	9 353	9 831	105 214	134 439	9 353	3 458	2 498	33 421	38 069	3 458
Sellest erakaubad — Dont marchand. privées: Ton	84	71	856	952	84	52	41	451	529	52
Tn-km	9 066	7 321	93 042	101 419	9 066	3 441	2 471	32 891	37 715	3 441
3. Pagasivedu — Transport des bagages.										
Kaal — (poids) (tuh. tn)	0,2	0,3	4,0	5,8	0,2	0,1	2,0	2,4	—	0,1
Tn-km (tuh.)	24	32	390	570	24	9	15	155	187	9
4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000).										
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	506	552	6 034	6 257	506	71	77	819	911	71
Sellest välisühendus — Communiqué avec l'étranger	3	4	29	42	3	1	1	6	8	1
Dont kohalik liikumine — Mouvement local	503	548	6 005	6 215	503	70	76	813	903	70
Sellest III klassis	503	548	5 993	6 198	503	68	74	790	871	68
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	11 541	12 095	147 416	163 863	11 541	3 105	3 381	37 097	40 296	3 105
Sellest Dont: Elektrirongid — Trains électriques	2 718	2 954	30 591	28 567	2 718	—	—	—	—	—
Reisijad tee-km peale	15	17	194	215	15	5	5	55	60	5
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	22,8	23,0	24,4	26,2	22,8	43,7	44,3	45,3	44,2	43,7
Magamiskartide üldarv — Cart. pour wag.-bits vend.	3	2	23	27	3	0,4	0,5	3,8	4,8	0,4
Perronipiletid — Tickets d'entrée vendus	7,5	8	39	113	7,5	0,1	0,1	1,3	1,9	0,1
5. Veerekoosseisu kasutamine (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000).										
Rong-km üldarv — Trains-km	281	262	2 508	2 474	231	120	128	1 804	1 271	120
Sellest reistronges — Dont trains de voyageurs	179	196	1 952	1 918	179	103	110	1 070	970	103
„ kaubaronges — Dont trains de marchand.	24	32	295	390	24	14	16	142	230	14
„ kiirkaubaronges — Dont trains de march. rapides	24	29	283	306	24	—	—	—	—	—
„ tööronges — Dont trains ouvriers	4	5	53	60	4	3	2	83	71	3
Telg-km üldarv — Essieux-km	6 288	6 756	60 319	78 908	6 288	5 076	4 690	57 606	50 169	5 076
Sellest vagunteig-km — Voitures à voyageurs	2 831	2 900	25 586	34 060	2 831	1 845	2 003	19 632	19 620	1 845
Dont Vankriteig-km — Wagons à marchand.	3 457	3 856	40 733	44 848	3 457	3 231	2 687	38 064	39 249	3 231
Kesk. tig. arv rong — Moyen. des essieux par train	27,22	25,79	27,69	29,51	27,22	42,30	36,64	44,24	46,59	42,30
„ Aurureisiringes — Trains de voyageurs	24,27	20,30	23,44	24,23	24,27	39,53	32,21	38,38	37,39	39,53
Sellest Elektriringes — Trains électriques	8,37	8,33	8,31	8,72	8,37	—	—	—	—	—
Dont Bensini-moot.-ronges — Trains à moteur (benz.)	4,48	3,92	3,51	3,80	4,48	—	—	—	—	—
„ Kaubaronges — Trains de marchand.	66,88	60,02	76,18	69,79	66,88	90,57	68,46	92,05	80,54	90,57
„ Tööronges — Trains ouvriers	61,37	29,97	61,08	49,55	61,37	88,76	21,32	74,31	61,85	88,76
Kesk. kaubar. brutto-kaal üldveost	463	370	484	403	463	249	143	230	188	249

*) Kitsarõppmelisel on teljekoorem arvestatud ühe teljepaari peale.

Tab. 7. Tallinna sadama tegevus märtsis 1933 a.
Mouvement du port de Tallinn en mars 1933.

Rahvuslik lipp Pavillons nationaux	Üldse <i>Grand total</i>				Rootsimaalt-le <i>De-vers Suède</i>				Saksamaalt-le <i>De-vers Allemagne</i>				Soomemaaalt-le <i>De-vers Finlande</i>				Laevadege veetud <i>Transport de</i>			
	Arv <i>Nombre</i>	Maht <i>Ton. net</i>		Neist laaditult ¹⁾ <i>Ton. net</i>		Arv	Maht <i>Ton. net</i>		Neist laaditult		Arv	Maht <i>Ton. net</i>		Neist laaditult		Arv	Maht <i>Ton. net</i>		Reisijad (arv) <i>Voyageurs</i> (nombre)	Kaupu (ton- nudes) <i>Marchand.</i> (tonnes)
		1	2	3	4		5	6	7	8		9	10	11	12		13	14		
I. SAABUNUD LAEVAD — VÄLISÕIT — I. ENTRÉES — LONG COURS																				
Eesti	7	7 547	2	879	1	381	1	381	1	690	—	—	—	—	—	—	—	8	1 045	
Sell. aur. — <i>Dont bat. à vap.</i>	7	7 547	2	879	1	381	1	381	1	690	—	—	—	—	—	—	—	8	1 045	
Norra	1	744	—	—	1	744	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Prantsuse	1	813	1	813	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Poola	2	1 516	2	1 516	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	43	
Rootsi	4	1 477	4	1 477	2	432	2	432	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	580	
Saksa	19	12 430	17	11 174	—	—	—	—	12	7 211	10	5 955	2	2 178	2	2 178	—	127	5 206	
Soome	6	4 976	1	3 936	—	—	—	—	2	2 930	1	1 040	2	2 080	2	2 080	—	148	163	
Taani	1	823	1	823	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Kokku — Total	41	30 326	28	20 618	4	1 557	3	813	15	9 990	11	6 995	4	4 258	4	4 258	288	9 076		
1/I — 31/III 1933	139	99 349	109	76 927	11	8 545	10	2 801	42	23 680	30	23 722	27	17 705	21	13 914	—	025	20 828	
Veebruur 1933	37	30 533	32	26 435	2	431	2	431	13	9 176	12	8 234	6	5 952	4	4 258	—	337	11 752	
Märts 1932	44	32 206	39	27 061	4	1 832	3	1 370	13	8 016	13	8 018	6	6 251	5	5 211	—	300	14 221	
RANNASÕIT — CABOTAGE																				
Rannasõit — <i>Petit cabot.</i>	2	272	2	272	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	
Märts 1932	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
II. VÄLJUNUD LAEVAD — VÄLISÕIT — II. SORTIES — LONG COURS																				
Eesti	4	2 537	2	1 775	2	763	—	—	1	229	1	229	—	—	—	—	—	6	3 847	
Sell. aur. — <i>Dont bat. à vap.</i>	3	2 308	1	1 546	2	763	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3 843	
Prantsuse	1	813	1	813	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130	
Poola	3	2 274	3	2 274	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	1 362	
Rootsi	4	1 477	3	1 261	3	648	2	432	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	139	
Saksa	17	11 313	17	11 313	—	—	—	—	9	5 120	9	5 120	2	2 178	2	2 178	—	101	6 578	
Soome	6	4 976	6	4 976	—	—	—	—	2	2 080	2	2 080	2	2 080	2	2 080	—	90	355	
Taani	1	823	1	823	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	223	
Kokku — Total	36	24 248	33	23 240	5	1 411	2	432	12	7 429	12	7 429	4	4 258	4	4 258	279	12 694		
1/I — 31/III 1933	127	87 794	111	81 393	13	3 563	8	2 210	36	23 692	30	23 692	26	16 447	18	13 659	—	1 093	36 132	
Veebruur 1933	37	30 575	37	30 575	2	750	2	750	11	7 606	11	7 606	4	4 258	4	4 258	—	365	14 099	
Märts 1932	33	28 058	33	26 058	3	1 204	3	1 204	13	9 401	13	9 401	4	2 342	4	2 342	—	130	17 180	
RANNASÕIT — CABOTAGE																				
Rannasõit — <i>Petit cabot.</i>	2	272	2	272	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	
Märts 1932	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

1) *Chargé.*
Tab. 8. Eesti Panga äriseis 31. märtsil 1933 a. (1000 kr).
Bilans de la Banque d'Estonie le 31 mars 1933 (1000 kr).

Aktiiva — Actif	1000 kr		%		Passiiva — Passif	1000 kr		%	
	31. III	28. II	31. III	28. II		31. III	28. II	31. III	28. II
Kattevara — <i>Réserve</i>	20 080	19 522	37,0	36,2	Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000	5 000	9,2	9,3
a) kuldrahas ja kangides — <i>Or monnayé et or non monnayé</i>	17 842	17 838	32,0	33,1	Tagavarakapital — <i>Fonds de réserve</i>	1 959	1 107	3,6	2,1
b) välisraha — <i>dévis. étrang. nettes</i>	2 238	1 684	4,1	3,1	Jooksvad kohustused — <i>Exigibilités courantes</i>	45 044	44 481	83,0	82,6
Vahetusraha — <i>Pièce de mon. d'ap. est.</i>	1 939	1 712	3,6	3,2	A. Pangatähted liikvel — <i>Billets en circulation</i>	31 088	31 194	57,3	57,0
Sisesevksliid — <i>Effets intér. escompt.</i>	8 597	8 625	15,8	16,0	B. Jooksvad arved — <i>Dépôts à vue et comptes cour.</i>	13 956	13 287	25,7	24,7
a) kaubaveksliid — <i>commerciaux</i>	7 017	7 002	12,9	13,1	a) valitsuse — <i>État</i>	3 591	3 387	6,6	6,8
b) põllumajandust. — <i>agricoles</i>	1 573	1 555	2,9	2,9	b) pankade — <i>banques</i>	7 237	6 660	13,3	12,4
c) metsatööstust. — <i>rel. au com. de bois</i>	8	8	0,0	0,0	c) teised — <i>divers</i>	3 123	3 240	5,8	6,0
Laeud — <i>Prêts et avances</i>	—	—	—	—	Mund passivad — <i>Passifs divers</i>	2 248	3 262	4,2	6,0
valitsusele — <i>à l'État</i>	4 100	4 800	7,6	8,9					
teistele — <i>divers</i>	3 884	3 875	16,4	16,3	Kokku — Total	54 231	53 850	100	100
Kinnis- ja vallavara — <i>Propri. im. et mat.</i>	2 077	2 077	3,8	3,9					
Mund aktiivad — <i>Autres actifs</i>	8 574	8 359	15,8	15,5					
Kokku — Total	54 231	53 850	100	100					

Kattevara vahakord jooksvate kohustustega 31. III 33 a. 44,53 % — *Proportion des réserves par rapport aux exigibilités courantes: 44,53*
 1) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene (tuh. kr.) 3 743.
 2) „ „ „ „ „ „ „ „ „ 3 805.

Tab. 14. Vabariigi piiridest ülesõitnute arv märtsis 1933 a.
Nombre de personnes ayant passé les confins de la République en mars 1933.

	Märtsis — Mars		Reisikaartidega — <i>Cart. de voyage</i>		
	Sissesõitn. — <i>Entrées</i>	Väljasõitn. — <i>Sorties</i>			
Välispassidega — <i>Passeports pour l'étranger</i>					
Esti — <i>Estonie</i>	310	336	Esti	85	77
Ameerika Ühendr. — <i>Etats-Unis</i>	14	17	Soome	32	28
Austria — <i>Autriche</i>	13	10	Sisepassidega — <i>Passeports ordin.</i>		
Belgia — <i>Belgique</i>	2	2	Esti — <i>Estoniens</i>	0 825	0 996
Danzig — <i>Danzig</i>	5	7	Läti — <i>Lettons</i>	4 050	4 081
Helveetsia — <i>Suisse</i>	4	1	Välispassidega — <i>Passeports pour l'étranger</i>		
Hiina — <i>Chine</i>	—	—	Tallinn	229	214
Hispaania — <i>Espagne</i>	—	—	Valga	500	566
Hollandi — <i>Pays-Bas</i>	9	0	Narva	115	128
Inglise — <i>Angleterre</i>	37	40	Mõisaküla	7	13
Itaalia — <i>Italie</i>	10	10	Haapsalu	—	—
Jaapan — <i>Japon</i>	3	3	Paldiski	—	—
Kanada — <i>Canada</i>	3	3	Pärnu	—	—
Kreeka — <i>Grèce</i>	1	1	Kuressaare (ka Ruhnu)	—	—
Leedu — <i>Lithuanie</i>	18	18	Kõikküla	—	—
L.-Slaavia — <i>Yougoslavie</i>	—	—	Kunda	—	—
Läti — <i>Lettonie</i>	86	03	Loksa	—	—
Norra — <i>Norvège</i>	5	4	Piirivalvepunktid — <i>D'après les cordons de la garde-frontière</i>		
N.S.V.L. (Vene) — <i>U.R.S.S.</i>	63	66	Kokku — <i>Total</i>	39	39
Poola — <i>Pologne</i>	25	19	Reisikaartidega — <i>Cart. de voyage</i>		
Prantsuse — <i>France</i>	17	17	Tallinn	117	105
Rumeenia — <i>Roumanie</i>	3	8	Teised punktid	—	—
Rootsi — <i>Suède</i>	25	21	Kokku — <i>Total</i>	117	105
Saksa — <i>Allemagne</i>	127	153	Sisepassidega — <i>Passeports ordin.</i>		
Soome — <i>Finlande</i>	61	70	Tallinn	—	—
Taani — <i>Danemark</i>	0	10	Valga	482	524
Tšehhoslovakkia — <i>Tchécoslovaq.</i>	6	0	Mõisaküla	123	145
Türgi — <i>Turquie</i>	—	—	Pärnu	79	108
Ungari — <i>Hongrie</i>	3	11	Kõikküla	34	33
Muud riigid — <i>Autres pays</i>	3	5	Mõniste	—	—
Riikikondsuseta — <i>N'ayant auc. sup.</i>	14	17	Kuressaare	—	—
			Piirivalvepunktid	10 157	10 207
			Kokku — <i>Total</i>	10 875	11 077
			Üldse — <i>Gr. total.</i>	11 882	12 142
			Eelmine kuu	10 933	11 033
			Vastav kuu eelm. aastal	15 115	14 990
			1./I. — 31./III. 1933 a.	35 203	35 661

Tab. 15. Linnade rahvastik märtsis 1933 a.
Mouvement de la population dans les villes en mars 1933.

	Siseregistreeritud — <i>Enregistrés</i>						Väljeregistreeritud — <i>Rayés des listes</i>						Registreeritud elanikkude arv 1. aprilliks 1933 a. — <i>Nombre de la population au 1/IV 1933</i>							
	Registreeritud elanikkude arv 1. märtsiks 1933 a. — <i>Nombre de la population au 1/III 1933</i>		Sündinud — <i>Nais-sances</i>		Siseseõitnuid — <i>Arrivés</i>		Teise korteri sisseõitnuid — <i>Kolijaid Change-ment au logement</i>		Surnuid — <i>Décès</i>		Väljaseõitnuid — <i>Départs</i>					Teadmata — <i>Inconnu</i>		Korterist väljaseõitnuid — <i>Kolijaid Change-ment au logement</i>		
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Kokku	M.	N.
Tallinn	136 487	59 003	75 774	29	32	855	702	2 364	2 981	83	101	809	618	754	834	1 546	1 077	135 738	59 719	76 019
Haapsalu	4 573	1 908	2 665	0	1	28	31	42	39	2	4	38	33	—	—	42	39	4 562	1 902	2 660
Kuressaare	4 406	2 000	2 406	1	—	40	33	43	34	1	6	26	28	—	—	43	34	4 419	2 020	2 399
Narva	24 627	10 734	13 893	3	0	111	71	251	373	5	11	94	81	25	8	227	367	24 627	10 749	13 879
Nõmme	13 787	6 203	7 584	5	0	130	170	70	100	11	10	100	122	32	49	57	60	13 827	6 217	7 610
Paide	3 369	1 490	1 869	4	2	21	10	38	44	4	1	38	23	—	—	38	44	3 341	1 475	1 866
Paldiski	1 029	511	518	—	—	2	3	6	0	1	—	6	11	—	—	8	8	1 016	506	510
Petseri	4 877	2 197	2 480	2	3	40	33	65	69	1	3	27	33	—	—	65	69	4 897	2 217	2 480
Pärnu	20 187	8 612	11 575	12	10	204	171	173	254	8	17	128	140	10	7	173	254	20 274	8 882	11 592
Põltsamaa	3 322	1 522	1 800	1	—	24	15	17	27	1	2	20	17	—	—	17	27	3 322	1 526	1 796
Rakvere	12 452	5 261	7 191	9	11	78	70	90	123	8	5	59	50	1	—	95	122	12 507	5 284	7 223
Tapa	4 390	2 129	2 261	1	—	44	28	59	59	4	1	44	31	13	4	64	64	4 351	2 108	2 243
Tartu	75 480	32 564	42 916	30	25	469	443	629	791	40	58	346	270	612	841	571	757	74 366	32 117	42 249
Tõrva	2 583	1 086	1 497	1	1	19	24	12	13	3	2	9	7	—	—	12	16	2 604	1 094	1 510
Türi	3 186	1 427	1 759	1	—	15	16	25	32	—	1	22	18	—	—	25	32	3 182	1 420	1 762
Valga	11 005	4 903	6 102	5	3	61	61	118	132	4	7	63	53	1	2	121	176	11 008	4 898	6 110
Viljandi	12 759	5 921	6 838	3	—	79	69	109	133	7	10	80	69	—	—	109	133	12 744	5 916	6 828
Võru	4 970	2 365	2 614	2	5	36	39	37	50	2	7	23	21	5	5	36	32	5 017	2 374	2 643
Kokku — Total	342 238	150 502	191 736	114	109	2 262	2 053	4 166	5 375	191	246	1 930	1 630	1 453	1 750	3 247	4 278	341 602	150 223	191 379
Keskmine 1/I-31/III 1933 a.	341 470	150 130	191 340	120	111	2 404	2 336	4 417	5 602	170	196	1 721	1 646	1 538	1 789	3 349	4 150	341 793	150 293	191 500
Vebruar 1933 a.	341 538	150 154	191 384	94	100	2 033	1 997	4 053	5 223	148	164	1 304	1 356	1 023	1 139	3 362	4 300	342 238	150 502	191 736
Märts 1932 a.	339 473	149 965	189 508	135	141	1 977	1 964	4 273	5 295	176	208	1 945	1 752	921	1 003	3 479	4 341	339 428	149 829	189 599

Tab. 25. TOITAINETE MAKSUMUS KALORISE SISALDUSE JÄRGI 1930-1933 a.-COUT DES DENRÉES ALIMENTAIRES A LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1930-1933.)

	Keskinnelt Moyenne annuelle				1932				1933		
	1930	1931	1932		XI	XII	I	II	III		
Sealiha — Viande de porc	50	30	22	20	24	24	24	24	25		
Seapekk — Lard	18	10	8	9	8	8	8	8	8		
Loomaliha — Viande de boeuf	55	41	26	19	18	21	19	19	19		
Vasaliha — " de veau	48	38	28	27	20	20	20	20	20		
Ikanbaliha — " de saumon	39	27	19	18	16	20	21	21	21		
Searasv sulatann. — Graines de porc	17	10	8	9	8	8	8	8	8		
" sulat. — Saumon	18	13	10	10	11	11	11	10	10		
Loomalasv sulatann. — Grains de boeuf non fondue	13	10	6	5	6	6	5	6	6		
Teevorst — Soucisson	90	63	50	50	50	50	50	50	50		
Sink — Jambon	45	33	25	24	28	26	26	26	26		
Räimed, värsked — Pet. harvõngs balt.	51	52	29	28	28	28	28	28	28		
Klund, värsked — Epsrots, frans	34	35	22	20	14	20	30	40	40		
Haugid — Brochets	145	122	94	83	154	75	75	75	75		
Ahvamad — " Ferches, fröaches	131	85	63	63	87	82	51	55	55		
Tursad — " Morues	49	—	(56)	43	87	—	—	—	—		
Räimed, soolat. — Pet. har balt. salés	54	49	30	26	28	28	19	23	14		
Klund — Epsrots, salés	27	20	26	28	19	23	19	23	14		
Heeringad — " Harengs	38	38	36	33	33	33	33	33	33		
Rukkijahu — " Furtne de seigle	4	5	4	4	4	4	4	4	4		
Kakkijahu — " de seigle blände	9	8	8	8	8	8	8	8	8		
Seppijahu — " de froment	10	10	9	9	9	9	9	9	9		
Nõupull — " de froment blände	14	14	14	14	14	14	14	14	14		
Odrajahu — " d'orge	9	8	7	6	6	6	6	6	6		
Odraokangud — " Grains d'orge	10	9	7	7	7	7	7	7	7		
Kruunid — " Orge perlé	12	11	8	8	8	8	8	8	8		
Ruuklieb — " Pain de seigle	6	7	7	7	7	7	6	6	6		
Peenik — " demi-bl. de seigle	12	14	13	13	13	13	13	13	13		
Seplik — " blanc	15	14	13	13	13	13	13	13	13		
Näelsai — " de froment	19	17	17	17	17	17	17	17	17		
Hapukoer — " Crème aigre	21	18	19	11	11	11	12	12	12		
Rõõskpiim — " Lait frais	42	36	29	26	25	26	25	25	25		
Hapukoer — " Crème aigre	41	31	27	28	24	24	24	24	24		
Kahupiim — " Crème aigre	30	24	19	18	17	16	16	16	16		
Võ, meierei — " Beurre de table	30	22	19	16	16	15	15	15	15		
Tänuvoel — " végétal	17	16	13	13	13	13	13	13	13		
Juust sveitid — " Fromage suisse	55	45	38	38	38	38	38	38	38		
Kannamund — " Oeufs de poule	95	82	72	72	72	68	68	68	68		
Karbidid — " Pommes de terre	7	8	5	4	4	4	4	4	4		
Porgandid — " Carottes	46	48	44	28	28	28	28	28	28		
Peesid — " Betteraves	53	43	52	39	29	25	25	25	25		
Kaalikad — " Navets	43	60	44	29	25	25	25	25	25		
Herned — " Pois séchés	11	10	9	9	9	9	9	9	9		
Oad — " Fèves	12	11	10	8	8	8	8	8	8		
Kapsad, herned — " Choucroute	129	194	130	86	86	86	86	86	86		
Kapsad, värsked — " Choux frais	101	98	73	25	25	25	25	25	25		
Sibulad — " Oignons	151	121	97	78	78	78	77	77	77		
Ris — " Riz	16	16	17	17	17	17	17	17	17		
Manna — " Manne	17	17	19	16	16	16	16	16	16		
Makaroniid — " Macaronis	21	22	23	24	24	24	24	24	24		
Karminpuud — " Fécules de pomme de terre	11	11	11	10	10	10	10	10	10		
Suhkur, peenike — " Sucre en poudre	7	10	11	11	11	11	11	11	11		
Mesi — " Miel	62	56	51	46	46	46	46	46	46		

1) Maksumus 1000 kal. kohta (sentides) — Cont par 1000 calories (en sentes).

Tab. 27. — 28. ELUMAKSUMUS- ja SUUREMÜGHEDEKSID (geom. kesk., 1913 = 100). Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyenn. géom., 1913 = 100).

	Keskinnelt Moyenne annuelle				1932				1933			
	1930	1931	1932		Sep-tember	Oktob-ber	Novem-ber	Dets-ember	Jaan.	Veabr.	Maits.	
ELUMAKSUMUSDEKSID — N.-indices du coût de la vie.	103	90	80	79	77	76	75	75	74	74	73	
1. Toitlus — Alimentation	52	103	142	139	139	139	135	135	130	125	125	
2. Korter ja valgustus — Chauffage et éclair.	91	80	70	70	68	68	64	64	63	61	58	
3. Kütte- ja välgustus — Chauffage et éclair.	102	80	68	67	65	65	62	62	61	57	53	
4. Riietus — Habillement	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	
5. Puhastus — Hygiène et nettoyage	109	109	105	103	103	103	93	93	93	93	93	
6. Reisid, liikumise, post — Voyages etc.	105	105	105	105	105	105	105	105	78	78	78	
7. Haridus — Instruction	143	143	157	159	159	159	159	159	158	158	158	
8. Lõbusus — Divertissements	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	
9. Muud kulud — Autres dépenses	174	174	197	200	200	200	200	200	200	200	200	
Üldindeks — N.-ind. géométr. du coût de vie	98	102	104	103	103	103	100	100	98	97	97	
104	100	94	93	91	90	89	89	88	87	87	88	
94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	
70	70	68	70	68	62	62	62	62	62	62	62	
86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	
94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	
143	143	157	159	159	159	159	159	158	158	158	158	
56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	
174	174	197	200	200	200	200	200	200	200	200	200	
153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	
98	102	104	103	103	103	103	100	98	97	97	97	
104	100	94	93	91	90	89	89	88	87	87	88	
SUUREMÜGHEDEKSID (võrkkaalusamata keskinn.) — Nombres-indices des prix de gros (moyennes non pondérées).												
Sisseveetavad eined — Articles												
Toetatud — Denrées alimentaires.	91	95	101	103	103	103	102	102	105	102	100	
Selbst konsumitud art. — Dont denrées cotées.	75	73	82	85	85	85	84	84	89	89	90	
Soodaained — Denrées fourragères	123	116	101	98	101	97	96	95	95	94	65	
Tõustussaadused — Matières premières et produits industriels.	88	77	70	68	68	69	69	69	69	68	68	
Kokku sisseveetav. ained — Gr. total.	93	89	86	85	86	86	85	86	86	85	84	
Sisseveetavad ained ilma tulli, rukkijahu ja nisupüülita	88	81	75	77	78	78	77	77	70	78	78	
Väljaveetavad ained — Articles d'exportation												
Toetatud — Denrées alimentaires	102	84	66	61	63	66	61	63	63	66	63	
Tõustussaadused — Matières premières et produits industriels.	126	110	96	93	92	91	91	91	90	90	89	
Kokku väljaveetav. ained — Gr. total	117	71	68	68	70	73	73	73	70	82	80	
Üldindeks — Nombre-indice général.	114	94	75	76	76	76	75	75	76	76	76	
Selbst konsumitud art. — Dont matières prem. et prod. industr.	102	91	83	81	81	81	81	81	82	82	81	
96	90	83	82	83	84	84	83	83	84	84	81	
104	91	81	79	79	79	79	79	78	78	78	77	

1) Oli arvatatud üldseaduse normi kohaselt korterte kohta põrandapinnaga kuni 12 m².
2) Alates maist vabandüri järgi.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks märtsiks 1933 a.

Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. mars 1933.

	Ettevõtte arv Nombre d'entreprises		Töötajate üldarv Nombre général des travailleurs				Neist töölisi — Dont ouvriers				Töölised ja teenijad alaeelset (alla 18 a.) Meneurs parmi des ouvriers et servies		Kokku — Total	
	1933	1932	Töölised 1. märtsil 1933	Teenisuses 1. märtsil 1933	Ont quité en février	Veetuaris teenis- fäärter	Sõnu astunud 1. märtsil 1933	Teenisuses 1. märtsil 1933	Teenisuses 1. märtsil 1933	Teenisuses 1. märtsil 1933	Teenisuses 1. märtsil 1933	Teenisuses 1. märtsil 1933		Teenisuses 1. märtsil 1933
I. Murrud ja kaevandused	12	1 904	38	50	1 892	-12	99,4	1 780	64	48	1 716	-14	99,2	4
II. Mineralide töötlemine	15	897	8	20	856	-12	99,4	781	5	18	768	-13	98,3	6
III. Metallitööstus	38	3 350	33	104	3 179	-71	97,8	2 799	30	100	2 729	-70	97,5	23
IV. Keemiatööstus	13	818	41	20	889	+21	102,6	698	38	19	718	+20	102,9	36
V. Nahatööstus	7	287	7	2	282	+5	101,7	240	6	2	244	+4	101,7	2
VI. Tekstiil- ja tekstiilitööstus	22	7 501	79	274	7 306	-195	97,4	6 817	71	270	6 818	-196	97,1	25
VII. Pabertööstus	11	1 042	1	0	1 042	0	100,0	1 042	0	0	1 042	0	100,0	0
VIII. Põllumajandustööstus	11	1 845	8	23	1 881	+155	102,0	1 318	988	154	2 152	+334	163,3	6
IX. Põllumajandustööstus	11	1 845	8	23	1 881	+155	102,0	1 318	988	154	2 152	+334	163,3	6
X. Töökäsitajate- ja puukäsitajate tööstus	39	2 094	26	54	1 066	-15	99,2	1 588	7	19	1 576	-12	99,2	10
XI. Kehakäsitajate- ja puukäsitajate tööstus	16	1 427	107	23	1 511	+84	105,9	1 271	101	22	1 350	+70	106,2	8
XII. Elektritööstus	10	890	55	155	790	-100	88,6	767	32	150	689	-98	87,2	10
XIII. Elektrienergia ja veevarustus	2	744	11	10	748	+1	100,1	494	11	10	495	+1	100,2	3
XIV. Puhastustööstus	2	56	1	1	56	0	100,0	52	1	1	52	0	100,0	1
Kokku suurtööstus — Total	237	24 495	1 556	1 016	23 015	+230	102,1	21 210	1 447	962	21 695	+485	102,3	133
Seiselt Dont: { ettevõtted 50 ja üle töötajaga — Les entre- prises ayant plus de 50 travailleurs { ettevõtted 20—49 töötajaga — Les entreprises { ayant 20—49 travailleurs	101	10 621 068	821	763	21 126	+58	100,3	18 387	779	723	18 443	+56	100,3	80
1933 a. veebruar arvu — Chiffres de février 1933	136	1 458 427	715	253	3 889	+402	113,5	2 823	668	239	3 252	+429	115,2	64
Kokku suurtööstus — Total	234	24 559	1 207	1 265	24 495	-58	99,8	21 826	1 107	1 223	21 210	-116	99,5	171
I. Industries extractives	1	14	1	1	14	0	100,0	14	1	1	14	0	100,0	0
II. Industrie minière	18	153	25	6	172	+19	112,4	125	22	6	141	+16	112,8	4
III. " chimique	55	489	39	32	476	+7	101,5	427	38	32	433	+6	101,4	44
IV. " des cuirs et peaux	25	254	11	20	245	-9	96,5	172	7	18	161	-11	98,6	7
V. " textile	20	204	11	20	195	-9	95,6	170	11	18	172	-7	96,1	7
VI. " du bois	41	520	30	22	528	+8	101,5	461	23	21	463	+2	100,4	5
VII. " du papier	59	460	256	52	664	+204	144,3	419	234	47	608	+187	144,6	11
VIII. " de l'habillement	10	80	1	15	408	+398	505,0	80	8	12	380	+292	475,0	2
IX. " de l'habillement et des bottes etc.	41	415	8	15	408	-7	98,3	381	8	12	380	-7	99,0	29
X. Construction de vêtements et fab. des mercerie etc.	230	1 621	86	145	1 582	-39	98,4	1 265	72	103	1 234	-31	97,5	15
XI. Usines électriques, à gaz d'éclairage et à électricité	36	248	90	30	408	+60	171,2	331	82	27	386	+55	116,6	13
XII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et à électricité	5	46	0	6	40	-6	87,0	40	6	6	34	-6	85,0	4
XIII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et à électricité	7	54	0	54	54	0	100,0	41	0	41	0	0	100,0	0
XIV. Usines électriques, à gaz d'éclairage et à électricité	11	108	0	1	105	-3	99,0	99	0	99	0	0	100,0	0
Kokku kesk- ja väiketööstus — Total	559	4 754	557	351	4 960	+206	104,3	4 037	498	291	4 244	+207	105,1	134
Üldse suurt. — Chiffres de février 1933	796	814 292 249	2 093	1 367 929 975	+726 102,5	25 247	25 247	25 247	1 945	1 253	25 939	+692	102,1	277
Kokku kesk- ja väiketööstus — Total	519	4 407	511	254	4 754	+257	105,7	3 884	431	228	4 037	+203	105,3	134
Üldse suurt. ja kesk- ja väiketööstus — Total	768	20 050	1 718	1 519	20 249	+190	101,0	25 160	1 538	1 451	25 247	+87	100,3	296

1) Arvestatud juba eelnevat tegevust alustanud, andmete puudumisel eelmisest kokkuvõttest väljajäetud ettevõtted.

Tab. 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis veebruaris 1933 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en février 1933.

Pour la nomenclature franç. s'adresser à la page 239.	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtet)	Sellest		Keskööstus (5-19 töötajaga ettevõtet)	Kokku	Jaauuaris Janvier 1933
		50 ja üle töötaja- ga ettevõtet	20-49 töötajaga ettevõtet			
I. Murrud ja kaevandused	47	47	—	—	47	50
II. Mineraalide õmbertöötamine	8	6	2	—	8	3
III. Metalltööstus	47	41	6	—	47	45
IV. Kaemiatööstus	22	18	4	—	22	17
V. Nahatööstus	1	1	—	—	1	1
VI. Tekstiiltööstus	49	40	—	—	50	45
VII. Puutööstus	26	21	5	1	27	13
VIII. Paberitööstus	15	15	—	—	15	12
IX. Põllgraniitööstus	—	—	—	—	—	—
X. Toidu-, maitseain.- ja jookide tööst.	11	9	2	—	11	19
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööst.	2	2	—	—	2	1
XII. Ehitusetööstus	19	11	8	—	19	16
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevar.	6	5	1	—	6	7
XIV. Puhastusetööstus	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	253	225	28	1	255	238
Kokku I/I — 28/II 1933 a. — Total	486	438	48	7	493	—

Tab. 32. Tööstusettevõtte arvu liikumise indeksid (1-ks kuup.); ehitusetööstus arvestamata.
N.-indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans l'industrie (au 1-er du mois); bâtiment non compris.

	A. Liikuväl baasil (celmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks)										B. Indeksid baasil: 1. I. 1927 = 100	
	A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant).										B. Base: 1. I. 1927 = 100	
	Töötajad ¹⁾ — Travailleurs en général ¹⁾					Töölised — Ouvriers					Töötajad ¹⁾	Töölised
	Suur- ja kesk- tööstus	Suurtööstus	Sellest ettev.		Kesk- tööstus (5-19 tööt.)	Entrepri- ses grandes et moyennes	Grandes entrepri- ses	Dont entr. ayant 50 et plus de trav. en 1-er du mois		Entrepri- ses moyennes (5-19 ouv.)		
50 ja üle tööt.			20-49 tööt.	50 et plus de trav. en 1-er du mois				20-49 trav. en 1-er du mois				
1932 Veebruar	91,9	100,2	100,1	100,5	88,6	100,0	100,3	100,2	100,5	98,7	93,1	92,9
Märts	109,9	101,8	101,4	103,3	98,1	101,4	101,8	101,6	103,4	98,7	94,1	94,1
Aprill	98,1	99,2	98,0	106,3	97,7	99,1	99,3	98,0	107,5	97,9	93,2	93,9
Mai	107,0	108,7	103,2	106,3	104,1	104,4	104,3	103,8	107,5	104,8	96,6	97,4
Juuni	106,3	100,9	107,0	106,3	102,3	107,0	107,7	107,8	107,1	102,9	102,7	104,2
Juuli	99,8	99,9	100,3	98,0	98,8	99,3	100,0	100,5	97,3	98,9	102,5	101,8
August	93,9	92,2	92,8	88,9	104,0	93,0	91,5	91,9	88,6	102,8	96,2	96,8
September	97,4	96,6	96,5	97,5	101,3	97,2	96,4	96,2	97,5	102,1	93,7	94,1
Oktoober	90,0	98,8	90,9	92,2	100,5	99,1	98,8	100,0	91,3	100,9	92,8	93,8
November	99,8	100,6	99,7	101,8	98,6	99,3	100,1	99,8	102,1	98,6	92,6	93,1
Detsember	88,8	99,2	98,9	100,7	99,6	98,6	99,1	98,8	100,9	96,3	91,5	91,8
1933 Jaanuar	97,5	97,5	98,5	91,3	95,7	97,1	97,2	98,3	90,0	96,8	89,2	89,1
Veebruar	100,9	100,0	99,9	100,3	106,8	100,6	99,7	99,7	99,7	105,4	90,0	89,7
Märts	102,9	102,6	100,9	113,6	104,5	103,3	102,9	101,0	115,4	105,3	92,7	92,6

Tab. 33. Nakkusehaigused veebruaris 1933 a. — Maladies contagieuses en février 1933.

	Typus abdo- minalis	Fara- typhus	Typus exan- themat	Febris recu- rens	Malaria	Varicella	Morbilli	Scarla- tina	Diphi- theria	Dysen- teria	Lepra	Ence- phali- tis leiba- tica	Meningi- tis cerebr. epid.	Trache- ma	Tuber- culosis	Kokku Total
Linnud — Villes	30	6	—	—	—	—	—	65	15	4	—	—	—	—	—	186
Tallinn	8	3	—	—	—	—	—	22	11	—	—	—	—	6	21	71
Haapsalu	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narva	17	2	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	14	52
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	6
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	6
Pärnu	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	5	10
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakvere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
Tartu	1	—	—	—	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	10	20
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Valga	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	2
Võru	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Maad — Arrondissem.	7	2	—	—	—	—	—	103	13	—	1	—	—	20	80	232
Viru	1	—	—	—	—	—	—	15	2	—	—	—	—	1	11	35
Järva	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	7	15
Harju	1	1	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	6	18
Lääne	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	0	14
Saare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	1	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	2	10	21
Viljandi	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	5	12
Tartu	3	—	—	—	—	—	—	18	3	—	—	—	—	—	20	44
Valga	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2
Võru	1	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	14	48
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	28
Kokku — Total	37	8	—	—	—	—	8	168	28	1	1	—	—	26	141	418

* Ehitusetööstuse andmete puudulikkuse tõttu ehitusetööstus on jäetud välja ja indeksid 1930 a. detsembrist peale arvutatud ümber.
¹⁾ Töölised, tehniline personal, ametnikud ja teenijad — Ouvriers, personnel technique, employés et services.

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

MÉTHODOLOGIE.

La vie économique de l'Estonie en 1930	Nr. 112(3),	page 133—147
Recensement agricole de 1929	88(3),	133—141
Consentement concernant l'unification des méthodes des statistiques économiques	87(2),	69—80
Influences internationales sur l'organisation des statistiques nationales	76(3),	161—170
Développement des statistiques en Estonie	75(2),	65—72
Relation de la population aux travaux statistiques en Estonie	75(2),	73—81
La IV conférence estono-lettonne des statisticiens	94(9),	481—485

DONNÉES INTERNATIONALES.

Production et commerce du monde dans le seigle et froment	Nr. 100(3),	page 169—175
Commerce extérieur des pays Baltes de 1924—29	99(2),	57—69
Émi- et immigr. mondiale de 1920—24	57(12),	5—10
Quelques comparaisons entre les États Baltes de 1920—26	72(11),	629—633

POPULATION.

Natalité, mortalité, mariages et nombre de la population en 1932 (donn. prélimin.)	Nr. 136(3),	page 164
Changement de la suédoise de 1920—29	110(1),	1—4
Population des exploitations agricoles en 1929	Nr. 104(7)-105(3),	421—428
Nombre des estoniens en Russie (U.R.S.S.)	Nr. 101(4),	193—197
Développement physique des enfants estons en 1926—27	84(11),	621—629
Taille, poids et dimensions de la tête des nouveau-nés estoniens 1926—27	82(9),	525—531
Naissances, décès, mariages et mouvement de la population en 1931	133(12),	689—712
Divorces de 1923—28	90(5),	279—285
Population des villes et bourgs en 1932	135(2),	110—113
Mouvement de la population traversant la frontière en 1932	136(3),	160—163
Émigration en 1931	130(9),	490—492
Mesures anthropométriques des conscrits en 1929	127(6),	325—334

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Établissements scolaires pendant l'année scolaire de 1930/31	Nr. 134(1),	page 15—26
Locaux d'enseignement des écoles primaires et secondaires et conditions sanitaires en 1930/31	126(5),	286—303
Écoles normales d'instituteurs (séminaires) de 1923—27	78(6),	298—302
Bâtiments et terrain des écoles primaires et secondaires en 1930/31	127(6),	355—368
Écoles de navigation de 1923—27	74(1),	30—34
Écoles primaires et secondaires en 1931/32	135(2),	86—109
Jardins d'enfants de 1930/31	124(3),	148—155
L'université de Tartu de 1920—30	115(6),	360—368
Écoles de continuation de 1923—31	125(4),	223—231
L'école technique supérieure à Tallinn de 1926—28	89(4),	240—242
Marché du livre et la presse périodique de 1929—31	132(11),	658—666
Bibliothèques populaires en 1929/30	122(1),	39—44
Unions et sociétés de 1929—30	113(3),	211—215

TRAVAIL ET SALAIRES.

Accidents du travail de 1928—31	Nr. 135(2),	page 72—85
Conditions du travail en I sem. de 1932	131(10),	602—607
Production et main d'oeuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1928	100(3),	120—148
Activité des bourses du travail en 1931	125(5),	303—305
Inspection du travail en 1931	130(9),	495—505
Chômage à la campagne en hiver de 1931/32	Nr. 128(7)-129(3),	385—396
Assurance-maladie en 1931	Nr. 133(12),	718—724
Activité industrielle en 1931	124(3),	159—160
Nombre des salariés et l'emploi de la main d'oeuvre	114(5),	257—263
Chômage dans les villes en 1931/32	Nr. 128(7)-129(3),	396—412
Formation des salaires de 1913—30	Nr. 114(5),	274—285
Jeunes chômeurs	Nr. 128(7)-129(3),	412—414
Durée du travail dans l'industrie en 1931	129(5),	277—285
Salaires des ouvriers agricoles	114(5),	312—310
Conditions du travail et salaires des marins en 1932	130(9),	481—486
Grèves de 1921—30	114(5),	320—321
Femmes, mineurs et vieillards dans la grande industrie	114(5),	322—327
Salaires des employés d'administrations locales en 1930/31	120(11),	677—687

HYGIÈNE PUBLIQUE.

Maladies traitées aux hôpitaux	Nr. 104(7)-105(3),	page 415—421
Tuberculose en 1930 et 1931	Nr. 127(6),	335—342
Médecine légale en 1930	119(10),	620—621
Activité des sages-femmes en 1930	119(10),	622—623
Mortalité des nourrissons en 1931	136(3),	166—159
Maladies contagieuses en 1931	126(5),	272—274
Lèpre de 1919—28	84(11),	630—632
Causes de décès en 1931	134(1),	42—50
Médecins en Estonie en 1932	131(10),	555—556
Activité des médecins de district en 1930	118(9),	524—528
État sanitaire de l'armée en 1931	131(10),	587—602

ASSISTANCE.

Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30	Nr. 123(2),	page 104—112
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Accidents de 1928—29	Nr. 104(7)-105(3),	page 429—432
Justice criminelle et civile	Nr. 126(5),	261—271
Incendies en 1931	127(6),	345—348
Délits et infractions aux lois et règlements en 1931	Nr. 128(7)-129(3),	415—419
Suicides en 1930—31	126(5),	274—277
Accidents des voitures à moteur et infractions aux règlements de route en 1931	130(9),	493—495
Prisonniers de 1930—32	130(9),	532—534

INDUSTRIE.

Industrie moyenne en 1928	Nr. 101(4),	page 218—220
Valeur de la production de l'industrie extractive en 1927	91(6),	336—338
Production et main d'oeuvre des entreprises industrielles en 1931	134(1),	26—41
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	Nr. 104(7)-105(3),	411—414
Machines motrices et emploi de la force mécanique dans les grandes entreprises industrielles en 1928	Nr. 108(11),	605—608
Localisation des entreprises industrielles d'après des villes, bourgs et campagne en 1930	130(9),	524—531

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Influence des traités commerciaux dans l'importation de l'Estonie	Nr. 115(6),	page 393—404
Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1931	130(9),	510—523
Exportation des produits industriels en 1927 et 1928	95(10),	554—557
Commerce extérieur des produits agricoles et industriels de 1924—28	94(9),	495—497

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 285—289
Prix forains du bétail en 1928	89(4),	229—231
Nombre indices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	77(4),	261—268
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritive 1922—27	62(7),	389—392
Nombre-indices pondérés des prix des produits agricoles	65(4),	219—220

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Trafic des marchandises par chemins de fer en 1929/30	Nr. 110(1),	page 31—48
Exercice des chemins de fer en 1931/32	131(10),	549—554
Navigation et transports maritimes en 1931	Nr. 128(7)-129(3),	425—440
Marine marchande de I. I. 1932	Nr. 127(6),	349—354
Voyes navigables intérieures en 1931	125(4),	219—223
Navigation aérienne privée en 1930	118(9),	548—549
Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1931/32	132(11),	625—651
Lignes d'autobus en 1930	Nr. 116(7)-117(3),	447—448
Véhicules à moteur I. I. 1931	116(7)-117(3),	442—444

ASSURANCES.

Pensions de 1925—30	Nr. 112(3),	page 161—173
Sociétés d'assurance en 1931	136(3),	141—155
Assurance-maladie en 1927 et 1928	95(10),	567—574

CRÉDIT ET CAPITAL.

Crédits accordés aux exploit. nouvellem. fondées de 1921—28	Nr. 94(9),	page 524—526
Banque nationale de crédit à long terme 1928	89(4),	243
Situation financière des sociétés anonymes en 1927 et 1928	88(3),	176—183
Recettes et dépenses des banques privées en 1931	132(11),	652—658
Activité de la Banque agricole en 1926—27	71(10),	586—587

FINANCES.

Circulation fiduciaire de 1919-29 . . . Nr. 95(10), page 586-587
 Charge des impôts en 1929/30 . . . Nr. 128(7)-129(8), ,, 420-424
 Recettes et dépenses des administrations communales rurales en 1930/31 . . . Nr. 134(1), ,, 1-14
 Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1930/31 . . . ,, 133(12), ,, 724-733
 Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1930/31 . . . Nr. 128(7)-129(8), ,, 441-450
 Balance des paiements en 1928 . . . 92(7)-93(8), ,, 420-426
 Impôt sur patentes commerciales de 1929-30 . . . Nr. 130(9), ,, 506-510
 Impôt sur les bénéfices nets en 1929 . . . ,, 139(10), ,, 577-582
 Impôt sur le revenu en 1930 . . . ,, 113(4), ,, 215-224
 Impôts des entreprises anonymes et coopératives de 1927-29 . . . ,, 113(4), ,, 225-235

COOPÉRATION.

Sociétés de consommation en 1926 . . . Nr. 73(12), page 725-727

AGRICOLE.

Bâtiments des exploitations agricoles . . . Nr. 106(9), page 469-478
 Rentabilité de l'élevage de poules en 1932 . . . ,, 136(3), ,, 105-111
 Pêche en 1932 . . . ,, 136(3), ,, 113-141

Forêts de l'État et l'économie forestière en 1931/32 . . . Nr. 135(2), page 65-71
 Rentabilité des exploitations agricoles en 1931/32 . . . ,, 133(12), ,, 734-742

VARIA.

Loteries de 1924-30 . . . Nr. 115(6), page 388-392
 La vie religieuse de 1922-29 . . . ,, 109(12), ,, 726-729
 Lombards en 1931 . . . ,, 130(9), ,, 486-489
 Vente des immeubles aux enchères de 1927-29 . . . ,, 102(5), ,, 286-288
 Tourisme de 1927-30 . . . ,, 112(3), ,, 174-176
 Statistique sportive de 1920-30 . . . ,, 101(4), ,, 221-235
 Construction des maisons d'habitation dans les villes et bourgs de 1930-31 . . . ,, 132(11), ,, 666-669
 Contrebande de 1922-30 . . . ,, 122(1), ,, 44-49
 Stations balnéaires, estivales et de vilégiature en 1931 . . . ,, 127(6), ,, 335-337
 Fonctionnement du fonds de culture . . . ,, 124(3), ,, 161-168
 Prix de loyer à Tallinn de 1918-31 . . . ,, 121(12), ,, 709-716
 Prix de loyer et coût de la vie . . . ,, 121(12), ,, 717-720

RÉFORME AGRICOLE.

Mise en ordre de terres d'État et privées en 1927 et 1928 . . . Nr. 94(9), page 622-624

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.

Volumes I. Annuaire de la statistique d'instruction publique . . . Pages 288+186, 1924. Kr. 6.—
 II. Naissances, décès, mariages et mouvem. de la populat. 1921-1923 . . . ,, 52+54, 1925. ,, 3.—
 III. Statistique de l'hygiène publique . . . ,, 132+80, 1925. ,, 5.—
 IV. Population et l'hygiène publique . . . ,, 306, 1930. ,, 8.—

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.

Volumes I. Commerce extérieur en 1923 . . . Pages 20+72, 1924. Kr. 2.—
 II. Ports, marine marchande et navigation en 1924 . . . ,, 102, 1925. ,, 2.50
 III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie . . . ,, 64, 1925. ,, 2.—
 IV. Commerce extérieur en 1924 . . . ,, 22+92, 1925. ,, 3.—
 V. Industrie en Estonie en 1924 . . . ,, 80, 1926. ,, 2.50
 VI. Chemins de fer de l'État en 1924 . . . ,, 38, 1926. ,, 2.—
 VII. Commerce extérieur en 1925 . . . ,, 109, 1926. ,, 3.25
 VIII. Commerce extérieur en 1926 . . . ,, IV+106, 1927. ,, 3.25
 IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés coopér. au I. I. 1926 . . . ,, 32+34, 1927. ,, 2.—
 X. Commerce extérieur en 1927 . . . ,, 106, 1928. ,, 3.25
 XI. Commerce extérieur en 1928 . . . ,, 120, 1929. ,, 3.50
 XII. Commerce extérieur en 1929 . . . ,, 152, 1930. ,, 5.—
 XIII. Commerce extérieur en 1930 . . . ,, 144, 1931. ,, 5.—
 XIV. Commerce extérieur en 1931 . . . ,, 140, 1932. ,, 4.—
 XV. Commerce extérieur en 1932 . . . Sous-presse

STATISTIQUE AGRICOLE.

Volumes II. Annuaire de la statistique agricole II (1923) . . . Pages 132, 1924. Kr. 2.25
 III. Élevage du bétail en Estonie en 1924 . . . ,, 17+105, 1925. ,, 1.50
 IV. Annuaire de la statistique agricole (1925) . . . ,, 3+201, 1926. ,, 3.—
 V. Annuaire de la statistique agricole (1926) . . . ,, VIII+254, 1927. ,, 3.—
 VI. Annuaire de la statistique agricole (1927) . . . ,, VIII+207, 1928. ,, 2.75
 VII. Annuaire de la statistique agricole (1928) . . . ,, VIII+218, 1929. ,, 2.75
 VIII. Annuaire de la statistique agricole (1929) . . . ,, VIII+264, 1930. ,, 3.50
 IX. Annuaire de la statistique agricole (1930) . . . ,, VIII+239, 1931. ,, 3.50
 X. Annuaire de la statistique agricole (1931) . . . ,, VIII+222, 1932. ,, 3.50
 Type B. 1. Résultats préliminaires du recensement de 1923 . . . Pages 78, 1923. Kr. 2.—
 2. Les enfants infirmes en Estonie . . . ,, 164, 1923. ,, 3.75
 3. Élections au Parlement en mai 1923 . . . ,, 78, 1923. ,, 3.—
 4. Commerce extérieur de l'Estonie en 1921-1922 . . . ,, 60+38, 1923. ,, 2.50
 5. Résultats du recensement de 1923:

Volumes I. Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement . . . Pages 88, 1925. Kr. 2.—
 II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux) . . . ,, 8+188, 1924. ,, 4.—
 III. Répartition de la population par occupations . . . ,, 88+84, 1925. ,, 3.—
 IV. Arrond. Viru . . . ,, 24+52, 1924. ,, 2.—
 V. Järva . . . ,, 52+60, 1923. ,, 3.—
 VI. Harju et la ville de Tallinn . . . ,, 40+66, 1924. ,, 3.—
 VII. a) Lääne . . . ,, 20+66, 1924. ,, 2.—
 b) Saare . . . ,, 20+66, 1924. ,, 2.—
 VIII. Pärnu . . . ,, 40+84, 1924. ,, 3.50
 IX. Võjandi . . . ,, 36+84, 1924. ,, 3.50
 X. Tartu et Valga . . . ,, 40+92, 1924. ,, 3.—
 XI. Viru et Põlva . . . ,, 30+46, 1927. ,, 3.—

6. Dépouillem. des données du recensement de 1923 et le contenu des tableaux de résultats définitifs . . . Pages 43, 1923. Kr. 1.—
 7. Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919-23 . . . ,, 46+60, 1924. ,, 2.50
 8. Résultats du recensement agricole de 1925 . . . ,, 4+219, 1926. ,, 3.75
 9. Album statistique, vol. I. Territoire et populat. (33 dia- et cartogram. en couleurs) . . . ,, 1925. ,, 6.—
 Album statistique, vol. II. Économie (24 dia- et cartogram. en coul.) . . . ,, 1926. ,, 6.—
 Album statistique, vol. III. Agriculture . . . ,, 112, 1923. ,, 7.50
 10. Élections au III. Parlement . . . ,, 48, 1927. ,, 1.75
 11. Élections au IV. Parlement . . . ,, 53, 1929. ,, 1.75
 12. Résultats du recensement agricole de 1929, v. I . . . ,, XI+235, 1930. ,, 7.50
 13. Résultats du recensement agricole de 1929, v. II . . . ,, IV+96+44, 1932. ,, 3.—
 14. Estonie de 1920-1930 (Résumés rétrospectifs) . . . ,, XV+405, 1931. ,, 7.—
 15. Élections au V. Parlement . . . ,, 62, 1933. ,, 1.50

Type G. RECUEIL MENSUEL . . . 1928 Nr. 46-61 Prix total Kr. 15.— 1930 Nr. 38-109 Prix total Kr. 15.—
 1922 Nr. 1-11 Prix total Kr. 10.— 1927 ,, 62-73 ,, ,, 15.— 1921 ,, 110-121 ,, ,, 15.—
 1923 ,, 12-21 ,, ,, 15.— 1928 ,, 74-85 ,, ,, 15.— 1932 ,, 122-133 ,, ,, 15.—
 1924 ,, 22-33 ,, ,, 15.— 1929 ,, 86-97 ,, ,, 15.— 1933 ,, à partir du Nr. 134 à Kr. 1.50.
 1925 ,, 34-45 ,, ,, 15.—